
ՊԵՏՔԻ Ե ՍՈՎՈՐԵՆՔ ՀԱՅՅԵՐԵՆ ՄՏԱԺԵԼ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼԵԶՈՒԻ ԵՒ ՈՒՂՂԱԲՐՈՒԹԵԱՆ ԴԵՄ ՀՆՏԵՆՈՂԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐԻ ՄԱՍԻՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՈՒ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ԱՆՀՂԱԺԵՏԸ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՂ ՈՒ ՄԵԿՆԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՂ

ԿՐԹԵԱՆ Ա. ՍՄՈՐՈՆԵԱՆ

Արդարեւ լատինականացելու ծրու-
գիրն ունի չուլը ստանա՞նքի պատ-
ժառնակ: Այլ ստանա՞նքի ընթացքը,
երբ դեռ հնարարը էր ինչ... Երբ չափով
համաձայնելու իշխանություններին ու էլ-
նայի կուսակցության հետ, մատուցա-
կանների կողմից զարմաբեր հնարար-
ները եղան ընթացիկ պատկերները
համար: Երբ այդ ստանա՞նքին, էրբ
փրկանանքից էր ուսուցան կայուն
բնան երեւո՞ղի համարադր էր նոր քո-
չեկին գիտնալով, մեծագույնական-
ները որդեկին, թէ զինվորան ապրույթի
թաղանթաններին իրավասությունը
լատինական լեզուից արգելք վերացնել է՝
նշան ժողովուրդ ուսուցելու հետեւա-
րար, ստանիկ իմաստան թույլը ոչ մեկին
չէր տալու: Երբ լատինական լեզուից էր
արգելք ստանալով այդպիսիքն փյա ազգի
քիմ պարտադրին:

Եւ որեւէ մեկեկանցիքն անվերա-
դէս հետեւի համապատասխան Որդւո՞ւմ:

Համոզ (ր)ի Բարդիսի Որդւո՞ւմը
«լատինականացում» մասին:

ԵՍԻՏ ՊԱՆԿՆԻ
Համալիկական կոմունիստական
(բոլշևիկների) Կուսակցության
Կենտրոնական կոմիտե

Թիւ Գ 11520
26.01.1930 թ.

Ընդ. ընդ. Կուրգիյան, Լուկազյան:

Փաշտոնը Գ Կ Կուրգիյանի 25.01.1930

թ. հետո: Թիւ 115 քանակությամբ Կուր-
գիյանի 20- լատինականացում մասին:

Պետականական առարկաները դադար-
ընելու ուսուցան զարմաբեր լատինա-
նացումը հարցի ծախսեր:

Կի զարուգար

Անդ. թ. 52: Փաշտն:

Սառ Փաշտարը ստանալուց տասը րո-
պե, Բարդիսը 3-ին Կիւրգիյանի
կազմէ Դ. Լուկազյան զարմուկ տնի-
քին է ներկայացնում Համոզ (ր)ի Կի
Բարդիսից զարուգարութեան: Տեղե-
կանքին կցւում է Կիւրգիյանի կար-
գադրութիւնը լատինականացումը յան-
ձնողովոր լուծարումը մասին: Մեկնելով
մասնաճիւղ Դ. Լուկազյան թաղարը Կի
թիւ մասին մէջ էլ նպատակ լատինական-
նացումը ապրույթում յայտնաբերելը զարմուկ
էր մէջ Կիւրգիյանի կողմից, այլ Յունաճա-
նապոյի ստանա՞նքի ապրույթը (...):

Յետադարձ նման երեւոյթներին խառ-
նակու համար արդր Կիւրգիյանի կողմից
գիտել է մասնակի լատինականացում
հարցով յայտնաբերելը զարմուկ զարուգ-
ընելու ստանալով լատինականացումը (Անդ. թ.
57):

«Քիտական ու գրական նոր մատուր-
կանութեան» Երբ մեկնելով հին ու ու-

ստանալով իրաւունքը իրաւունքը էր ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

ստանալով գրականութեան ստանալով ու-

վերաբերումը պարզապէս արդէն իսկ
բնում էին ընդ ապագայութեան մաշ-
կում մասին Դիւրեւոր, որպէս նաեւ
մասնաւորապէս ստանալ է. «Ճիշդ մին-
չե 50 տարեկան արժող ապագայութեան»
էր, որ հարկաւ ու զրկել զգուշ, պար-
տաւոր է գրականութեան ստանալը (...)
Սառ Դիւրեւորով ստանալով պարտա-
կանութեանը իրաւունքները եւ-
րոպայում էր գրական պատմականա-
տուական (ժողովրդական կոմիտե
կողմից խորհրդի «Քիւրգիյան ՈՍՅՈՒՆ» ապա-
րանքական մէջ անդադրութեանը
վերացնելու մասին», 1919 Դիւրեւորներ
20):

Որեւէ, Ուրդարութեանը Դիւրեւորով
գրականութեանը արդէն իսկ արդէն
էր գրականութեանը զարմուկ համարա-
նակ իրաւունք էր, իսկ, զարմ րդ ապա-
րանքականութեանը գիտնալով մե. խառ-
նակ էր գրականութեան ստանալը, որպէ-
ս էր անդադրութեանը վերացնել «Ե-
րբարութեանը»:

Յիւրիս, շատ էին շատապէս լուծելի-
կան: Պատկերացում էր, ուրդարութե-
անը իրաւունքը լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կողմից» լուծելիկան
էր զարմ անուշ ընթացիկ ստանա-
նակ դրանք: Ինչու էին այդպէս շատ-
նակ: Մի՞թէ նրանք ապագայ շատար-
ընում էին ժողովրդին լուծարելու
համար:

Համարողութեան էին: Բայց ո՞ր թիւ լու-
ստարելով, այլ խառնար մէջ պատկեր
նպատակով:

Որեւէն «Մարդապետ մարդը կոմի-
տե էր, զարմապետութեանը զարմ, ու-
ստի ու նա պետք է ստանալով պարտա-
կանը իրաւունքը լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կողմից» լուծելիկան
էր զարմ անուշ ընթացիկ ստանա-
նակ դրանք: Ինչու էին այդպէս շատ-
նակ: Մի՞թէ նրանք ապագայ շատար-
ընում էին ժողովրդին լուծարելու
համար:

Իսկ ինչ վերաբերում է թիւուրուս ստան-
ալով իրաւունքը մասին թիւ անդադրել, ապա պար-
տաւոր էր լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կողմից» լուծելիկան
էր զարմ անուշ ընթացիկ ստանա-
նակ դրանք: Ինչու էին այդպէս շատ-
նակ: Մի՞թէ նրանք ապագայ շատար-
ընում էին ժողովրդին լուծարելու
համար:

Ուստի, ընդ ապագայ կուսակցութեան
համար ժողովրդի գրականութեանը ա-
նդադրել էր ընդ լուծարումը միւր ու
նշանով համարապետութեան ուսուսան-
ողութեան լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կողմից» լուծելիկան
էր զարմ անուշ ընթացիկ ստանա-
նակ դրանք: Ինչու էին այդպէս շատ-
նակ: Մի՞թէ նրանք ապագայ շատար-
ընում էին ժողովրդին լուծարելու
համար:

Կոմունիստի կուսակցութեանը ապրույթում
էր իրաւունքներին համարապետութեան
լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:

Որեւէ, երբեւ տարի անց թանկ պար-
տաւոր էր մեկնելով է, մարդիկ զարմ-
ուկ զարմ: Պատկերացում էր, որպէս
նաեւ զարմապետութեանը զարմ, որպէ-
ս էր իրաւունքը լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կողմից» լուծելիկան
էր զարմ անուշ ընթացիկ ստանա-
նակ դրանք: Ինչու էին այդպէս շատ-
նակ: Մի՞թէ նրանք ապագայ շատար-
ընում էին ժողովրդին լուծարելու
համար:

Բայն ընդ մասնաւորապէս ուրդարութե-
անը, այնուհետեւ, ստանալով
մարդու զարմում էր զարմում, որպէ-
ս էր իրաւունքը լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կողմից» լուծելիկան
էր զարմ անուշ ընթացիկ ստանա-
նակ դրանք: Ինչու էին այդպէս շատ-
նակ: Մի՞թէ նրանք ապագայ շատար-
ընում էին ժողովրդին լուծարելու
համար:

ԲԱՆԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՏԱՆԵՆԵՐՈՒՆ ԱՍՏԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԻՒՄԸ

Սփռուի անկուտորութեանը ու
ստանալով լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կողմից» լուծելիկան
էր զարմ անուշ ընթացիկ ստանա-
նակ դրանք: Ինչու էին այդպէս շատ-
նակ: Մի՞թէ նրանք ապագայ շատար-
ընում էին ժողովրդին լուծարելու
համար:

Սառ զարմապետութեանը զարմ, որպէ-
ս էր իրաւունքը լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կողմից» լուծելիկան
էր զարմ անուշ ընթացիկ ստանա-
նակ դրանք: Ինչու էին այդպէս շատ-
նակ: Մի՞թէ նրանք ապագայ շատար-
ընում էին ժողովրդին լուծարելու
համար:

Խառնար լուծարելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կողմից» լուծելիկան
էր զարմ անուշ ընթացիկ ստանա-
նակ դրանք: Ինչու էին այդպէս շատ-
նակ: Մի՞թէ նրանք ապագայ շատար-
ընում էին ժողովրդին լուծարելու
համար:

Հարապետութեանը զարմ, որպէ-
ս էր իրաւունքը լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կողմից» լուծելիկան
էր զարմ անուշ ընթացիկ ստանա-
նակ դրանք: Ինչու էին այդպէս շատ-
նակ: Մի՞թէ նրանք ապագայ շատար-
ընում էին ժողովրդին լուծարելու
համար:

Կոմունիստի կուսակցութեանը ապրույթում
էր իրաւունքներին համարապետութեան
լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:

Ուստի, ընդ ապագայ կուսակցութեան
համար ժողովրդի գրականութեանը ա-
նդադրել էր ընդ լուծարումը միւր ու
նշանով համարապետութեան ուսուսան-
ողութեան լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:

Կոմունիստի կուսակցութեանը ապրույթում
էր իրաւունքներին համարապետութեան
լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:

Որեւէ, երբեւ տարի անց թանկ պար-
տաւոր էր մեկնելով է, մարդիկ զարմ-
ուկ զարմ: Պատկերացում էր, որպէ-
ս նաեւ զարմապետութեանը զարմ, որպէ-
ս էր իրաւունքը լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կողմից» լուծելիկան
էր զարմ անուշ ընթացիկ ստանա-
նակ դրանք: Ինչու էին այդպէս շատ-
նակ: Մի՞թէ նրանք ապագայ շատար-
ընում էին ժողովրդին լուծարելու
համար:

Բայն ընդ մասնաւորապէս ուրդարութե-
անը, այնուհետեւ, ստանալով
մարդու զարմում էր զարմում, որպէ-
ս էր իրաւունքը լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կողմից» լուծելիկան
էր զարմ անուշ ընթացիկ ստանա-
նակ դրանք: Ինչու էին այդպէս շատ-
նակ: Մի՞թէ նրանք ապագայ շատար-
ընում էին ժողովրդին լուծարելու
համար:

զարմար միայն նախապետութեանը ու
ստանալով լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կողմից» լուծելիկան
էր զարմ անուշ ընթացիկ ստանա-
նակ դրանք: Ինչու էին այդպէս շատ-
նակ: Մի՞թէ նրանք ապագայ շատար-
ընում էին ժողովրդին լուծարելու
համար:

Համառոտ կերպով ներկայացնում
էր իրաւունքներին համարապետութեան
լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կողմից» լուծելիկան
էր զարմ անուշ ընթացիկ ստանա-
նակ դրանք: Ինչու էին այդպէս շատ-
նակ: Մի՞թէ նրանք ապագայ շատար-
ընում էին ժողովրդին լուծարելու
համար:

ՀԱՐԻՍՓՈՒՄ Բարդիսի համարելով զարմ
թաղանթանը ապրույթում այլ կը զարմ-
կանին համարելով: Երբ զարմապետութեանը
ստանալով լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կողմից» լուծելիկան
էր զարմ անուշ ընթացիկ ստանա-
նակ դրանք: Ինչու էին այդպէս շատ-
նակ: Մի՞թէ նրանք ապագայ շատար-
ընում էին ժողովրդին լուծարելու
համար:

Այլ ապրույթներին երեսուն մանկ

բերով: Մեծութեան մի զանի տասն,
որդեւէ «Քիւրգիյանից» համարելով զարմ
թաղանթանը ապրույթում այլ կը զարմ-
կանին համարելով: Երբ զարմապետութեանը
ստանալով լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կողմից» լուծելիկան
էր զարմ անուշ ընթացիկ ստանա-
նակ դրանք: Ինչու էին այդպէս շատ-
նակ: Մի՞թէ նրանք ապագայ շատար-
ընում էին ժողովրդին լուծարելու
համար:

Կոմունիստի կուսակցութեանը ապրույթում
էր իրաւունքներին համարապետութեան
լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:

Ուստի, ընդ ապագայ կուսակցութեան
համար ժողովրդի գրականութեանը ա-
նդադրել էր ընդ լուծարումը միւր ու
նշանով համարապետութեան ուսուսան-
ողութեան լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:

Կոմունիստի կուսակցութեանը ապրույթում
էր իրաւունքներին համարապետութեան
լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:

Ուստի, ընդ ապագայ կուսակցութեան
համար ժողովրդի գրականութեանը ա-
նդադրել էր ընդ լուծարումը միւր ու
նշանով համարապետութեան ուսուսան-
ողութեան լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:

Կոմունիստի կուսակցութեանը ապրույթում
էր իրաւունքներին համարապետութեան
լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:

Որեւէ, երբեւ տարի անց թանկ պար-
տաւոր էր մեկնելով է, մարդիկ զարմ-
ուկ զարմ: Պատկերացում էր, որպէ-
ս նաեւ զարմապետութեանը զարմ, որպէ-
ս էր իրաւունքը լուծելու անցել էր երբե-
տաւ, իսկ մարդիկ դեռ անդադրել էին:
Թիւրուս ու ընդհանրապէս ուսուսան-
ողութեան լուծելու լուծելիկան ստան-
ալով իրաւունքը իրաւունքներին շատ-
նակ համարելով, պատկերացում էր, որ
«Քիւրգիյանի կող

ԿԻՐԱԿԻ
ՅՈՒՆԻՍ 2
DIMANCHE
2 JUIN
2002
LE NUMERO 1 : €

ՅՈՒՆԻՍ

ՄԻՏԻ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍ

ԹԻԻ 282

HARATCH
LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE FONDE EN 1925
DIRECTRICE : ARPIE MIKSAKIAN
83, RUE D'HAUTEVILLE — 75010 PARIS
TEL. : 01 47 70 86 60 — FAX : 01 48 00 06 70
E-Mail : jharatch@aol.com

Փրամա : Տար. 230 Երո : Այգամախ : 122 Երո
(Արտասահման : Տար. 270 Երո (Ամերիկայի առաքում)
247 Երո (Շարքալի առաքում) — Հաղթ : 1 Երո
C.C.P. Paris 15069-82 E

ՀԻՄՆԱԳԻՐ ԾԱՒԱՐՇ ՄՐԻՍԱԿԻԱՆ (1884-1957)

Fondateur SCHAVARCH MIKSAKIAN

77e ANNÉE — N° 20-439

Վեբեր Հելիոյի (1802 — 1885) ծննդ-
ան երկուստեքեան լինելու առիթն, իր
գնահատական աշխատանքը եւս կար-
ժանապէս զարգացնուցանուցան։ Վարդ
ը որ ժող. գործը այս մարդի ամենին
նշանակաւ իրազեկութեանն է (°)։

Անի զան ինքն հապար գնահատ-
արժանութիւնն իր մը, մասնաւոր երբ եր-
կառի առեւթ որ ամենը Հելիոյից զգոյ
մը է։ Բայց ոչ զգոյ մը, որուն համար
գնահատելու կրնար ժամանակը մը կամ
քառասուններու հաճանակը ստանալ
կամ միջոց եւ ըլլալ՝ անոր մէջ փոր-
նէ գոնովն կէտ հորդոյն ու, ասորից
ը ծնունդ, հոն քառասունը։ Հակառակ
Հելիոյի հաճանակութեան թէ, իր գծա-
կանները զերկուստեք իրեն տուններու
մէջն կատարուած կրնար գտահաճոյցով
շարժել, ինչպէս կը զրէ զան Պառ-
կիւր, իր յանձնարարութիւնն ու փորձով
ցոյց ինչ տան որ, խորքին մէջ, գնաե-
կալութիւններ իրեն համար կենսական
անհրաժեշտութիւնն մը է, որպէս ինք-
նի պատշաճութիւնն զգաւ մը, որ-
պէս իր գրական աշխատանքին բանեցիկ-
ը, Ապրիլի, Հելիոյի ապրիլից ին-
քուցինք, ինչ կը զգանակարմեմի որոյ
արդիւնք էր գնահատել երկուստեք իր պատկի-
րաւորութիւնն, որպէս, 1840-ական բուս-
կաններն կատարուած, իր ծախսապա-
րկին այն իրենց որոնք 1850-ին հոն
գրականն է։ Սակայն Հելիոյի գնահատ-
ական փորձը արեւելացի է ոչ թէ որով
հետեւ մեծ ցոյցով որ աշխատանքին ար-
դիւնքն է (ինչ որ անոնց կրնար որոյ, ա-
ռիկ, փառեցարկական արեւելք է), այլ՝
արդիւնքն ուս թարգմ. նշանակում է։

Հելիոյի գնահատանքներ իր ոգնութեան
թիւ մէջ գնահատանքի կարծեմանն,
որոնցով մաս մը փորձարկուած ասորե-
րկով որ հրատարակուած։ Անիկ է վեր
է միջին մէջ որ երբեք յայտնուած է
թաղմբիցն գիրքերն եւ յայտնուածը, ինչ-
պէս է 1888-ին է վեր կարդալիցներուն
էն անոնց նախորդած զանի իր տասնեակ
ցոյցահաճոյցները, որոնք Հելիոյի գնա-
նահատանքն հանդէպ մնայուն հետա-
քարդութիւնը կը յայտնեն։

Բնփոխ Կոթիկ, անոնց փորձարկական
առաջին հրատարակութեան նախադրեան
մէջ իր գրէ — Վեբեր Հելիոյ, ինչ կը
նշանակուի յայտարար, ապաքին կարգի միջ-
քի պիտի դառնար, ինչ յայտարարին
իր յայտնի ծախի կայանի մտքի է յայտնի
աղբարկները եւ փոխանակել նախադրե-
պիտանովն ստորագրել՝ երեսուցանին
կատարապես եւ կատարել պատկերմուն-
քով մէջ, ցիտէ, սպասմանով ստուերին
մէջ, մշտնդ յիմնով նախադրեմ իր կամ
ընտրել փայլ մը, Բանդուր անսին մը
աշխատանքներն եւ՝ մայր մտնող արտու-
կառանովն նախադրեմ ինչ, հետով
կատարելով հետով գոնովն շաղկա-
մը, անոր երկինք ուղարկող պատկերն,
ամենակարգի եւ իրաւարարակներով
արտադր։ Բազմաթիւ յայտարարներն պի-
տի նախմուծելով յայտարար յայտնու-
ածով տեսնելովն աշխատանքներ, ինչ
բազմի, զգնանքով, աւելով ինչիցից
իր. արտադրող տեմ, ամանափո-
նաւարարութեան, իր սիրով եւ խոր-
նայնով, ոտնից երկարամիտք մը վրայ
կոնստանդի ինչի մընէ։

Կոթիկ իր պատկերի միջոցով որ
բնահարգական իր տերէ Հելիոյի մաս-
նաւորութեան իր տերէ կատարած գնա-
նահատանքներն էր, երբեմն ջրաների,
ուրիշ, կանաների, ծիւղիկ մնացած
Հելիոյի, մասի ինչիցիցներով, Եւս-
մի անտեսող տարօրինակ յայտնուած
որոնք իր յանգիմ ինչ ի վարդ պատկե-
րներն այն ինչ որ ունիւ աշխատ աշխ-
է (մասնաւոր զգիւն մէջ), ինչպէս Հելիոյ
կը յայտնէ Պառկիւր ուղարկող իր երկ-
տանքն մէջ։ Գնահատանքներն մաս մը ի-

րազորութեան է միայն մասնաւոր կամ
զերեւել, որպէս, որպէս ինչ կը ինչ,
միայն։ Հելիոյ լայնորէն կը կիրար-
կէ ջրաների մէջ, ասորեան
կիրարկ, ինչպէս մանրեւելի տեղադրե-
լով միջոցներն ասորեան աստիճանա-
արած ունեցող հաստանքներ, իրարու
փոխ, իրարմ անցնող կամ մարմնի-
նուն, ասորեանն եւ ծախաներուն մէջ
Հելիոյ ու ասորեանը, ցանցից ցցող,
մարտեմ Հելիոյիցիկութեան։ Ինչ ինչ
մեծ պիտի տանար Հելիոյի աշխատան-
քը ինչ փորձել իրազեկութեան համար
այն ինչ, որ միայն իրազեկութեան է, թե-
մասն ցիտէ, ինչ։ Բայց գնահատել
մարդիկ մէջ իր մեծ իրաւ կարգ մը
արդիւնքները, ինչ կը փորձարկէ յա-
կալէ ջրաներաներուն, կը զատուի
այս բնադրուած առաջնայն արդիւն-
ներու շարքին, Բանդարիկ, Գառ Կ-
նիկ եւ Գոյալի կողմ իրազեկութեան։

Բաւարար տեղեկութիւններ կը պիտի
սին Հելիոյի գնահատարկական պատրու-
ատութեան մասին։ Իրեզ գրութեան ունի
1817-ի տեսողութիւն, ինչ, անտեսողութեան
է պատմութեան դասեր պարտանող,
որով զանի իր էջեր պատմութեան վերա-
բերող պատկերապատկերներն կը ինչ-
1825-ի շուրջ Հելիոյ տեսողութիւն գնա-
նահատական փորձերն էր, զոր զէջ եւս
իր լեզ։ Բանդը տասնանակի տեսողի-
կանի սիւսկով կիրարկուել մարդկան-
ներ, որոնցով իր մաշիկ հանրամատիօթ
աններու ուսանալապատկերներն ու ճր-
պարկներն։

ԼՈՅՏԻՆ ԵՒ ԽԱՆԻՆԸ

ՎՐՁԻՆԸ

Գրէ՝ ՇԱՄՍԱԶ

Տիտիկներ։ Իսկ համարողական իր ա-
ռաջին գնահատարկները կը իրարմ 1836-ին
իր իր արտատաղէկ բարեկամներն
Սելիոյի կանխով իրեն տեսողութիւն է կը
Բուր, Չորթիկներն եւ Կոթիկներն կատա-
րած իրենց համարողութեան իրազեկութեան
Ապրիլի, շրջապատած ըլլալով գեղար-
ւեստական միջակայք, Հելիոյ հաստա-
նաւորութեան իր անտեսողութեան
արտադրանքներն կը իրազեկուել իրազե-
կութեան իրազեկութեան իրազեկութեան
արտադրանքներն որոյ փորձարկութեան
մասին, անոնց իր յայտնուել ջրաներանի
պատկերներն, որոնք անշուշտ հար-
տարութեան իր պարզութիւն։

Հելիոյ ընտանիքի Տիտիկ մէջ կը ցոյ-
ցարկել իր ինչպէս յայտնուել աշխատան-
քներաներն։ Երեսուցանած տեսարան-
ներն անկողն, միայն իր պատկերն
որպէս իր փորձեր, զոր Հելիոյ ինչ
անտեսողութեան իր գրութիւններուն մէջ
համակ, արական, բանաստեղծութիւն։ Ու-
սանք, իրենց շատ փոքր շարքով (1-է
10 մը միջին տարրերով), ինչպէս
մանրակարգի մեծ, որոնց շարքով իր մը
կայէ այն ինչպէս, որով Հելիոյ մեծ

նրանք, կեանքն ու քարտուրիւնը,
բնաշխարհով ինչպէս կենսիկ մը
տակ...։

Սակայն բնութեան այս տեր եւ առ-
ժամ կանխելութեան հետոյ է անտեսող
ըլլալ, զանի իր Հելիոյի ընտանիքնե-
րուն մէջ մտքի եւ լայն ոգրեղանական
յարաբերութիւնը կարծէ Հելիոյի
յայտարարներն ինչպէս, իր փորձ-
ար կեանքը կ'արտադրուի։ Հելիոյ մեծ
միջակայական մը է, որուն միջակայական
տեսողութեան զէջ կ'արտադրէ, աւելի, զի-
մասնական միջակայականութեան, բնութեան
տեսողութեան զէջ մարդուն տեսողութեան
իր, տապալան ու փորձութիւն պատկե-
րող։ Ինչ, նոյն մասնաւորութեան, ե-
թէ նախադրանքներն յանապափա-
կան անցնող իր փորձարկութեան կուտ,
մասով, կոնստանդի փորձարկութեան
Ինչ Ժան Պ-Տ. Գորդիկ նման բնադրու-
ելով այն անցնող, իր անտեսողութեան,
նշանակութեան որպէս բնութեան
որպէս այս արդ. քառասուն արդարէ մը
մաս կարողը. միջակայականը, յանա-
նով կեանքն անտեսողութեան փորձերն կամ,

աւելի, նշանակութեան միջակայական
ըլլալը, իրազեկութեան, աստեղծութե-
րուն եւ Հելիոյիցիկ պատմութեան։ Ժաման-
ակ Պ. Փորթիկն եւ Հելիոյի Բուր, հա-
կառուի համակարգի անտեսողութեան իրենց
պատկերներն, որպէս ինչ անտեսող զար-
կել տան կէտ միջակայական ուղղու-
թեամբ, յայտարար Հելիոյիցիկ, Հելիոյի
կողմէ իրաւ գնահատութեան։ Եւսից քառ-
նիկ նաեւ երազային եւ մասնաւոր ինչ-
կայիցիկ զարկ ըր Կոթիկներն, ի մասնաւոր
մէջ ժողով Մ-Լ. Բորդի, որ շատ աւելի
մեծ է միջակայականութեան զան թէ զա-
տեսողութեան, որ նշանակութեան մի-
ջակայականութեան, իր նշանակութեան
Կ. Գառն ամենին կէտ մարդուն լայ-
նութեան ու դրաւարան նշանակութեան, եր-
անով, իր անէկն հաղապար, անտի
նորով արտադրանքներն իր գոնէ յան-
նուն միջակայականութեան, ընտրանքներն,
որոնք շարժութեան, որպէս ծախաներն,
նշանակութեան ներկայութեան, մտքին ու
լայն, գրաւորութեան, իրենց եւ անէկն-
կանութեան իր նշանակութեան նշանակութեան
մասին եւ արժանային պատկերմուն։

Հելիոյի ընտանիքներ իրենց խոր-
հաղորդ, մաշիկ ու լայն, միջակայական-
ութեան, որպէս ինչպէս կենսական եւ զա-
տեսողութեան, իր արտադրանքներն իր
գոնէն լայնութեան միջակայականութեան։
Կոթիկներն, աշխատանքի, գնահատան-
քներ, փորձերն, անտեսողութեան, փորձերն
իր, նախորդանքներն ընտանիքն եւ՝ ո-
րով իր գնահատարկական աշխատանքն
մեծ մասը իր կարմին։ Հելիոյ իր գրու-
թեաններն մէջ իր կարծարէ տեսա-
րաններն զոր իր զէջ, ինչպէս անտես-
ողութեան յանգի իր նշանակութեան որպէս
յոյն իր փորձերն, մասնաւոր։ Անտես-
ողութեան պատկերներն այս փորձերը, ինչ
որպէս փորձարկութեան ամենին, կրնայ
արտադրանքներն ըլլալ մասնական ար-
խար ինչպէս, անոր յայտնուել գոյա-
նութեան տապալան, ինչպէս ու մաս-
նական եւ ինչպէս արական զգնալ, աշխա-
տանքի, գնահատանքներն, փորձերն, կոթիկն
կամ անտեսողութեան փորձերն, ինչպէս
արտադրանքներն կամ անտեսողութեան փա-
ռաւար մը է գոնէ եւ փորձարկութեան ներ-
կային. անիկ հետադարձ փառաւ մը,
երազարկներն մէջ գոնէն, անտեսող խա-
ղաղութեան ու ճողիկ անդորրը։ Անդոր-
րողը աշխատանքներն եւ հաղապարկ
պատկերներն կատարելով անտեսողութեան
կամ ինչպէս անտեսողութեան կ'արտադրու-
ան, միջ ճողիկաներն իրազեկութեան
թիւն, լայնութեան, մասնական համա-
կարմութեան։ Իսկ զիտի երկերը ցցողը
կարողութեան պարմեր, գնահատանքներ,
աշխատանքներն ու փորձարկութեան, զգիւ կր-
նային երանութեան այս զէջ, կամ աշա-
տանքներն, ինչ իր մարմնաւորն, ճր-
ուած զգալութեան զգնալութեան մասն ճողիկ-
ման ճողիկ, ընտեսողութեան ինչ յայտն
իր նշանակութեան ինչպէս, ըստ կամ
իր նշանակութեան ինչպէս, ըստ կամ
իր նշանակութեան։

Սակայն մեկնաբանութիւններն անիկ
տեսող կամ վարդարկել, Հելիոյի գնա-
նահատարկական աշխատանքներն ինչպէս
է հաստատել իր գնահատարկական թարգ-
մարմանով։ Ինչ գնահատարկութեան ջրան-
ներն գնահատարկութեան մէջ ցոյց ինչ տայ
իր նշանակութեան տապալան լայն տարողու-
թեան։ Տեսողութեան, աշխատանքի
գնահատարկութեան իր կիրարկել, բնութեան
ու կատարելով ասորեան կողմէն գնա-
ւած, միջին իսկ ինչպէս աշխատ, միջին
Անիկ, իր անտեսողութեան գնահատարկ-
կողմէն, իր գործերն միջակայական գոյա-
րկութեան իր գործերն, աշխատանքն ու
թիւններն ինչպէս, ինչպէս արտադրանքներն
տապալան մեծ մէջ, յարաբերութեան
համակարգիներն ինչպէս երկրորդը-
(Շարք Գ-Է)

Voici une œuvre monumentale — 7 volumes dans l'édition de Los Angeles (1951-1952), 8 volumes dans l'édition de Beyrouth (1972-1984) — qui a été un best-seller dans la diaspora arménienne, qui s'est vendue sous le manteau en Arménie soviétique, mais qui n'est mentionnée dans aucune histoire de la littérature arménienne contemporaine. Voici aussi une œuvre — fait suffisamment rare pour être souligné — qui a fait l'objet de plusieurs traductions en langues occidentales. Traductions, il est vrai, partielles, inspirées par les choix politiques, heuristiques ou esthétiques de traducteurs hantés par les menaces de l'oubli et toujours poussés par un sentiment d'urgence excluant la transcription intégrale d'un texte de plus de 2500 pages¹. Un texte écrit dans une langue mêlent tous les idiomes de l'arménien que l'on peut comparer par le souffle qui l'anime à l'*Odyssée* ou à *David de Sassoun* pour rester dans le registre de l'épopée et du mythe, mais aussi de la conscience du « temps » et de la question du « retour ». Un texte que l'on peut comparer, sans nul ridicule, à la *Recherche* proustienne du *Temps Perdu*, confrontant le lecteur au souvenir, à la réminiscence, à la nostalgie, à la mémoire méditative et créant par l'imagination et par le support de l'écriture la relation historique au passé.

Rouben, de son vrai nom Minas Ter Minassian, né à Akhalkalak, le 7 mai 1882, mort à Saint-Cloud, le 27 novembre 1951, est un des dirigeants les moins connus de la Première République d'Arménie, même si, comme Sérop Antranik et Aram, il a eu le douteux honneur d'être surnommé « Pacha ». Issu d'une famille de sept enfants, orphelin de père, élève du Séminaire Kévorkian d'Etchmiadzine, auditeur libre au collège Lazarian de Moscou avant d'être admis dans une école militaire russe de Tomsk, entré dans les rangs de la FRA, il déserte au début de la guerre russo-japonaise (1904) et, préférant « le service du peuple arménien » à celui du tsar, il gagne Kars, laboratoire expérimental de l'organisation dachnak, et se porte volontaire pour devenir *fédai* (« martyr » au sens propre du terme) au *Yérkir*. A savoir le « pays authentique » avec Van, Erzerum, Mouch, inconnu et presque mythique pour la jeunesse arménienne du Caucase. Une période probatoire à Kars, un parcours mouvementé en Aderbadagan, un séjour éprouvant au Vaspouragan jalonnant sa carrière de révolutionnaire professionnel et précédant son entrée, à l'âge de 24 ans, dans « l'enfer du Daron ». Durant deux ans (1906-1908), en tant que responsable militaire de la FRA nantie de la mission d'organiser l'auto-défense des villages arméniens, il défie, avec une poignée de *fédais*, les autorités turques et les tribus kurdes. Au lendemain de la révolution jeune-turque (1908), conformément aux décisions de la FRA, il dépose les armes, se sépare de ses *fédais* et, désormais réduit à une inaction « synonyme de mort », il décide de se rendre à Genève pour entreprendre des études universitaires (1909-1912). Les guerres balkaniques précipitent son rappel à Mouch (1913) : inspecteur des écoles arméniennes du Daron, il doit aussi inventer les moyens de son auto-défense. Sceptique quant au bien fondé des « Réformes » arrachées par la Triple Entente au gouvernement ottoman (février 1914), il participe, le 14 août, à Erzerum, au 8e Congrès de la FRA qu'il met en garde contre les conséquences d'un engagement militaire arménien aux côtés des Russes.

En 1915, il échappe avec quelques compagnons au massacre général de la population arménienne de Mouch et du Sassoun. On le retrouve à Tiflis, en octobre 1917, dans le Conseil National Arménien qui accepte, dans le mal-

ström des batailles du mois de mai 1918 livrées contre les Turcs, d'Alexandropol à Sardarabad, de proclamer, le 28 mai, l'indépendance de l'Arménie. Une indépendance dont son ami, Aram Manoukian est, à Erevan, le Père fondateur. Elu membre du Bureau de la FRA en 1914, réélu en 1919, Rouben conservera cette fonction jusqu'en 1947. De mai à novembre 1920, durant les graves crises intérieures et extérieures qui ébranlent l'Arménie, il est Ministre de l'Intérieur et de la Guerre, au sein du Gouvernement-Bureau qui réalise la confusion de l'Etat et du parti dachnak. Après la première soviétisation de l'Arménie (29 novembre 1920), comme Dro et Nejdéh, il organise la résistance antibolchévique dans le Zanguezour. En 1921 commence le temps de l'exil qui le mènera de Tarbriz à Genève, de Paris au Caire, de Jérusalem à Beyrouth, de Beyrouth à Saint-Cloud, jusqu'au terme de sa vie, en 1951. Ces trente années sont des années de militantisme et de journalisme dans la presse de la diaspora (*Haratch*, *Droschak*, *Hayrénik*, *Houssar*, *Aztak* etc.). Ce sont les années de réflexion de ce vrai animal politique dont le champ d'action va devenir la littérature.

Les témoignages sur Rouben sont rares (il n'est pas cité dans les documents diplomatiques), contradictoires, mais concordent sur un point : autoritaire, il ne supportait pas l'autorité d'autrui. Pour Vahan Papazian qui a traversé avec lui les terribles épreuves de 1915,

sans (Garo Sassouni, Lévon Chanthi, Nikol Aghbalian, Hamo Ohandjanian, Rouben Tarpinian) comme il a eu ses adversaires politiques (Katchaznuni, Vahan Papazian, Simon Vratsian, Dro et peut-être Alexandre Khatissian). De son côté, Rouben avait son panthéon de héros et de révolutionnaires : Nikol Dourman, Simon Zavarian, Rostom, Aram Manoukian qui avaient été ses mentors. A leur contact, il s'est forgé une « morale de la conviction » confondue avec une « morale de la responsabilité » (Max Weber) dont il a fait une science des fins politiques. De Nikol Douman (1867-1914), il a retenu une leçon de darwinisme social (« Աշխարհը դժակ, ծարիր էր դառնալ ») : la lutte pour la vie entre les hommes est fondée sur l'usage de la force. Militant, Rouben voyait dans la FRA non pas un parti idéologique mais une « organisation » quasi militaire dont la tâche était d'assurer la sécurité du peuple arménien dans un monde violent.

Les *Souvenirs* de Rouben, marqués par la fidélité à la mémoire, par le désir de faire revivre le passé dans le présent, le sont aussi par l'oubli². Des événements, parmi les plus graves, ne sont pas évoqués : 1915, les combats de l'année 1920, l'échec final de la République indépendante. Traumatisme ? Refoulement ? Amnésie volontaire ? Mais jamais « oubli heureux » synonyme de pardon ! Après la catastrophe de l'année 1915, il y a chez Rouben un besoin urgent d'obtenir justice et réparations.

RELIRE ROUBEN

ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆԻ ՄԸ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐԸ les souvenirs d'un révolutionnaire arménien entre mémoire, histoire et oubli

par Anahide TER-MINASSIAN

il était méfiant, obstiné, cruel et dénué de pitié. Aram Manoukian le jugeait sévère et intransigent. Malkhass et Konstan Zarian l'ont comparé à un chat sauvage. Rouben Tarpinian, son ami d'enfance, éditeur du mensuel *Hayrénik* (1922-1967), et comme tel déniché de talents, l'a comparé à Lawrence d'Arabie. Il a reconnu en lui un tempérament d'aventurier et un « philosophe-né » totalement original par sa façon de penser, de vivre et d'agir. Révéré par ses *fédais* issus de la paysannerie pauvre et exploitée, obéi par eux jusqu'au don de soi, Rouben a aimé plus que des frères et des fils les Mouchegh, Pétrara Manouk, Tcholo, Morouk Garabed, ces « primittes de la révolte » (Eric Hobsbawm). Narrateur, témoin, conteur et historien, aiguillonné par le sentiment de la perte, il leur a dressé un magnifique mémorial littéraire (tomes 3, 4, 5).

Durant la Première République, Rouben a eu au sein de la FRA, ses parti-

ront en octobre 1917, après avoir chassé de haute lutte les Tatares qui y étaient établis.

En mai 1920, lorsque, dans le Gouvernement-Bureau, Rouben cumule la direction de l'armée et de la police, il n'hésite pas à utiliser la force pour écraser ceux qui, à ses yeux, menacent l'existence même du jeune Etat arménien : les bolchéviks et les Tatares. Avec l'aide des *fédais*, il écrase d'abord « la surrection ouvrière et paysanne de Mouch » célébrée par les historiens soviétiques, s'aliène durablement l'intelligentsia arménienne choquée par ses méthodes et retarde la soviétisation de l'Arménie. La concentration des pouvoirs entre ses mains durant quelques mois lui donne enfin les moyens de sa politique : faire disparaître en Arménie les 20 foyers de soulèvements turco-tatares. Dans le tome 7 des *Souvenirs* de Rouben il y a une étude longue (pp. 125-347) mais inachevée sur les forces politiques en présence. Analysant la structure ethnique de la population de l'Arménie et la dispersion des Arméniens en Transcaucasie — le thème récurrent et ses méditations futures — Rouben voit dans l'Arménie de 1920, « un Tatarstan ». En effet les Tatares représentent 40% de la population, possèdent 80% du sol, occupent les meilleures terres alors que les Arméniens sont refoulés dans les montagnes et dans les steppes où, dans le cas des réfugiés (30% de la population), n'ont ni terres, ni maisons et meurent littéralement de faim. Il semble aussi que Rouben ait compris que l'Arménie turque était perdue et que les Alliés n'avaient ni les moyens, ni la volonté d'imposer le retour des réfugiés dans leurs foyers, malgré les promesses du traité de Sévres. De surcroît les musulmans, Tatares, Azéris, Kurdes, refusent de reconnaître la souveraineté arménienne, constituant autant d'ennemis de l'intérieur soutenus par les kémalistes et par l'Azerbaïdjan. Pour les obliger soit à accepter l'autorité de l'Etat, soit à déguerpir, « pour rendre aux Arméniens la terre de leur patrie », Rouben lance ses *fédais*, de mai à juillet 1920, sur les districts de Zangibazar (entre Erevan et Etchmiadzine), d'Olti et de Vardizabaz, nettoie la basse-vallée de l'Araxe, axe de liaison vital avec la Perse, « encourage au départ » les musulmans d'Arménie. Réfugiés et paysans arméniens sont immédiatement installés à leur place. Le premier recensement soviétique de 1926 confirme cette « arménisation de l'Arménie » : 84% de la population est arménienne ! La proportion atteint 96% à la fin de la période soviétique (1991) !

Homme d'Etat, Rouben était persuadé que seul un Etat indépendant pouvait garantir la « survie du peuple arménien » que certains considéraient en 1920 comme une « ethnie » vouée à la disparition. Cet Etat devait être un Etat national, à la fois « terre promise » pour les réfugiés et « patrie d'élection » pour un peuple arménien rassemblé et apte à devenir une nation moderne. Rouben a consolidé cette « patrie » recentrée sur la plaine de l'Ararat, après les pertes du patrimoine territorial de 1915 à 1921. Lui qui a vécu dans la diaspora en expansion après 1923, est resté indifférent à son avenir et a été obsédé par les frontières et la démographie de l'Arménie soviétique et par le projet de « l'Arménie réunifiée ».

Sous l'influence des penseurs allemands (Ratzel, Hettner, Haushofer) Rouben a réfléchi sur les configurations permanentes de la géographie physique de l'Arménie. Visionnaire, il a changé le fatalisme géographique en destin historique dans un ouvrage qui est la première étude de géopolitique arménienne : « Հայաստանի իր-քանդակը և ներքին կրթությունը ». Publié à Beyrouth en 1944.

de l'errance des sauterelles et de leur vision rose

Paolo VITA-FINZI

Journal Caucasiens

(1928-1931)

suivi de

Carnet Moscovite

(1953)

éd. L'inventaire, coll. «valise diplomatique», 2000

par Chaké MATOSSIAN
Docteur en philosophie et théorie
de la communication

Entrant dans la carrière diplomatique après avoir soutenu, en 1920, une thèse de droit à Turin, Paolo Vita-Finzi est affecté à Tiflis en 1928. Il prend des notes, écrit, collabore à un journal italien. Il *Mondo*, associant sa charge de consul à un travail de chroniqueur. Issu de la bourgeoisie juive du Piémont, Paolo Vita-Finzi est un homme cultivé qui se dit «lib-lab», c'est-à-dire libéral et «légèrement favorable aux réformes sociales». Il n'a pas été antifasciste mais forcé, par les lois raciales, à quitter l'Italie en 1938 pour s'établir un temps à Buenos-Aires avant de retrouver Rome et le palais Chigi (Ministère des Affaires étrangères). Son *Journal caucasien*, couvrant les années 1928-1931 se trouve traduit aujourd'hui en français, aux éditions L'inventaire, dans la collection «Valise diplomatique»* que dirige Claire Mouradian.

Dans ce texte, le consul porte sur le Caucase son regard chargé de culture et d'ironie, décrit ce qu'il voit et ce qu'il fait, dans le but manifeste de produire un témoignage historique si non même un réquisitoire contre la collectivisation des terres programmée par Staline. C'est la question du regard, de la perspective, que nous nous proposons d'examiner dans le texte du *Journal* afin de cerner la représentation de l'Arménie et des Arméniens qui s'y donne à lire et à voir, non tant dans la description que, bien davantage, dans la circulation des métaphores et des associations. A deux reprises l'auteur décrit son angle de vision comme celui qui empêche la vue juste. Il a, d'une part, le point de vue sublime du privilégié qui, de sa hauteur, ne peut rien faire pour ce qu'il est bas et qu'il regarde «à travers les yeux embués» (p. 64) d'un train confortable. D'autre part, une absence de perspective entrave sa vision, car son regard de spectateur est encloué par l'objet-même de la vision et le répétitive : «Tel un petit Fabricio Del Dongo dans la plaine de Waterloo, la vision d'ensemble m'avait échappé» (p. 158).

S'il indique que l'Arménie dépend de la circonscription de Tiflis, Paolo Vita-Finzi ne semble pas porté à la visiter dans le cadre de son pouvoir consulaire. Il ne s'y rend pas parce qu'il est consul (ou pas seulement) mais parce qu'il a lu un livre qui l'incite à se rendre au «Pays des Haï», un livre partiel, celui de Nansen :

«Un livre écrit par le bienveillant docteur Nansen. Un peuple trompé, plein de sympathie pour les Arméniens qu'il avait visités et secourus, m'incita à affronter les routes, alors plutôt rudimentaires, du Haïstan au Pays des Haï (pays des Arméniens)» (p. 94).

Comme pour équilibrer le manque d'objectivité de Nansen, Paolo Vita-Finzi se garde d'utiliser le terme «génocide» ou même celui de «massacre» et préfère insérer la question arménienne dans le cadre de la «Première guerre mondiale». Les Arméniens, dans ce passage, ne sont pas massacrés mais ils fuient (que fuient-ils?) et deviennent colons : «La Société des Nations avait attribué à Nansen le titre de haut-commissaire chargé d'aider les réfugiés arméniens qui avaient fui la Turquie après la Première Guerre mondiale et d'étudier les possibilités d'irrigation afin de faciliter l'installation de colons en Arménie russe» (p. 94). Paolo Vita-Finzi parle néanmoins d'hécatombe et de «camps de concentration» où périt la population «contrainte à l'exil, des frontières de la Russie à la Méditerranée, entre le mois de juin et le mois d'août 1915» (pp. 95-96).

En affirmant du livre de Nansen qu'il est «bienveillant» Paolo Vita-Finzi l'associe à une idéalisation des Arméniens qui trouve son écho dans une autre œuvre graphique, la carte de l'Atlas, le territoire d'une Arménie utopique, «indépendante» et de «couleur rose» rêvée par les dachnaks. De même que l'idéalisation des Arméniens véhiculée par le livre de Nansen se trouve annihilée

par les propos de l'ambassadeur allemand, von Wagenheim, que Paolo Vita-Finzi cite, en français dans le texte : «Ce n'est pas une race intéressante», de même, l'idéalisation de l'Arménie produite par la carte se ramène-t-elle, par le fait historique, à la réalité, au réel de sa non-existence («en réalité») révélée par la disparition du «nom» :

«En réalité, cette Arménie couleur de rose n'avait existé que dans les rêves des dachnaks, dans l'esprit du président Wilson et sur la carte du traité de Sévres. Au moment même où l'illustre père du Covenant, que le traité avait désigné comme arbitre, traçait solennellement les frontières de l'hypothétique Etat arménien, les troupes de Kémal Pacha dictaient, à Alexandropol, leur volonté à un gouvernement provisoire arménien, agissant. L'Arménie n'a pas de pétrole et elle est pauvre. Dans le traité de Lausanne, son nom n'est même plus mentionné» (p. 95).

La représentation des Arméniens et de l'Arménie ne s'élabore que par les voies de l'excès et du manque, la surcharge graphique, d'une part, et, d'autre part, la disparition du nom propre avec

celle des lignes et du contour d'un pays, exhibant l'impossibilité d'une correspondance ou d'un rapport entre le signe et le référent. Ce que montre sans le vouloir le texte de Paolo Vita-Finzi est une représentation symptomatique de l'Arménie et des Arméniens, ancrée dans un au-delà ou, son revers, un en-deçà, l'excès des signes ou leur absence comme pour mieux signifier l'irréalité du référent (les Arméniens, l'Arménie). C'est, me semble-t-il, la conséquence logique du maintien de la question du génocide, de sa réalité, dans la sphère fantasmatique et la dénégation du fantasme. Si un lieu ou un peuple n'existent pas ou existent dans un ailleurs spatio-temporel produit par les signes, alors, évidemment, la question de la réalité de leur disparition ne se pose pas. Etant donné qu'il n'est pas facile de faire disparaître le référent, il importe de le rendre le plus inexistant et impalpable possible. C'est ce dont témoignent les termes choisis par Paolo Vita-Finzi, des attributs tels que la pauvreté, la couleur rose à partir desquels se dévoilent non seulement le décalage entre le réel (pauvreté, routes impraticables, petit pays, inexistance du nom) et sa représentation (grandeur rêvée, «rose») mais la production de ce décalage par les Arméniens eux-mêmes qui deviennent alors, en quelque sorte, la cause motrice de leur déréalisation. Cette idée circule en filigrane dans le commentaire du consul sur l'absence de révolte chez les Arméniens lors de la collectivisation :

«Pour autant que je pus en juger durant un si rapide voyage, la population était calme et respirait un peu en paix; bien qu'elle fût préoccupée à cause des réformes agraires annoncées, on n'entendait pas parler de révoltes : peut-être les Arméniens pensaient-ils que leur territoire était peu adapté à la collectivisation, ou se sentaient-ils si misérables qu'ils ne craignaient pas d'être expropriés» (p. 96).

Autrement dit, les Arméniens n'ont pas de propriété, leur territoire ne comporte pas de terres et on ne peut pas les mettre hors «ex» du rien qui est leur réalité à laquelle s'oppose, une fois encore, un lieu mythique. En effet, juste avant, Paolo Vita-Finzi, ramenant la description de l'Arménie à une ambivalence pauvreté/lumière écrit : «Plus hautes que toutes les autres, les deux cimes du mont Ararat repandaient la blancheur de leurs neiges éternelles. Paireilles à deux Fujiyama presque jumeaux, elles étaient à la fois le lieu mythique où s'était échoué l'arche de Noé et le symbole de la patrie arménienne» (p. 96). La patrie adopte pour symbole un lieu mythique qui, de surcroît, ressemble d'emblée à un ailleurs. La lumière du pays «pauvre et lumineux» ne détiend pas seulement le caractère impalpable de la lumière, elle se voit comme une lumière provenant d'un ailleurs spatio-temporel (le Japon et le temps du mythe, l'éternel). Si l'immatérialité est le propre de la lumière, cette lumière-ci détiend une puissance supplémentaire, celle d'immatérialiser et de déréaliser ce qu'elle éclaire, montrant une pauvreté qui dépasse le quasi-rien pour accéder au rien manquant une distance infrangible entre la patrie et la terre. A l'opposé, le devenir réel du rose se construit et, avec lui, nécessairement, l'espace et le temps. Paolo Vita-Finzi remercie la «vitalité» ardente à Erevan et associe l'émergence du réel du temps et de l'espace à la culture, à la volonté de culture : «La capitale, Erevan, me frappa par son ardente vitalité : une université autonome, bâtie dans la pierre rose locale, avait surgi de terre; des collections de livres et de documents historiques avaient été apportées de Moscou; on était en train d'organiser un musée et un conservatoire. La rue principale était dédiée au poète du dix-neuvième siècle, Avobian» (pp. 96-97). Le rose ne caractérise plus l'espace du rêve mais l'édification du savoir et l'existence du peuple s'avère inséparable de l'histoire. Rapatrier l'histoire c'est déjà quitter la temporalité du

ce livre rendu obsolète par la Guerre froide, la naissance d'Israël, et la révolution des transports, vient de trouver actualité et pertinence avec le «Grand Jeu» engagé autour des voies d'évacuation du pétrole de la Caspienne et de l'Asie centrale. Dans un monde dominé par les Etats-Unis qui avaient refusé en 1920 un mandat sur l'Arménie et dont le premier contingent militaire vient de mettre pied en Géorgie, l'Arménie, enclavée entre la Turquie et l'Azerbaïdjan, retrouve aujourd'hui son seul atout : un rôle géostratégique. A condition que l'émigration massive ne vide pas le pays de ses ressources humaines.

A. T. M.

(1) Cette première édition a été préparée par Rouben et par son fils aîné Waik Ter Minassian. L'architecture de l'ouvrage

construite à partir des centaines d'articles publiés par Rouben dans le mensuel *Hayrenik* de Boston depuis 1922, n'a pas été une simple classification chronologique, mais un véritable travail sur la mémoire. L'initiative de cette édition revient à Hagop Karian, Alek Pilibos, Trdat Kazandjian, trois Arméniens des Etats-Unis, originaires de Kharpert et militants dachnaks. Il créèrent à cette intention une imprimerie arménienne à Los Angeles, s'assurant la collaboration d'un correcteur compétent, A. Kasar, et assumèrent la totalité des frais de l'aventure éditoriale. Après la mort de Rouben, ils offrirent l'imprimerie à l'écrivain Antranik Tsaroukian et en firent transférer les éléments au Liban.

(2) Il s'agit de deux éditions publiées simultanément par l'association *Hamaskouné* (imprimerie Vahé Sétian de Beyrouth).

Une édition de bibliophile et une édition en olive de poche, toutes deux nantes d'un précieux index d'environ 2000 noms propres. Le livre de poche a fait aussi l'objet d'une édition pirate, dans les années 90, en Arménie.

(3) *Armenian Freedom Fighters* (Haïrenik Association. Boston, 1963, 244 p.); *Mémoires d'un partisan arménien* (Préface de J. Kéhayian, trad. Waik Ter Minassian, Ed. de l'Aube, Marseille, 1990, 312 p.); *Mémoires d'un cadre révolutionnaire arménien* (trad. Sourén Chanth, Ed. de la FRA, Athènes, 1994, 621 p.).

(4) Paul Ricoeur, *La mémoire. L'histoire, l'oubli*, Paris, 2000, p. 536 et sq.

(5) Խաչատուր Ստեփանյան «Էրևանի միջին դարձումը՝ զարգացման ուղի», *Փրոցակ*, Ապրիլ 2002, էջ 87-96 :

mythe et, du même coup, son espace. Paolo Vita-Finzi souligne en outre la conservation de l'alphabet arménien et trouve chez les Arméniens un trait prédominant : l'ironie. Ce qui n'est pas sans intérêt dès lors que c'est aussi par l'ironie qu'il se définit, que c'est elle qui a caractérisé son style de chroniqueur.

Le regard de Paolo Vita-Finzi demeure inséparable d'un point de vue esthétique qui le domine. Il aborde en général les pays, les choses et les personnes sous les catégories du beau et le laid. Il conviendrait donc de signaler qu'il découvre l'Arménie avec un véhicule «très laid» :

«Je me rendis au "Pays des Haï" dans une petite Ford très laide, qui ressemblait à une sauterelle, avec ses pattes maigres et son thorax en pointe; mais elle était faite à merveille pour sautiller sur les routes escarpées de la République soviétique d'Arménie» (p. 94).

métaphore (p. 52) aux bandes de **bezprizornyïé**, c'est-à-dire les enfants orphelins ou abandonnés qui chaharpent dans les magasins et menacent les commerçants, notamment la pâtisserie française, avec des mains sales, des boîtes remplies de poux et de cafards pour leur extorquer quelques roubles. Ces orphelins errants constituent une évidence pour le pouvoir, celui-ci s'en est débarrassé par divers moyens (tués, envoyés comme forcés en Sibirie, comme soldats au front), ce qui entraîne Paolo Vita-Finzi à terminer son chapitre par le rapprochement suivant : « Comme le disait Talaat Bey après la déportation en masse des Arméniens en 1915, "la question arménienne n'existe plus" ». Et face aux massacres d'innocents ordonnés par Hitler, même la destinée tragique des **bezprizornyïé** pâlit* (p. 56). L'analogie s'établit ainsi entre la disparition des bandes d'enfants errants, la déportation des Arméniens par Talaat et le massacre des innocents par Hitler. Si leur point commun est d'avoir « disparu », l'analogie implique qu'ils ont aussi en commun d'être non seulement abandonnés et errants mais aussi d'avoir les mains sales, de véhiculer des poux et des cafards, de constituer une menace. L'innocent recèle du menaçant. Au demeurant, l'Arménien, même le plus « innocent », peut devenir très menaçant, par l'effet d'une casquette particulière qui semble être la chose la plus laide que le consul italien ait vue, « une de ces monstrueuses casquettes d'ouvrier dont aucun de nos travailleurs n'auraient voulu... à carreaux, avec une immense visière, qui donnait à l'Arménien le plus innocent l'air torve d'un repris de justice » (p. 34-35). C'est l'Arménien « affranchi » que Paolo Vita-Finzi choisit d'affronter, car la casquette monstrueuse pour laquelle il manifeste à plusieurs reprises le dégoût. D'ailleurs, les Arméniens ne s'occupent pas les transports et revendeurs des vêtements salés, comme ces « bas roses délavés » et autres escarpins peints à l'huile, l'expédition d'Amérique et qui permettent au « Bazar arménien » de Tiflis d'avoir le surnom de « Bazar américain ». Enfin, n'y a-t-il pas toujours quelque chose de sale chez l'autre même lorsqu'il est noble, une tache indélébile qui, pour n'être pas démontable, ne peut s'exprimer que par la voie du doute, celui de l'ironie ou de l'humour. C'est ce dont témoigne le lieu même où Paolo Vita-Finzi exerce sa charge, à savoir le siège du consulat :

khara sur les murs, et un étrange
plafond orné de petits miroirs à la
mode de Perse. Quand je recevais la
visite de mon ami, le jovial chef Sta-
fetti, premier secrétaire à Moscou,
[...] celui-ci feignait de le juger d'un
œil de connoisseur, tel un viveur pé-
tersbourgeois, expert en tournée des
grands-ducs, en ajustant un monocle
imaginaire et en roulant les r à la
russe : "Trrrrés bien, trrrrés bien,
mon cher... Tout à fait bon mau-
resque!" (pp. 38-39).

Un monocle imaginaire permet de voir et de faire voir, de transmettre par écrit la vision d'un bordel mauresque dans le lieu d'habitation d'un prince arméno-géorgien. Mais, in fine, c'est là, dans ce bordel mauresque, que le pouvoir de Paolo Vita-Finzi prend son sens et sous couvert d'humour, le jovial Staffetti a peut-être renvoyé son ami à un aïeulle oriental autre (mauresque) et une fonction mercantile, la plus basse, la vente des corps, bien différente de la noble tâche diplomatique. Par un lien métonymique, l'habitation du même lieu, le consul d'Italie revêt le rôle du prince arméno-géorgien, tout comme, par le lien métaphorique, la sauterelle, il a concu l'équivalence entre les bandes d'orphelins errants, les Arméniens et les victimes d'Hitler. Il est significatif que Paolo Vita-Finzi n'ait pas utilisé le mot «Juif» mais celui d'«innocents», le même terme qui lui sert à transmettre, par l'horrible casquette, l'Arménien «innocent» en repris de justice à l'air «torve». Si l'Arménien paraît «torve» et la casquette incriminée l'objet le plus abominé par l'auteur il reste que l'homme le plus laid du livre n'est autre que l'homme italien, répertorié comme «figure laide» par les autorités soviétiques et «connu des employés du consulat, par antonomase, sous le nom de Figure-Laide». Las de distribuer, en vain, des tracts communistes aux matelots italiens, l'homme choisit le rapatriement et, du même coup, la prison. La relation communiste/l'aidé s'établit donc dans deux sens: l'homme innocent devient laid et torve par l'intermédiaire d'une casquette typiquement communiste et atroce, l'homme laid quant à lui ne peut, à cause de sa laideur, échapper à deux types d'emprisonnement, le communisme qui positive et entre en accord avec sa laideur reconnue ou la prison italienne qui la cachera.

Une autre association surgit dans le **Journal** de Paolo Vita-Finzi, celle entre l'Arménie et le Piémont. Ce qui reste de l'Arménie utopique, rose, est une réalité comparable au Piémont : «une petite république soviétique, grande à peu près comme le Piémont» (p. 95).

Piémontais et juif, Paolo Vita-Finzi, qui n'est pas - anti-fasciste, ne produit-il pas, dans l'écriture du *Journal caucasién*, la dégradation de sa judéité vécue comme saleté et dont l'association avec les bandes d'enfants errants qui le fascinent serait le symptôme ? La carrière diplomatique n'est-elle pas une manière d'anoblir l'errance assénée par le monde à l'immigré juif, le même qui, par le retschet, se rétracte dans le silence ? L'analyse des métaphores et des processus métonymiques, celle des associations et des points de vue de l'auteur nous portent à considérer que l'espace-temps imaginaire de l'Arménie et la représentation de l'Arménien deviennent pour lui le meilleur écran (au sens de cache et de révélateur) et le masque le plus approprié, les seuls acceptables pour lui, à l'usage d'une judéité insupportable, irréparable, qui n'est pas aisé de changer de casquette, qui vaut parfois mieux chanter d'air.

Chakè MATOSSIAN

(*) Dans la même collection : Gustave Meyrier, *Les massacres de Diarbékir — Correspondance diplomatique du vice consul de France 1894-1896*. (cf. Haratch, 1/4/2001).

ՀՈՅՍԻ ԵՒ ԽԱՒԱՐԻ
ՎՐՋԻՆԸ

(ဇာပ - ယ - ဟဲ့နီ)

անց, երբևէ որ ստեղծած տարածք չմե-
 ջանալի էր ամսանյար կարգային ու ծգծա-
 լամշխման (կանխորդ կերպով Յաջորդա-
 լի է զուգըր էր բանայի զոր խորհրդարան
 Օսկերու Բրտան ու զերկարապատման
 Մայ տեղ տեղադրման էր տասնամե-
 ժան իրա զարգացմ էր էր խաղաղակ-
 (Բնակչւ էր զամսոյ շտապ, շնորհի Մու-
 կարք էր ցածնորհրդերը) Առնդ տեղ-
 ինք, շնորհիւ զօրհրդապետներն էր
 մտնոք Ի. Գարուն մշակուած վերադասին
 զմէ տակի ուղղութիւններ էր կանխե-
 իր զմով, յատուկ ուղարկութիւն էր
 Այսպէս էր արժանաւոր էր կերտակն ին-
 ճարարականութիւնն պարզապէս, զկուտ-
 անքնն անընթաց: Վերամշտնայի, Առ-
 արաստ տա մեծիկ ցուցմորք, պատին
 վրայ շնորհած ջորիք ձայն շնորհար-
 իմէ պատկերներ տանկու, չմոխրան-
 ճանդանք էր, մէկնակտ էր էր շնորհ-
 պ ուղղութիւններ: Սուսան ստակ-
 լիքի գմով կարելի է էր իմա իման. Գը-
 րոստան, միշտ. Սիկերու Երկը, որ իր-
 կարարական Սիկերու էր ինքնայայտ՝
 որդէս կտակներ շրջանայինն տարբը:
 Էր կտակ առաջանային ջուկի տա մե-
 ջիկ ցուցմորքը, նորարարութեանն ին-
 ճարարանքն ունեցող, մասնակց ու ին-
 ճար էր կարգին, ստորն տարբին կար-
 ւոր տեղ կու տայ ճիշդական աշխատա-
 լիքին: Իրէ տակի ինք երկու տար-
 երե, առնկայց չնորիւ: Այնպատի Գը-
 րուն, ճիշդական էր դաստիարակն ին-
 ճարարականը յայտնի ճիշդագոր իր-
 յառուկ ճանդարաններն. նոր մեծան-
 յարարական, զիւր ձմեռակայն ու մի-
 ջիկ ցուցմորքին կանոնորդ կերտա-
 լանմն, մեծիկով թուղիկ վրայ մշա-
 կող տեղադրուած շնորհի, ցոյց տալով
 որդիականքն Ե՛ր իրական լիճեկու յոյն
 արժուոյնն ինքն կարելի է աշխատ տե-
 րամարմնը կամ տարրականը կամբէ:

Հիւրէի, ու Լուսնան, տեղեկ չէր
բերէր խաղորդ այդ դարպարեանը,
այսպէս, տան քան իր յաւատեալը, ինչ-
պէս չէ ծածկած իր հետաքրքրութիւն
Փրփրանդով չորս ի պարտան Աու-
ստանով Սթրիտովից, Հիւրէին զիւր եւր-
կան այդ դպրասան ի ճիւղաբարձութիւն-
ման հիմնական համ կարելո տեղ տու
եալ, քան երեւոյթ իր կարելի տեսեալ-
ովն՝ դիւն կախարչելու, զայսպէս ինք-
նըստ, ներստով Հիւրիկով: Առանձնակի-
ն ի մտապահութիւն արժարձան Տար-
գոյ, յապիտանայի ու որչափորքեան
հետեւոր: Հիւրիկ ժամանակցիցիւր,
1853-ին սփրտ տու: Ասոց զոմի, ինք
զիւր տարուրիկ ժամանց, կապակի ի
մտակն մը հաւատիլ միջին՝ Այս դպր-
ասան, Փրփրանդով իր ձեռն զիւր դժուար-
կարեան, թիւով չէ, բայց որոշեալ իր
իւր քանակ ուղի մը ու կերպասան ոճ
իւր գործ բերք պիտի չիլէ, ուր ներկ
դասուցիկցիկցիւր, իր նշանակաւ մը
իւր թեւով չէր պիտի մտնելիւր ի
թիւրակցի շրջափոխում ու մակերակ-
նու, որուակցիմով՝ որովմ ուն իւր
տան անմիջին, իր կերպասանայի կու
շնուռ, ինք, որովմ իրենց ի Հիւրիկի
պիտի ոգիի հաւակցիկցիկցիւր իր տես-
նմէս, արքան ուր Աստուր քրթիւն զԷ-
րկարպանայի կուր թիւ Հիւրէի գե-
րեւորակցի էր արքա չալէ: Իսկ Աստ-
ուր Մասն, չարժան անմէն տեղ իւր
կերպասան տարուցիկցիւր ունեցողիւր,
իւր չէ, ինչպէս իւր իւր իւր իւր իւր,
իւր իւր Հիւրիկով տասն, իւր իւր իւր
քանակ տարմեմայակով մը՝ իւր զայն
թիւ թիւ միջանմ: Ի պիտի, որովմ կու-
րպետիւրմ զարմասէ: Իրենս լուսա-
րեւ ի մտնէն քարոյ զարմաստակիւր
Հիւրիկի ինքարակնայի արուեստին տար-

ՇԱՀԱՐԱԶ

(*) VICTOR HUGO. L'HOMME OCEAN
Bibliothèque nationale de France: Site
François Mitterrand, Quai François Mau-
riac, 75013 Paris.
Du 20 mars au 23 juin 2002.

Du 20 mars au 23 juin 2002

(1) Lettre citée par Jacqueline LAFARGE dans : «Victor Hugo, Dessins et la vie», *Editions Hervas*, Paris, 1983, p. 9.

(2) Gaétan PICON : « Le soleil d'encens » (préface pour « Victor Hugo dessinateur », Editions du Minotaure, Paris, 1963) et « Victor Hugo. Dessinateur », Editions Gallimard, avec le concours du Centre National des Lettres, Paris, 1963. p. 7-23 (pour cette notice voir p. 9). Ce volume comporte également d'Henri P. CILLON : « Les dessins de Victor Hugo », pp. 199-205 (auparavant paru dans le Bulletin de la Société des Amis de l'Université de Lyon, 1914, puis repris dans *Technique et sentiment*, étude sur l'art moderne, Paris, Laurens, 1919), et un appendice critique par Geneviève PICON et René Jean BARGIEL, pp. 209-283.

(3) THEOPHILE GAUTIER: «Dessin de Victor Hugo», *Castel*, Paris, 1863.

(4) FOCILLON, *op. cit.*, p. 200.

(5) PICON et BARGIEL, op. cit., p. 221.

(6) Ibid., p. 216.

(7) Ibid., p. 220, citation du *oL*
Rhin, Lettre XX, De Lorch à Bingen

(8) Հիւկոյի «Աւան՝ դիմացը խաչելու
թիւն»ը, 1850-ին իրագործուած, իր կա-

խնայող գնանքներին դեմ է (Արևի
շրթերը քաղցած-քանդաղած, Ժայռի,
դուր հոստատտ անդ կտրուկորեն
հեղինակն հախք, որուն վրայ կը
է քանիցորդեանս աստղատեմ, ի
ստիպ իրացորդի գնանքը դու
նընքան խնայող բնյալ քրակ կը
բաց (PICON et BARGIEL : op. cit.,
227, citation)։ Ասկիս խորհրդանշա-
նաբար իրոք մեկն առաջի նմանու-
թեան վրայ, ճարպաղյուց և կըզմ,
յեռնամահիկ ընդ ճկարուն և լուսա-
յաշարիւրիւր մը՝ միջանորման անք-
նի վր լույս կանգնած, որ հասարակ
խորհրդանշալ հաստատի, յայնիս
իկ յայտարար՝ խաարիկ, իրիքի,
մամակի ու աւերիկ մէկ։ Երկրորդ
աստղայինի վրայ է առարմանա-
նիկ կերպիւր, հորիզոնական ղե-
քմեւ և առին, հանքար չորիկ մե-
ր, կրիկ ման, որ աստղաբանա-
յան ղեկի մը մը յայնի քի, սպիւն-
իկ, գրեթեանիկ նմանիս
Միւրաբար մը ճկարուն ղեկ
նմանիկ ղեկ ու ղեկ, կը բարդ-
ւորանայ ղեկի ղեկի և ղեկի
մը ղեկի, ղեկի և ղեկի և ղեկի
մը ղեկի համարաբար ղորիկ մանի,
նշանիկ ղեկի, կտրուկաբան, ղե-
քմեւ աստի ղեկի ղեկաբան, 1880-
միւրաբար աստի ցուտիւրիւր մը

(9) Michael BAXANDALL: «Ombres et lumières», Gallimard, Paris, 1995, pp. 171-175.

(10) Jean CLAY: «Le romantisme»,
Hachette réalité, Paris, 1980, p. 174.

(11) Auguste STRINDBERG: «Des arts nouveaux ou Le Hasard dans la production artistique», reproduit dans le catalogue de l'exposition «Strindberg: peintre et photographe», *Editions de la Réunion des musées nationaux*, Paris 2001, pp. 149-153.

(12) PICON et BARGIEL: *op. cit.* p. 232.

(13) Ibid., citation.

(14) PICON: op. cit., p. 20

(15) Ibid., citation.

(16) PICON et BAGIEL: op. cit.,
242, citation.

ՈՐԻՆԷՆ ԵՄԱՆՈՒԷԼ, խաղաղի համար, բարեկամ, արարողչ հինգ դրեր հարկ էր վճարում և Կոստանիկից, որ վերջերս ձեռքի տրված ռուսական զինվորից, որ վերցրել էր գնդ պարտադիր հին և, որ քաղաքականորեն անգործ էր երկու տարի և որ Բարձրագույն ամուսնու կնոջը քաղաքացու հասարակ է տնոց ստեղծում:

Հակառակ դիրքերից: Նույնիս Բ.Է.Ս. Բիկիստո արժեք էր երկուսից և ծածկալի՝ ուսման և խաղաղի հին խաղաղի քաղաքացու հարկ էր վճարում էր և թերեզ հինգ և որ Բարձր 15-ին իսկ, Եսառաբի հին խաղաղի քաղաքացու և որ այս խաղաղի քաղաքացու 2 Եսառաբի հին Գաղիկանոն լուսնից քաղաքացու և որ Բիկիստո:

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

ժողովի Բաղը՝
Գաղութի Ջուհիական
ցառով կը ծառայանին

ՀԱՐՑԱՅ ԶՈՒՆԱԿԱՆՆԵՐ

ժամը, որ պատահեցաւ Նիւ, Մայիս
31-ին, 74 տարեկանին:

Գաղութի Բաղը՝
Հիշողութի, Յունիս 6, ժամը 14-15-ին,
Շաբաթի Ս. Գրիգոր Լուսաւորի Եկեղեցին
6, Rue Piere Komitas, 92370 Chaville
ուրի՝ ժամը կը փոխադրուի Գրիգորի
(Վայ տալով) զերեւոյնս:

Մաշաղ շառաղիքներն կը խնդրուի
ներկայ իրեն աղ յետմէ:

28, Boulevard Maillot,
92200 Neuilly s/Seine

ՄԱՐԱԶԵԼ. - Տիկին Կարին Բովաճե-
կան զաւակներն ու իրենց իրենց ա-
մուսնով, չորս և մէկ - չորս հարիւր
հարիւր հարիւր ծառայող, 10-րդ տարեկան
փ յիշատակ կը ծառայեն Վատարիք 150
երօ:

ՄԱՐԱԶԵԼ. - Բանակային Օնանանի
ժառանգ զառանգներն առիթ կըսն են
Հեռուաւոր Նուրիքներ:

Մարտիկի Հայ Մարտիկի Տան Տէր
և Տիկին Վահան Զառանգան 40 երօ,
Տիկին Բարիս Արմաշանան 30 երօ:
«Յատարիք» Տէր և Տիկին Բարիս
Զառանգ, Սոփիա Բովաճեկան և Տէր և
Տիկին Կարօ Բովաճեկան 30-ական երօ:

ՍՈՒՐԻՍ ՄԵՆՈՐԻՍ
ԿՐԹԱՐԱՆ

Սուրբ Մարգարէ Կրթարանի Վար-
չութիւնը կը տնօրէնուի որ զըր-
րոյի Հերթական ընդհանուր ժողովը
(assemblee generale ordinaire)
տնօրէնուի շաբաթ, Յունիս 15,
ժամը 15-ին, Սուրբ Մարգարէ Կրթար-
անը
4, rue Komitas,
91400 Alfortville

CDCA
COMITE DE DEFENSE
DE LA CAUSE ARMENIENNE

Communiqué de Presse

LE CDCA DECERNE SON PRIX 2001

Le 2 mai 2002, le Comité de défense
de la cause arménienne (CDCA) a dé-
signé les lauréats du prix du CDCA
2001.

Réunis à Paris, le jury constitué d'universitaires arméniens Anad Donabédian, Patrick Donabédian, Claire Mouradian, Anahide Tur Minassian et des membres du CDCA a ainsi récompensé par des prix de 2300 Euros, 1500 Euros, et 765 Euros les trois vainqueurs à savoir notamment(*) :

1er Prix: Clarisse LAURAS pour son
mémoire de Maîtrise sur «Les Armé-
niens de Saint Etienne» (Université Jean
Monnet, Saint Etienne).

3^{or} Prix: Anahide MARDIROSIAN,
pour son mémoire de Maîtrise sur «La
gestion des ressources hydrauliques
dans la République d'Arménie» (Univer-
sité Pierre Mendès France, Grenoble).

Le CDCA adresse ses plus sincères
félicitations aux gagnants. Il se félicite
par ailleurs du succès rencontré par
«Le Prix du CDCA» et la qualité des tra-
vaux qui lui sont parvenus. Pour cette
première année, en effet, pas moins de
15 mémoires universitaires de bonne
qualité d'ensemble (de niveau Licence,
Maîtrise et DEA) de toutes disciplines
(histoire, ethnologie, art et archéologie,
cinéma, sciences politiques, économie,
sociologie, littérature...) lui ont, en ef-
fet, été envoyés. Cet intérêt manifesté
pour ce prix et la qualité des travaux
renforcé la détermination du CDCA
à soutenir les études arméniennes en
France.

Le Prix du CDCA 2001 récompense
l'auteur d'un travail universitaire ayant
abouti à l'obtention d'un diplôme durant
l'année 2001. Ce concours, ouvert à
toutes les disciplines, sanctionne les
meilleurs mémoires dont le sujet porte,
directement ou indirectement, sur l'Ar-
ménie ou sur les Arméniens.

Fait à Paris
Le 27 mai 2002

(*) Le vainqueur du second prix a sou-
haité, pour des raisons de confidentialité
liées au sujet, que son nom ne soit pas
rendu public.

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83, rue d'Hautefeuille, 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 55935

Association
Arménienne
d'Aide Sociale

77, rue La Fayette, 75009 PARIS

Le Conseil d'Administration dans
le cadre de la restructuration de la
Direction des Maisons de Retraite

CHERCHE
pour l'Etablissement de Montmorency
UN DIRECTEUR
ou
UNE DIRECTRICE

chargé(e) de la gestion complète du
site (Organisation, Personnel, Budget,
Finances).

— Contrat à durée indéterminée
— Logement de fonction net assuré
Envoyez C.V. à l'attention de

M. Yedikardachian
Président de l'A.A.A.S.
77, rue La Fayette
75009 PARIS

AU CENTRE CULTUREL SAHAK-MESROP
339, avenue du Prado - 13008 Marseille
Vendredi 14 juin à 20 heures

L'ASSOCIATION POUR LA CREATION
AUDIOVISUELLE D'ARTISTES
D'ORIGINE ARMENIENNE
ET
LES FILMS DU SOLEIL
présentent

LES HABITANTS
DU PALAIS ROYAL

Un film de
EDOUARD SARXIAN

avec
Karem DJANIBEKIAN (Arménie)
Jacky NERCESSIAN
Jean-Claude NIETO
Gérald PAPAZIAN
Anita SARXIAN
Monica TCHOROKHIAN

Scénario: Edouard Sarxian
Assistant à la réalisation:
Jean-Pierre Franchi
Chéf opérateur: Jacques Hubinet

Entrée libre

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

RECHERCHE

La Croix Bleue des Arméniens de
France recherche des animateurs pour
son séjour du mois d'août pour son
centre de vacances de Bellefontaine.

Ecire à :
C.B.A.F. - Conseil d'Administration
17, rue Bleue 75009 Paris

CENTRE DE VACANCES
DE LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS
DE FRANCE - Bellefontaine (Jura)

Près de la frontière suisse et à proximité de Morez, Morbier et les Rousses, le village de Bellefontaine abrite, depuis plusieurs décennies, le centre de vacances de la CBAF. Implanté dans un domaine verdoyant de 2 hectares, en lisière de forêt, le centre accueille chaque été, en juillet et en août, 350 enfants, encadrés d'une cinquantaine d'animateurs et de directeurs diplômés.

Les enfants évoluent dans une ambiance arménienne, rythmée par des activités variées et enrichissantes (sports, randonnées, travaux manuels, éveil à l'arménité, musique, danse, chant...)

Nous vous informons que quelques places sont encore disponibles pour le mois de juillet.

Par ailleurs, les inscriptions du mois d'août sont ouvertes et nous vous invitons à inscrire vos enfants en téléphonant au 01. 48. 24. 46. 57.

URGENT

L'ECOLE TEBROTZASSERE
RECHERCHE
2 CHAUFFEURS

A TEMPS PARTIEL POUR LA RETENUE
DE SEPTEMBRE 2002.

Contacteur l'Ecole Tebrotzassere :
1, Bd du Nord, 93340 LE RAINCY,
TEL. : 01 43 81 01 72

l'Ecole «KHATCHADOUR ABOVIAN»
de la Cathédrale Apostolique
Arménienne de Marseille

vous invite à sa

Fête Annuelle

KERMESSE

Dimanche 9 juin de 14h30 à 19h

dans la cour de la Cathédrale
Serpotz Tarkmantchats
339, ave du Prado — 13008 Marseille

Possibilité de Restauration
sur place après la Messe

Tirage de la tombola sur place.

Animation avec l'Orchestre

« A C H O U G H »

de Marseille

Venez nombreux
encourager nos élèves
et déguster les spécialités arméniennes
dans une ambiance familiale.

Cathédrale Apostolique Arménienne
SERPOTZ
TARKMANTCHATZ
de Marseille

La Commission Foi et Traditions
Arméniennes

dans le cadre des activités

«LOUSSAVORTCHI LESSARANE»

(Atelier «St. Grégoire l'Illuminateur»)

vous invite à participer

à sa 8ème rencontre du cycle d'initiation :

Pour lire et commenter
les Ecritures Saintes

avec le Rév. Père Zadiq AVEKIAN

Recteur de la Cathédrale

Jeudi 6 juin à 19 heures

dans la Salle «A. Tcherpachian»

339, avenue du Prado —

13008 Marseille

☎ 04 91 77 84 70

ԱՄՍԻՍ ՌԻՆԵՐԱԼ

ԽԱՆԱԽԱՐԻ ԱՐԵՎԱՆԻՔԻ

ՏԱՐԵՎԱԶԸ

զաւասանդէն

Կրթական, Յունիս 7

Շաբաթ - Վերադարձ

Մարտի 20-ին ժամը 19-ին

ՀԱՄԱԳԱՐՄԱՆՈՒՄ - ՓԱՐԻՑ

և

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՅԻ ԷԼԵՆ ԲՈՒՋԱՎԻ
ՄԱՆԱՅԻՆՈՒՐ

Կը կարգադրուին աղիւթներն որ

ԷՏԵՐԱՐ ՇԱՀԻՆԻ

ԳՂԱՄԻՐԱՆԿԱՐԱՆԸ

Կիրակի, Յունիս 30-ին

Մեկնում՝ Այնթապի Աշտարակի
Հրապարակին, առաւօտան ժամը 9-ին:

Արժանաւորութեանը և տնօրէնութեանը
նկերու համար դիմել:

01 45 93 00 25

Informations
artistiques

CONCERT

AUTOUR D'OEUVRES

DE F. SCHUBERT ET G. FAURE

association Accolade

Dimanche 9 juin à 17h

Eglise Catholique Arménienne
Sainte-Croix de Paris

13, rue du Perche, 75003 Paris

Sidonie Euvremeur (flûte),
Caroline Kozlowsky (guitare),
Tristan Manoukian (guitare),
Philippe-Gaguik Chaldjian (piano)

ՇՈՐՈՐԱԿԱՆԻՔ

Ս. Գաղութի տնօրէն Ս. Գով-
հաննէն - Միտիչ Սուր Զառանգի հոգա-
արարութիւնը շնորհակալութեամբ առա-
ջած է իրաւորին Հեռուաւոր Նուրիքներ-
նԻՐՈ

Տէր և Տիկին Վահան Գրիգորեան 30,
Տիկին Ս. Վաղարշեան - Երանան 30,
Տիկին Անահիտ Սամանեան 50, Պր. Արա
Նաւանան 150, Տիկին Նուարդ Գառնանան
76, Տէր և Տիկին Ժան Գաղութեանան 30-49,
Տէր և Տիկին Սերժ Գաղութեան 45-75, Պր. Եւս
Սիւրբանան 100, Տիկին Անն Գաղութեանան 30,
Աշտարակեան Ընկերակցութիւն 150,
Տէր և Տիկին Սարգիս Բաթրիկեան 25,
Տէր և Տիկին Գրիգոր Մարգարեան 24,
Տիկին Աստիկան Բաղդասարեան 40, Տէր և
Տիկին Պ. Գաղութեան 400, Տէր և Տիկին
Վաղարշ Գաղութեան 150, Տիկին Նուարդ
Ունանան 30, Տէր և Տիկին Ջէմա Զա-
մբէ 30, Տէր և Տիկին Ժորժ Պէրեան 30,
Պր. Բովաճեկեան 16, Տիկին Բաղդասարեան
Նուարդեան 100, Տէր և Տիկին Պայ-
սապեան 30, Պր. Ստեփան Գէրջեան 80,
Տէր և Տիկին Գաղութեան Լուսաւորեան
22-87, Տիկին Լիւդմիլ Տէմբրեան 50,
Տիկին Անահիտ Պէրեան - Սիւրբանան 300,
Տէր և Տիկին Գովհան Երեմիկեան 23,
Պր. Ալեք Քոչեան 40, Տիկին Ալեք
Լանան 38-12, Տիկին Մարգարիտ - Երեւ-
անի Բաթրիկեան 100, Տիկին Երեւան
Գաղութեան 16, Պ. Գ. Մարգարեան
30, Տէր և Տիկին Գաղութեան 30
երօ:

(Շար.)

Մարտի 11-ին Հայ Մարտիկի Տանը շնոր-
հակալութեամբ ստացած է Հեռուաւոր Նու-
րիքները:

Տիկին Բարիս Արմաշանան 50 երօ,
Տէր և Տիկին Անահիտ Գաղութեան, Տէր և
Տիկին Սիւրբան Զառանգեան, Տէր և
Տիկին Հրապարակեան 15-ական
երօ, Տիկին Սիւրբան Ունանան 10 երօ,
Տիկին Քոչեան 8 երօ:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՑ ԶԱՒԻԼ

Զատիկ Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու անուանվածության տարեկարգ տեղի կ'ունենալ Յունիս 16-ին կիրակի, առաւօտեան ժամը 10-30-ին:

Հանդիսուր պատարագը կը ժառուցակ:

ԳԻՒՏ ՍԻՐԻ ՆԱԳՈՒՅԵՆԸՆ
վրեժակի Հայրապետական Պատրիարք
* Կի Գաղիկի Հայոց Առաջնորդ

Յաւառու պատարագի տեղի կ'ունենայ Հոգեհանգստեան պաշտօն եկեղեցու հանդուցակ Հոգեւոր Հովիւներու, բարեբարներու եւ Հոգաբարձուներու Հոգեհանգստի խանգիստ:

Եկեղեցական արարողութիւններին հար տեղի կ'ունենալ ճաշ վերափոխել «Parc Bon Repos» տաճարին մէջ:

Ճաշի ժամանակուր համար հետաձայնել:

01 - 41 - 15 - 10 - 29

Քիւրի:

ՀԱՄԱԳՈՒՍԵՆ - ՓԱՐՈՐ

և

ԿԱՊՈՑ ԽԱՉԻ ԵՒՆԻ ԲՈՒՅԱՆԻ
ՄԱՍՆԱՅԻՆՈՐ

Կը կողմնակիցին այցելութիւնը մը

ԷՏԻՍԻ ԶԱՆԻՆԻ

ԳՂԵԱՎ-ԲԱՅԱՐԱՆԸ

Կիրակի, Յունիս 30-ին

Մեկնում: Ամփոփելի Առաջնորդ Հրապարակ, առաւօտեան ժամը 9-ին
Արձանագրութեանը եւ տեղիկութիւններու համար դիմել:

01 45 93 00 25

ԳՐՈՐ ԿԵ ՓՆՏԻՔ

Մէջին տարեկ յարձ կեն մը դարձ կը փոխէ տան դրոներու, տարիստան տնայ կամ երախտ պահելու համար, որիւ ժամանակ, որտեւ կամ դիւրեւան ժամանակ:

Հետաձայնել ժամը 6-ին յետոյ
01 - 43 - 75 - 26 - 80

ՇՆՈՐՀԱՅԱԼԻՔ

Ս. Պարոնեան տնայ տարի, Ս. Յովհաննէս - Մարտիկ Մար Տաճարի Հոգաբարձութեանը շնորհակալութեանը տառացած է իրազեկել հետեւեալ նշանները:

ԵՐՈՐ

Տիկին Այա Քորոնեան 30, Տիկին Մարգարէ Սերգեան 76-22, Տիկին Հր. Կոնիսիկ Մարտիկեան 20, Տէր եւ Տիկին Բաղդասար Գոմի 30, Տէր եւ Տիկին Խաւարդ Արամեան 50, Տիկին Արաքիս Բերանեան 50, Տէր եւ Տիկին Տորք Տէր Յակոբեան 300, Տէր եւ Տիկին Լուսին Գոմեանեան 100, Տէր եւ Տիկին Ժան - Ժապ Լոյս 46, Տիկին Սերգեան Գէլ - Ժանեան 25, Տիկին Սոփի Բելեանեան 50, Տիկին Սոփի Սարեան 20, Տէր եւ Տիկին Արթուր Մարտիկեան 30, Պր. Ժապ Զամեան 200, Տէր եւ Տիկին Աստիս Միսեան 100, Տիկին Շուշան Մարի Կանեան 250, Տէր եւ Տիկին Զարեան 20, Տիկին Սոփի Սարեան 20, Տիկին Ժանեան Բելեանեան 50, Տէր եւ Տիկին Տիգրան Գոմեանեան 100, Տիկին Մարգարէ Հապարեան 40, Տէր եւ Տիկին Գարսեա Գոմեանեան 60, Տէր եւ Տիկին Սեր Կարեան 30, Պր. Ժապ Զամեան 100, Տէր եւ Տիկին Եր. Լոյս Գոմեան 100, Տէր եւ Տիկին Կարապետ Գոմեանեան 10, Պր. Ժապ Զամեան 30, Պր. Լոյս Գոմեան 35, Տէր եւ Տիկին Զարեան Կարապետ 100, Տիկին Սոփի Սարեան 40, Տիկին Սոփի Սարեան - Տաղիսեան 100, Տէր եւ Տիկին Սոփի Սարեան 200, Տիկին Սէլի Գոմեան 35, Պր. Մարտիկ Մարտիկեան 7, Պր. Մարտիկ Արաքիս 16, Տէր եւ Տիկին Արաքիս Գոմեան 30, Պր. Երազմէ Գոմեան 77, Տիկին Լուսին Գոմեան 30-49, Տէր եւ Տիկին Տորք Տէր 15, Տէր եւ Տիկին Սոփի Սարեան 40, Տիկին Մարի - Ժան Բաճեան 30, Տիկին Արաքիս Գոմեան 70, Տէր եւ Տիկին Արաքիս 20 երթ եւ Գոմեան Ժ. - Գ. Տիկինեան (Լուս - Անգրա) 50 տարբար:

(Շար.)

ՍՈՒՐԻ ՄԵՍՈՐՈՐ ԿՐԹԱՐԱՆ

Սուրբ Մեսրոպ Կրթարանի վարչութեանը կը տեղեկանել որ դպրոցի հերթական ընդհանուր ժողովը (assemblée générale ordinaire) տեղի կ'ունենայ Շարաֆ, Յունիս 15, ժամը 15-ին, Սուրբ Մեսրոպ Կրթարանը

4, rue Komitas,
94140 Alfortville

A l'occasion de la première commémoration de la fête du BIENHEUREUX IGNACE MALOYAN

un CONCERT SPECIAL

sera donné dans la Cathédrale Sainte-Croix des Arméniens catholiques de Paris

le samedi 8 juin à 20 h 30

par CHIEKO HAYASHI (solo)

accompagnée de MASSANORI KOBICI (piano)

Au programme :

Georges Auric — Andrée Jolivet — Ter-Ghévondian — Gérard Gasparian (Création) — Romanos Melikian — Maurice Ravel — Georges Aperghis — Florent Schmitt.

Le profit du concert ira intégralement à l'Ecole du Samedi.

Entrée : 13, rue du Perche (angle rue Charlot), Paris 3°

Participation aux frais : 10 Euros (Billets en vente à la Paroisse)

Réservations : Tél. : 01 44 59 23 50.

HAMASKAINE 8ème FORUM

(Pour la première fois en Arménie)
DU 13 AU 27 JUILLET 2002

Réservé aux étudiants de 17 à 26 ans

Activités éducatives et culturelles :

- Conférences par d'éminents spécialistes
- Visite d'institutions arméniennes, de musées et de sites historiques
- Concerts et représentations théâtrales

Frais de séjour : 660 Euros (pension complète)
Transport aérien exclu

Renseignements et inscription :

— Paris : Hourig Baghdassarian
Tél. / Fax : (33) 01. 42. 29. 10. 24
E-mail : navasti@wanadoo.fr
— Londres : Sella Tenjoukian
Tél. : (44) 20. 76038452
Fax : (44) 20. 76039518
E-mail : stenjouk@aol.com

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

RECHERCHE

La Croix Bleue des Arméniens de France recherche des animateurs pour son séjour du mois d'août pour son centre de vacances de Bellefontaine.

Ecrire à :
C.B.A.F. - Conseil d'Administration
17, rue Bleue - 75009 Paris

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH»
83, rue d'Hautenville, 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 55935

URGENT

L'ECOLE TEBROTZASSERE

RECHERCHE

2 CHAUFFEURS

A TEMPS PARTIEL POUR LA RENTREE DE SEPTEMBRE 2002.

Contactez l'Ecole Tebrotzassère :
1, Bd du Nord, 93340 LE RAINCY,
TEL. : 01 43 81 01 72

L'Ecole «KHATCHADOUR ABOVIAN» de la Cathédrale Apostolique Arménienne de Marseille

vous invite à sa

Fête Annuelle

KERMESSE

Dimanche 9 juin de 14h30 à 19h

dans la cour de la Cathédrale

Serpout Tarkmentchatz

339, ave du Prado — 13008 Marseille

Possibilité de Restauration sur place après la Messe

Tirage de la tombola sur place.

Animation avec l'Orchestre

« ACHOUGH » de Marseille

Venez nombreux

encourager nos élèves

et déguster les spécialités arméniennes dans une ambiance familiale.

Association Arménienne d'Aide Sociale

77, rue La Fayette, 75009 PARIS

Le Conseil d'Administration dans le cadre de la restructuration de la Direction des Maisons de Retraite

CHERCHE pour l'Etablissement de Montmorency

UN DIRECTEUR

ou

UNE DIRECTRICE chargée de la gestion complète du site (Organisation, Personnel, Budget, Finances).

Contrat à durée indéterminée — Logement de fonction neuf assuré

Envoyez C.V. à l'attention de

M. Vedikardachian

Président de l'A.A.A.S.

77, rue La Fayette

75009 PARIS

DATE A RETENIR

20 SEPTEMBRE

Soirée exceptionnelle au profit de la construction de l'Ecole HAMASKAINE de Marseille

TEBROTZASSERE

EN FETE

DIMANCHE 23 JUIN à 11 heures

SPECTACLE DES ENFANTS DE LA MATERNELLE

Buffet — Brochettes — Bar

Après-midi animée par le Disc-Jockey JEAN - JACQUES

CHORALE DE L'ECOLE TEBROTZASSERE

Sous la direction de HAIG SARKISSIAN

Mini-Spectacle des enfants de l'Ecole

encadrés par leurs professeurs

Distribution des prix

Tombola — Jeux divers — Concours de nard

ECOLE TEBROTZASSERE

1, Bd du Nord — 93340 LE RAINCY — Tél. : 01 43 81 01 72

(accès par le «RER E (Eole) jusqu'à Bondy - changement direction Gargan)

Gare de Pavillons sous Bois

UNION GENERALE ARMENIENNE DE BIENFAISANCE

Colonie de Vacances

Colonie mixte pour les enfants de 7 à 14 ans
(1988 à 1995)

du mercredi 13 au mercredi 24 juillet

à Ancelle (Hautes Alpes) dans un nouveau cadre

SEJOUR ADOS

séjour mixte pour les jeunes de 15 à 17 ans
(1985 à 1987)

du samedi 27 juillet au samedi 10 août

Activités : tennis — équitation — randonnées — rafting — vtt etc... Animations arméniennes : chants — danses — histoire et traditions etc...

La Colonie de l'UGAB cherche des animateurs pour juillet — BAFA obligatoire envoyer C.V. + photo

Pour tous renseignements veuillez contacter
UGAB — Centre de Vacances
11, square Albani, 75016 PARIS
☎ 01 45 20 03 18 — 06 76 48 58 73

«ВЛЮБЛЕН»

(Тур. 236)

(Գործ. Ա. Լեզի)

աղբիւրները համաձայն նախատեսուած էր նաեւ Միջկապիկի քաղաքում:

ՍՈՒՐԻՈՅ հիւրերը Ջէյթուշի ամբարանին խորանիւղերը պատմաւ եղած է 10 մետրանոց, ըստ պաշտօնական տարբերակի, ըստ ժամի կողմից որ գտնւում էր շատ առկիւն լեւ ըլլալով, ըստ ժամից գիշերը որդեգրած ըլլալով: Սուրբ զիման է ՄԱԿԻ, որ արժեքներն հասնի:

ՍՈՒՐԻՈՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐԸ հրաշքով էր բանեցնել 150 հազար չէկն զարթոնքներով ժրջալ, Բերուշի աղաւթաւանդ, որ Ջէյթուշի վերադառնաւ: Մարգարային իրանից պաշտօնական Մեծաւորի կողմակցութեամբ էին պատահաւորաբար յայտարարած էր որ զարթոնքները էր ժամանաւ, որովհետեւ շատ բարեբախտները գործուած են իրենց վրայ:

ԳԱՄԻՆ Ժամ, ոչ շատ հեռու Սանդիկի զարթոնքային կայանին, Բերուշի մը բարձրանաւ է կրիւն մը ընթացքին, մըլտակից խումբերու, միջին: Դժան բարձրանալ յաճախորդներն են խորանիւղերու, միջին, որոնք փախուսականներու անցքերով էր գրառել: Խորանիւղերը ընդհանրապէս Բերուշի են:

ՍԵՆ - լԱՅՈՐ կայարանին մէջ հոր (Քերտուած քաղաքի) որակը Յունիս Ե-ին, նոր ցուցանակէն մը բացուած է Վերանային տեղանքուած հրաշք մաշուկները միջուած են որու էր մաշուկը Գրառուական երկաթուղին, որովհետեւ առ տեղանքուածները կատարուած էր Գրառուականները միջուած: Կառմանկարներն է Սեր Բարաքիւր, ցուցանակէր միջին: 2004 պիտի ըլլի ամբողջ Գրառուական մէջ:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՌՈՒՅՆ ԴԱՒԻԼ

Շուրիկ Ս. Գրիգոր Լուսաւորի: Եկեղեցւոյ անուանակոչութեան տարեգարքի տեղի կ'ունենայ Յունիս 16-ին Կիրակի, ստուական ժամը 10-30-ին:

Հանդիսարար պատարարը էր մատուցած:

ԳԻՒՏ ՍԻՐԻ. ՆԱԳՐԱՆԵՆ, վիճակին շարժականակա Գրառուական էր Գրիգորի Հայոց Նաղաշարը:

Գրառուական պատարարի տեղի կ'ունենայ հոգեհանգուստն պաշտօնական եկեղեցւոյ հանդիսարար հոգեւոր հովիտներու, բարձրանալու է հոգեարձաններու հոգեւորներն է հանգիստ:

Երկեղեցւոյն արարողութիւններին ետք տեղի կ'ունենայ շաշ Կրթիկի «Parc Bon Repos» որակը մէջ:

Ճակն մասնակցելու համար հնամանայնէ:

01 - 41 - 15 - 10 - 29
Քիւրի:

Association Arménienne d'Aide Sociale

77, rue La Fayette, 75009 PARIS

Le Conseil d'Administration dans le cadre de la restructuration de la Direction des Maisons de Retraite

CHERCHE
pour l'Etablissement de Montmorency
UN DIRECTEUR

ou
UNE DIRECTRICE
chargée(e) de la gestion complète du site (Organisation, Personnel, Budget, Finances).

— Contrat à durée indéterminée
— Logement de fonction neuf assuré
Envoyez C.V. à l'attention de

M. Yedikardachian
Président de l'A.A.A.S.
77, rue La Fayette
75009 PARIS

ՍՈՒՐԻ ՄԵՍՐՈՂ ԿՐԹԱՐԱՆ

Սուրբ Մեսրոպ Կրթարանի վարչութիւնը էր տեղեկացնէ որ ըրբայից հերթական ընդհանուր ժողովը (assemblée générale ordinaire) տեղի կ'ունենայ Զարաթ, Յունիս 15, ժամը 15-ին, Սուրբ Մեսրոպ Կրթարանը

4, rue Komitas,
94140 Alfortville

HAMASKAÏNE 8ème FORUM

(Pour la première fois en Arménie)
DU 13 AU 27 JUILLET 2002

Réservé aux étudiants
de 17 à 26 ans

Activités éducatives et culturelles :

- Conférences par d'éminents spécialistes
- Visite d'institutions arméniennes, de musées et de sites historiques
- Concerts et représentations théâtrales

Frais de séjour : 660 Euros (pension complète)
Transport aérien exclu

Renseignements et inscription :

— Paris : Hourig Baghdassarian
Tél. / Fax : (33) 01. 42. 29. 10. 24
E-mail : navasti@wanadoo.fr
— Londres : Sella Tenjoukian
Tél. : (44) 20. 76038452
Fax : (44) 20. 76039518
E-mail : stenjouk@aol.com

TEBROTZASSERE EN FETE

DIMANCHE 23 JUIN à 11 heures

SPECTACLE DES ENFANTS DE LA MATERNELLE

Buffet — Brochettes — Bar

Après-midi animée par le Disc-Jockey JEAN - JACQUES

CHORALE DE L'ECOLE TEBROTZASSERE
Sous la direction de HAIG SARKISSIAN

Mini-Spectacle des enfants de l'Ecole
encadrés par leurs professeurs

Distribution des prix

• Tombola — Jeux divers — Concours de nard

ECOLE TEBROTZASSERE

1, Bd du Nord — 93340 LE RAINCY — Tél. : 01 43 81 01 72

• (accès par le 9ER E (Ecole) jusqu'à Bondy - changement direction Gargen)
Gare de Pavillons sous Bois

CENTRE DE VACANCES DE LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE - Bellefontaine (Jura)

Près de la frontière suisse et à proximité de Morez, Morbier et les Rousses, le village de Bellefontaine abrite, depuis plus de 40 ans, le centre de vacances de la CBAF. Implanté dans un domaine verdoyant de 2 hectares, en lisière de forêt, le centre accueille chaque été, en juillet et en août, 350 enfants, encadrés d'une cinquantaine d'animateurs et de directeurs diplômés.

Les enfants évoluent dans une ambiance arménienne, rythmée par des activités variées et enrichissantes (sports, randonnées, travaux manuels, éveil à l'arménité, musique, danse, chant...).

Le séjour du mois de juillet étant complet, nous vous invitons à inscrire vos enfants pour le mois d'août en téléphonant au 01.48.24.46.57 où l'on vous dirigera auprès de la section la plus proche de votre domicile.

La colonie organise une fête traditionnelle pour les parents le dimanche 11 août.

URGENT

L'ECOLE TEBROTZASSERE

RECHERCHE

2 CHAUFFEURS

A TEMPS PARTIEL POUR LA RENTREE DE SEPTEMBRE 2002.

Contactez l'Ecole Tebrotzassère :

1, Bd du Nord, 93340 LE RAINCY,
TEL. : 01 43 81 01 72

CHAVILLE

La Commission Culturelle de l'Eglise arménienne de Chaville vous invite le Samedi 15 juin à 20h45

à la "Salle Balabanian"

6, rue du Père Komitas, 92370 Chaville

à la présentation et à la dédicace d e l'ouvrage récemment paru

«DICTIONNAIRE DE LA CAUSE ARMÉNIENNE»

par ARA KRKORIAN

— Entrée libre — Collation

AU CENTRE CULTUREL SAHAK-MESROP
339, avenue du Prado - 13008 Marseille
Vendredi 14 juin à 20 heures

L'ASSOCIATION POUR LA CREATION AUDIOVISUELLE D'ARTISTES D'ORIGINE ARMÉNIENNE

ET

LES FILMS DU SOLEIL

présentent

LES HABITANTS DU PALAIS ROYAL

Un film de

EDOUARD SARXIAN

avec

Karem DJANIBEKIAN (Arménie)

Jacky NERCESSIAN

Jean-Claude NIETO

Gérald PAPAZIAN

Anita SARXIAN

Monica TCHOROKHIAN

Scénario: Edouard Sarxian

Assistant à la réalisation: Jean-Pierre Franchi

Chéf opérateur: Jacques Hubinet

Entrée libre

Imprimé sur les Presses

du Journal «HARATCH»

83, rue d'Hauteville, 75010 Paris

Siret : 571 027 317 000 15

Commission Paritaire : N° 55995

A l'occasion de la première commémoration de la fête

du BIENHEUREUX IGNACE MALOYAN

un **CONCERT SPECIAL**

sera donné dans

la Cathédrale Sainte-Croix

des Arméniens catholiques de Paris

le samedi 8 juin à 20 h 30

par

CHIEKO HAYASHI (solo)

accompagnée de

MASSANORI KOBIKI (piano)

Au programme :

Georges Auric — André Jolivet —

Ter-Ghevondian — Gérard Gasparian

(Création) — Romanos Melikian —

Maurice Ravel — Georges Aperghis —

Florent Schmitt.

Le profit du concert ira intégralement à l'Ecole du Samedi.

Entrée : 13, rue du Perche

(angle rue Charlot), Paris 3^e

Participation aux frais : 10 Euros

(Billets en vente à la Paroisse)

Réervations : Tél. : 01 44 59 23 50.

(Tun. n. 2. be)

ՄԻԲՈՑ ԲԱՐԳՄԱՆՅԱՍ ՄԱՅՐ ԿԵԼԵՑԻ ՄԱՐՏԵՑԼ

Հանդիսանալու Մայր Գաղափար
Մարտիկի Մրցոց Թարգմանչաց
Մայր Եկեղեցու մեջ

Կիսակի, Յունիս 23-ին

ՏԱՐՈՑ ԵՊՈՍՏՈՐՈՍ ՃԵՐԺՆԱՆԻ
Հայրապետական Գաղափարի Բաժնետիր
Հարապալի ձևաչափի Հայոց
Դմնեղեմ 65 եւ հոգեւոր ծառայութեամբ
40-ամեակներու առիթով
Եր պատարագ եւ Կր քարոզ-
ՏԱՐՈՑ ԵՊՈՍՏՈՐՈՍ ՃԵՐԺՆԱՆԻ
Մայր արարողութեան ընթացքին զգր-
Կր ձեռնարկի եւ ուրաք Կր ստանալ
Մայր Եկեղեցու տնօրէններէն՝ Պր-
Նաղարէթ Քէօսեկան։
Գաղափարի Երգչախումբներ Կր Կա-
տարէ՝
ՄԱՆԱՍ Ի ՄԵՐՈՐԴ ԵՐԿՐԱՆՈՒՄԻՐԸ
Կոմիտասի շարժանքի եղանակա-
ղիկարչութեամբ՝
ՅՈՒՆԻԿ ԵՐԼՄԱՅԵՆԻ
Միկոյ պատարագի ժամը 9-45-ին։
Ձեռնարկի ժամը 11-ին։
Ժողովրդական ընդունելութեան Մայր
Եկեղեցու մէջ ժամը 12-15-ին։
Գաղափարի ճաշ հրաւերով ժամը
13-15-ին։

ՍՈՒՐԲ ՄԵՐՈՐԴ ԿՐԹԱՐԱՆ

Մայր Մարտիկ Կրթական Ժա-
րոքներ Կր տեղեկացնէ որ զրոյ-
րացի հերթական ընդունել տնօրէն
(assemblée générale ordinaire)
տեղի կ'ունենայ Եւրոպայի Յունիս 15,
ժամը 15-ին, Մայր Եկեղեցու Կրթա-
րանը

4, rue Komitas,
94140 Alfortville

HAMASKAÏNE 8ème FORUM

(Pour la première fois en Arménie)

DU 13 AU 27 JUILLET 2002

Réservé aux étudiants
de 17 à 26 ans

Activités éducatives et culturelles :

- Conférences par d'éminents spécialistes
- Visite d'institutions arméniennes, de musées et de sites historiques
- Concerts et représentations théâtrales

Frais de séjour : 660 Euros
(pension complète)
Transport aérien exclu

Renseignements et inscription :

— Paris : Hourig Baghdassarian
Tél. / Fax : (33) 01. 42. 29. 10. 24
E-mail : navasti@wanadoo.fr
— Londres : Sella Tenjoukian
Tél. : (44) 20. 76038452
Fax : (44) 20. 76039518
E-mail : stenjouk@aol.com

VOYAGE en ARMÉNIE

OECUMENIQUE, CULTUREL, HUMANITAIRE

du 28 octobre au 4 novembre (prix: 1.065 euros)

(Extension possible au Karabagh — avec supplément de 160 euros,
et le retour le 7 novembre)

organisé par SOLIDARITE PROTESTANTE FRANCE-ARMÉNIE.

Accompagnateur: **Pasteur Samuel SAHAGIAN**

S'inscrire d'urgence (avec acompte de 155 euros)

à **SPFA**

1, rue Cabanis, 75014 Paris
☎ 01 47 35 30 23 ou 06 83 09 08 19

(Programme détaillé sur demande)

URGENT

L'ECOLE TEBROTZASSERE
RECHERCHE
2 CHAUFFEURS

A TEMPS PARTIEL POUR LA RETRENTE
DE SEPTEMBRE 2002.

Contacteur l'Ecole Tebrotzassère :

1, Bd du Nord, 93340 LE RAINCY,
TEL. : 01 43 81 01 72

MAISON ARMENIENNE DE LA JEUNESSE ET DE LA CULTURE MARSEILLE

12-14, rue St-Bazile — Marseille 1re

☎ 04 91 50 15 09

Concert classique

Jeudi 13 juin à 20 heures 30

Haik DAVTIAN Arthur AHARONIAN
(violin) (piano)

Au programme :
Brahms — Mendelssohn —
Massenet — Saint-Saëns —
Baghdassarian — Khatchatrian

P.A.F. : 12 Euros — Etudiants : 8 Euros

CHAVILLE

FÊTE ONOMASTIQUE

La traditionnelle fête de notre église,
dédiée à son patron
St Grégoire l'illuminateur,
aura lieu dimanche 16 juin
10h30 : Messe solennelle célébrée par
Mgr KUDE NAKKACHIAN
12h : Requiem à la mémoire des bien-
faiteurs et serviteurs de l'Eglise.
13h : Repas convivial dans le cadre
champêtre du parc « Bon Repos » à Viro-
flay.

(Participation de 25 Euros tout compris.
S'inscrire auprès des membres de l'é-
phorie ou en téléphonant
au 01 47 09 23 18)

Durant ce rassemblement, nous ren-
dons l'hommage au travail accompli par
le Père Haroutoun Tachdjian
durant les dix années passées au ser-
vice de notre communauté et qui est
appelé à d'autres fonctions.

A l'issue du déjeuner, les élèves de
notre école « Lévon Chanth » feront une
prestation préparée par Rosine Tach-
djian.

La Commission Culturelle de l'Eglise
arménienne de Chaville vous invite le
Samedi 15 juin à 20h45

à la "Salle Balabanian"

6, rue du Père Komitas, 92370 Chaville

à la présentation et à la dédicace
de l'ouvrage récemment paru
«**DICTIONNAIRE DE LA CAUSE
ARMENIENNE**»
par ARA KRIKORIAN

— Entrée libre — Collation

Imprimé sur les Presses
du Journal «**HARATCH**»
83, rue d'Hauteville, 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 55935

Association Arménienne d'Aide Sociale

77, rue La Fayette, 75009 PARIS

Le Conseil d'Administration dans
le cadre de la restructuration de la
Direction des Maisons de Retraite

CHERCHE

pour l'Etablissement de Montmorency

UN DIRECTEUR

ou

UNE DIRECTRICE

chargée(e) de la gestion complète du

site (Organisation, Personnel, Budget,

Finances).

— Contrat à durée indéterminée

— Logement de fonction neuf assuré

Envoyez C.V. à l'attention de

M. Yedikardachian

Président de l'A.A.A.S.

77, rue La Fayette

75009 PARIS

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

RECHERCHE

La Croix Bleue des Arméniens de
France recherche des animateurs pour
son séjour du mois d'août pour son
centre de vacances de Bellefontaine.

Ecrire à :

C.B.A.F. - Conseil d'Administration
17, rue Bleue 75009 Paris

ՅՈՒՆԵՍԿՈ

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՅԻ Գարեկի Արարչու Թա-
ղանթի ժամանակի Ժողովը Եւրոպայի
Յունիս 15, ժամը 14-30-ին Հայ Մշակու-
թյան ճեշ
17, rue Bleue — 75009 PARIS

ՀԱՄԱԳՈՐԾՈՒՄ — ՓՈՒՐԶ

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՅԻ ԵՒՆԵ ԲՈՒՆԱՅԻ
ՄԱՆԱՑԻՈՂ

Կր Կարգադրութեան աշխուրհի մէջ

ԻՏԿՈՐ ԵՆԿԻՐ

ԿՐԻՆԵԼԻՍԻՆԻՆԻՆԻ

Կիսակի, Յունիս 30-ին

Միկոյ՝ Այգրոլիկի Աղաթան
հրապարակէ, առաւօտեան ժամը 9-ին

Արձանագրութեանց եւ տեղեկութիւն-
ներու համար դիմել՝

01 45 93 00 25

AU CENTRE CULTUREL SAHAK-MESPOR
339, avenue du Prado - 13008 Marseille

Vendredi 14 juin à 20 heures

L'ASSOCIATION POUR LA CREATION
AUDIOVISUELLE D'ARTISTES
D'ORIGINE ARMENIENNE
ET

LES FILMS DU SOLEIL

présentent

LES HABITANTS DU PALAIS ROYAL

Un film de

EDOUARD SARXIAN

avec

Karem DJANIBEKIAN (Arménie)

Jacky NERCESSIAN

Jean-Claude NIETO

Gérald PAPAIZIAN

Anita SARXIAN

Monica TCHOROKHIAN

Scénario: Edouard Sarxian

Assistant à la réalisation:

Jean-Pierre Franchi

Chéf opérateur: Jacques Hubinet

Entrée libre

CENTRE DE VACANCES DE LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE - Bellefontaine (Jura)

Près de la frontière suisse et à proximité de Morez, Morbier et Les Rousses, le
village de Bellefontaine abrite, depuis plus de 40 ans, le centre de vacances
de la CBAF. Implanté dans un domaine verdoyant de 2 hectares, en lisière de
forêt, le centre accueille chaque été, en juillet et en août, 350 enfants, encadrés
d'une cinquantaine d'animateurs et de directeurs diplômés.

Les enfants évoluent dans une ambiance arménienne, rythmée par des activités
variées et enrichissantes (sports, randonnées, travaux manuels, éveil à l'armé-
nité, musique, danse, chant...)

Le séjour du mois de juillet étant complet, nous vous invitons à inscrire vos en-
fants pour le mois d'août en téléphonant au 01.48.24.46.57 où l'on vous dirigera
auprès de la section la plus proche de votre domicile.

La colonie organise une fête traditionnelle pour les parents le dimanche 11 août.

TEBROTZASSERE

ԵՆ ԶԵԷ

DIMANCHE 23 JUIN à 11 heures

SPECTACLE DES ENFANTS DE LA MATERNELLE

Buffet — Brochettes — Bar

Après-midi animée par le Disc-Jockey JEAN - JACQUES

CHORALE DE L'ECOLE TEBROTZASSERE

Sous la direction de HAIG SARKISSIAN

Mini-Spectacle des enfants de l'Ecole

encadrés par leurs professeurs

Distribution des prix

Tombola — Jeux divers — Concours de nardi

ECOLE TEBROTZASSERE

1, Bd du Nord — 93340 LE RAINCY — Tél. : 01 43 81 01 72

(accès par le RER E (Eole) jusqu'à Bondy - changement direction Gargan)

Gare de Pavillons sous Bois

[illegible]

ԲԱՑ ՆՈՄԱԿԱՆԻ

ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎ ԲԱՅՆ ԵՐ ԱՌԱՋ

ԼԵՆԻՆ ՄԻՐԻՋԱՆԵՆ

(Բ. Ե. ՎԵՐԵՐԱՆԱՍ)

Ին ստալինի հի ցուցակարգում էլի-
թի համար, բայց նախորդը արտադրել
չէր ինձ ձայն տալ։ Եւ չէր տալ, եթէ
Արտալին Ժողովի պատգամաւոր Գալուստ
Սահակեան, որը որտալ գնկուցորին
րէք ձկնէ էր, չնկատէր եւ չմէկնտէր։

Ստորեւ իմ էրաբը։
«ՄԻՆ ԱՍԿԻ ՄԻՆ ՄԵԱՆՈՐԹ» կարգա-
խօսը ինքեանք էի, նաեւ եւ ստալ, ժողովէր տեղեկատուութիւն Հայաստա-
նի Հայութեան եւ ի սիրուա խախիւր
գրտուող Հայութեան մէջէն։ Պէտք է
խտտալման, որ այս տեղեկատուութիւ-
նը ցարգը իրականացուող է միակողմ-
նորէն։ Համարն Սիւրիւրը, որը արբն,
ժամը ժամին տեղեկատու է Հայաստա-
նի բոլոր իրադրութեալիներէն՝ առն-
աւ ձայն մարտամտութեամբ Գալուստ էր
այս հիտունի է։ Սակայն չառ վառ է եւ
անհանդիմութիւն, որ Հայաստանը չի՛մ
նախկինում գրգաւել է Սիւրիւրը՝ կա-
տարողը անցուցարարէ։ Հասարակա-
կան ցարգաւորմանը՝ Հայութեանը ա-
նորակը ժառանգ մէջէն, անհամը ընդհա-
նաւ ցարգաւորացումներ անհնարու հա-
րաւորութիւնը։

Հայաստանի մամուլը մանրաբնուած է
եւ տեղական ինքեթով եւ հարաւորակ
է Սիւրիւրին անդարտաւոր ժառանգ արա-
տականաւ առիթներով, դէպքով՝ դէպքով։

Այս ձեւով, աղային միամտական-
ութեան ձեւով հնարաւոր է։ Օրը եւ քիչ
նանա, անհրաժեշտ է ամէնօրեան, կա-
յուն, հետեւողական տեղեկատուական
կարի Սիւրիւր՝ Հայաստան հասցելով։
Ըստ այս, անհրաժեշտ է ընդունակ
ունենալ յատուկ լրագրի՝ որով շարա-
բանքներ, որը կը լրատարին Սիւրիւրը
հարաւորակով ինքեթը միայն տեղեկա-
րացանք կանգնել։ Այս դէպքում եւ այս
ձեւով, Հայաստանի ժողովուրդը եւ մը-
տաւորականութիւնը հնարաւորութեան
կենդանի իրականութիւն նախադէմ Սիւրի-
ւրը՝ կը բոլոր րարդութիւնով։

Միամտական, մէկը պէտք է հնարա-
ւորութեան տանտնը հարաւորակցուող
սիւրիւրը մամուլին։ Անհանդիմութիւն է, թէ
իկուն միջին աղմկ Հայաստանում չի
գնաւաւուն եւ ցարգաւորացի ընթերցող
գրել անհանդիմութիւն է մտաւ սիւրիւրաւ
զանգը։ Առանց աղային մամուլի, ինչ-
պէս նաեւ, աղային դիպրուրականական
դրականութեան հնա հարաւորակման
աղային միամտական մամուլը ընդան-
հանել հնարաւոր չէ։

Չի կարող լինել աղային միամտակա-
նութիւնը՝ առանց միամտական աղային
մամուլի միամտ։

Միամտական աղային լեզուամտա-
րութեան հանապարհի մեծագոյն խոլըն-
քորը երէկ եւ մտաւ է իմանական աղ-
այինութեան ուխտամտական րարգաւոր-
ութեանը, Այս պէտք է քայլ չարեանք
է Սիւրիւրը մէկն տալուցիւն է որտալի
իրտաւում։ Աղայն մամուլում րարգաւոր-
ցում է, թէ Հայաստանի եւ Սիւրիւրը
Հայերը երկու տարբեր ժողովուրդներ
եւ երկու տարբեր լեզուամտաւոր-
ութեանը։

Մենք երկրորդի միակ ժողովուրդն
ենք, որն ունի իրական ուղարգութիւն-
րականութիւն փոխադէմ։ Սա մարդկան
եւ աղային կրտսերի կոպտաւորին
խախտում է։ Սա աղային ողբերգու-
թիւն է։

Միջին երբբ։

Իմ մամուլեան եւ լրագրի, բայց Պարս
նախորդը նաեւ էր տալիս կոլոսալ առա-
ւակ, որտալից լիտան ուղարգութեան
մամուլն։ Ես պիտանմ էր, որ 1900, ձեռն
աղային ուղարգութիւնը պիտք է ան-
յաղապր դիտարկուողին։ Աղային ուղ-
արգութիւնը խորհրդային տարիներին
բարգաւորան ինքեթ ունէր, իսկ այս՝ աղ-
ային՝ պիտակալ խոլընք է։ Այս հարցի
վերաբերելով մենք անտարբեր մնալու
իրտաւը չունենք։

Հարկ եմ համարում տակ, որ րարա-
մակալին անհանդիմութիւն է, որ արտը-
այաւել, Պարս նախորդը իմով չի տա-
լիս արտալական ուղարգութեան ին-
րաւորին։ Ես դիմում եմ Ձեզ, լրա-
գրի Պարս նախորդ, Պարս իրտաւը
չունէրք մէկ ընդանալի ցարգաւորին։ Ես
րարգում եմ։ Սա խորհրդաւորով է
խորհրդաւորով մալն եւ պատուիրակ
իրտաւը ունի արտաւորին այն ինքեթ,
որը կը մալն եւ արտէ մէկ է։

Տեղի վերադարձը գրանցելու ու
երկարատեւ մալնիւն ինքեթ։

Նախորդը, որը, ի դէպ, առանց ժա-
մանակ մալնիւն չի տալուին։ Երկար
րարգի մեծարգաւիւն խօսք էր ստալ
մալնիւն կոլոլի կամ գնկուցում թէ՛
պիտան, թէ՛ պիտան, իմ էրաբը ին-
քեթ նորըլք առանց, որ ուղարգութեան
հարցը ժողովն է (մէր, մէկ խոլըլք
լայալ րարգը)։ Նախորդը մալն է չիտում
մէկ եւ կը շարունակ աղային մալնիւն
նախաւորակն յանձնարարով ընտարկման
ինքեթ խորհրդաւորով ինքեթ։

Մալնի 21-ի մէր մամուլիւրի իրտա-
տաւորելն չիկանց միտարգում։ Սա
րարգի գրտաւորն էին եւ Սիւրիւրաւ
լիւր, եւ՝ Սիւրիւրեանի րարգում հա-
յաստանիներէն։ Ուղարգութեան հան-
գեղ պայտին ինքը վերաբերմանը
որ չէր պատան։ Մամուլիւրը որ Արա-
րգութեանը վարանք Սիւրիւրեանի
րարգը առիթներով լրալ արտաւոր
լրատարել էր, թէ՛ խորհրդաւորով
վերաբերմանըլ նաեւ, միամտական ու
րարգութեան վերաբերմանըլ ինքեթ։

Արեւօք՝ երբ բոլորի փոփոխութեան
սիւրիւրը չհասաւ խորհրդաւորով դի-
տարի կամուկարելիւ եւ դիտարի Պար-
ս Սիւրիւրեանի։ Սիւրիւրը հանաւորա-
ւալ ընտարկ հասաւ, որովհետեւ խոլըլ
որտալ իրտաւը նախորդ լիւր Սիւր-
իւրեանի վերաբերմանը փոխուել է
սիւր, անհանդիմաւոր, առիթ չունէր
եւ, ցարի որ մալն խոլըլք պալնիկիւր
նախաւորակիւ Սիւրիւր րարգութեանը
որ յայտնի է էր արտեւանմալն կե-
տաւով։

Տիկին կոպտութեանիւն երեքին արտ-
աւակ չեղծ ընդունակութեան։ Բայց,
ի հարկի, երտն նաեւ չմարտաւորելին։
Պարսըլք երտն, որը, որ մարտաւորել
եւ ոչ թէ միամտական ուղարգութեան
զէմ րարգութիւններ, այլ մի շարք
ստղուլ է կենդանիլք շարքի ինքեթ
ցնկուլ համար։ Աղային, մի՛թէ որով
մէկը հայում ինքեթ զուլնուցիլ կարա-
սիւրիւրին խօսքին այն ժառանգ, որ եթէ
աղային միամտականիւր Սիւրիւր-
եան ուղարգութիւնիւն է կարտան-
քութիւն Սիւրիւրեանի զոր Սիւրիւրը ին-
քեթ միամտական չէ։

Սոստալիք տրամադրուց Փարիզի
Հայկական Բաղային խոսակի Յակոբ
Պալանյան։ Սա առանց, որ ինքը երէկ
Ճեմարդարեան եւ զանդուրակին
լրատուական ինքեթինը մամուլաւ
կամ մամուլաւորում կարգաւոր է պիտ-
ցում անդարտաւորում նաեւ միտանա
կան ուղարգութեան անհրաժեշտութեան
եւ, ինքն ոչ որ չի կանգնել։ Պարս
Պալանյան ցար, խոլըլք, որ Հայաստան
ի վարք անպիտանիւրեան եւ ինքեթ
նեւ ոչ միայն չի ընտանում աղային
մամուլը, այլեւ կարտաւորել, պիտ-
համարել միամտականութեան ար-
ժում, այլեւ ամբողջաւորի րարգում
սիւրիւրեանի անպիտան եւ անընդուն
Հայաստանի եւ Սիւրիւրի մէջէն։ Պարս
ը սուր կերպով ծանաղարգ նաեւ Գի-
տութիւնիւրի Աղային Աղային
նախորդութեան ար Որտաւոր, որով
չարտարուած է, թէ ուղարգութեան
միամտականացումը այլեւս անկարել
է։

Պալանյան կոլոլի առիթով, նախորդը
նորիկ առանց, որ Սիւրիւրը եւ Հայաստա-

ԿԱԼԵՆԻ ԳԻՆԻՆ

(ՀԱՌՄ, Գ. Ե. 170)

Մարցոս Օրբիուսի թէլիւ՝ կարէն
փրկումացին Գ. Ե. Երկրորդ ցարու
վերջերս, որ մը, ինքն է համար կա-
սեական մամուլներ եւ համոտանմ
դիմի բոլոր տնտեսներ։

Ես քիտարակ թիւիկ նշանակուելն ա-
ռաւ նախէ մտաւոր էր տնտեսարա-
նքաւորը զորքի մը մէջ, ուր յայտա-
րեանք էր զինքին թիւկան զերը վէր-
քը հայանիներու մէջ։

Կարէն նաեւ, եւ հաստատու, թէ զինքն
չարգաւորը աղայն, զիլ միլն էր։ Հնեա-
ւաւոր, երբ այն կայսեր համար թուիւ
չիտան էր պիտի պատարտաւ մամուլ
էր, թէ անիկա պիտք էր չիտանու
լրալ աղային լրատարի զինքին լրա-
ւորակութեան աղային մալն կարտելին
լրատարի լրատար ինքեթ համարն
կարնն զանի աղային իմեթեր, զրաւ
է աւ լիւրեանք վերաբերակ խոլըլ
է րարգի լրատարը, անիկան դերա-
պնց կարէն համար։

Հնեաւորք այն իկան է մամուլաւոր,
պատմութեան մէջ զինքն անիկն հա-
մարգարէի համոտանմ կարտարել։
Համոտանքի մամուլականութեան ընդուն-
աւ կերպութիւն էր, որ լրատարի զինքն
լրատար խոլիւրի մամուլիկ Պալանյանի
կարտելին։ Բոլոր, զինքն անանիկը Քը-
րտանական անտալիւրի կուզայ Փա-
լանյան զինքն կրէր տնտեսներէ։ Բո-
լանյան Պալանյան զինքն կը պատար-
տուէր Պալանյան լրալն րարգարթը
լրտելին արկտաւորներէ։

Պալանյան Պալանյանը կուզար ին-

նի մամուլի տնտեսները պէտք է կարտել
(եւրօ լրատար) իմ յատուկ յանձնար-
գում, որը կը զարգուի նաեւ ուղարգութեան
թեան խոլըլք։

Բոլորի համար անիկայտ էր, որ անիկ
րաւ արտուած է նախալին։ Աղային ին-
քեթ անիկա անիկա խոլըլք, այն նախալ-
րը եւ Աղային պիտանակ տնտեսութեան
պիտք անիկա է եւ միտանել, որը
խորհրդաւորով մամուլիկները լրալին
հարկ չեն կարող։

Յարգել, որ մամուլում պատմական
լրատարելը։ Սիւրիւրը է պալնի
լրալիկին ինքան ընդունակ, ըրալիկ
նախալրատարիկ յանձնարարում, անի-
կանիկ ինքին խոլըլք լրատարիկ
նախալրատարիկ ընտարկում, աղայիկ ին-
քեթ եւ նոր պալն լրատարիկ զրալ
միտանելին ու ընտարկումներ շարքէ
(Հայաստանի Հայաստանիկներ, 2002
Մարցի 29)։

Աղային, որեւեմ, աղային ուղարգ-
ութեան վերաւանդութեան շարաւոր եւ
արգար պարտանիլ խորհրդաւորով պա-
տան ուղարգութեան շարաւորանք, Այս
անպաւ եւս արտեւանակներ խոլըլք
րեքին՝ աղային զրալիկ պարտանիլ վե-
րաւորը Հայաստանի տնտեսարանի ին-
քեթ, որ տնտեսի ՊԵՏԲ է երեւել
սիւրիւրեանիկ նախալրատար (այլ մա-
կարակիկ ժողովը երե մամուլ) ծնա-
րուի, իրտանիկալ պիտք է պարտել, եւ
նոր միայն լրատանիկ պատմու։

Միակարգարթիկ երկարեան անպաւ
հարց կը տան։

Ու թիւիկ էին անում, ինչու էին
գրտաւոր նաեւ անպալնիկական մակա-
րակիկ դիտանելը միջին արթ։ Ձեկն
կարող ինքեթ ծնալորակներն անիկ,
նախալնիկալ պարակ, լրատանիկ րալն
եւ ինքու միայն ինքեթանալ խորհրդա-
ւորով։

Ի հարկի՝ կարող էին, եթէ ՎԱՐԵՆԱՎ-
ԵՆԱ։

Ար, փորձել պատարտան գրակ եր-
կու կարտելին շարքեր։

Ինչու ալ լրատարիկական մամուլ
դիտանակ յարտելու յանձնարարիկ
լրատարիկ տնտես ինքեթ խորհրդա-
ւորում, օգտաւորակ ընտարկում լրա-
տարիկ պատմ ու առիթ։

Չարթ պատարտանիկ այս Քալանիկ
հարցին, րալն եւ անիկ րալն պարկ եւ
հանարակի։ խորհրդաւոր սիւրիւրեան
դիտան արտալիկալ է որտ, ուղարգիւ
մէջ։ Նախորդիկ է նախալիկ ընտար-
թիւնը։

րալն կարտելական լրտելին, իսկ առ-
րալն արտելական զինքին մամուլ էր պա-
րպան Պալանյան տնտեսով։

Աղայի նախալիկութեան համար զարման-
լի կերպ թուիլ, որ անիկն լրալի Փա-
լանյան զինքն անիկա էր։ Համոտանակ
արտելիկը կը ինքն, թէ այս զինքին կա-
րող րալական ուլ կը արտելի, եւ ար-
գիւրեղ կըլլար թուել րալն զալն
սիւրիւրի զինքն էին, զոր կարելի էր տա-
նախալնիկալ պատմ։ Այս զինքին ան-
իկն, մալնի մամուլականիկ արտը-
րակելը համար Տիւրիւրի նման կերպ
պատմանում ճեմարիկ զինքին եւն։ Սակա-
մարտելական զինքն շատ տարբեր համ
եւնակալ լրատար է լրատարիկ պատմա-
նեթով։ Սիւրիւր անիկա որտ ժամանակ
մէկ կը ժողովրդ ար զինքին աղալ կը տա-
նար աղալ գրակ զինքն անիկա կը զո-
նար։ Արտը այս համոտանակ նաեւ պի-
տք էր զարգ կարտելիկ կամ ծալորիկ համ
մը։ Համոտանակ այս ինքեթ ինքեթ
փրկել ինքին յանձնարակալ կարտել
ընթ, զանեթ Շուրիկ զէմ պատմաւոր
համար։

Սակայն համոտանակ եւ արտի ինքին,
րալն մէկն անիկն ուղարգում տարը-
րակելիւր այն է, որ Համոտանակ երկի
թալն անանիկն չէին կանէր եւ արտի
նիւրիկը կը խոսակիլ անոր ինքին։

Բոլոր, զինքն անանիկն խոլըլք րարգ-
րալնիկը կը համարուել։ Շատ լր-
ալն արտելիկ շար կը խոսակիլ ին-
քեթ։ Բոլորին ծանաղարգութեան կարտել
էր Տիւրիւրեանի արտաւորակութեան, ին-
քեթ նաեւ։ Շատն ընտարկութեան
Սիւրիւրարք մէկ աղալ զինքին կրէր լրա-
լը կը խոսակիլ։ Գրակ թիւիկներ
ընթ, նպատակի կը մարտել։ զալն կը
վերաւոր ծարաւ յաղեցող խոլըլք
զոր կարելի էր պատուի ձեմ համար
թեմար, իսկ աղալը ինքին կը հալ-
նեթեր Շուրը, որ մարգարուել կարտել

Ինչ է կերպարակներ։ միամտական
ուղարգութեան խոլըլք խորհրդաւոր-
ով մէկ առաւ զալն թիւ կը

Սիւրիւրեան եւ անպալնիկ ՎԱՐԵՆԱ
ԵՆԱ։ Կարելի է անիկ, որ ուղարգութեան
մամուլն խորհրդաւորովում խոսակն ա-
ւելի չառ, րալն ուղիւ ուղիւ մի խոլըլք
մէջ։ Հայրենի իշխանութիւնները հա-
կարան, որ սիւրիւրեանի արտեւանակ
նիւրի տնտեսիկներէ Տիւրիւրը փալն
եւ, ինքն արտաւորք փալնիկ ինքն
էր ինքին, Սիւրիւրահարթը տնտ
եւ վերաբերին, որ Հայաստանի ժողո-
րգաւորիկներ արթնացել էր տնտեսիկ
զիտանիկն է միտանել է իր աղալ
նիկ արտաւորելին։ Այս արտաւորելին
նաեւ ուղարգութեան, որը արթնացել
պատմաւորիկներ ինքեթ րալն, այսպ
տնտեսիկներ Աղային Աղային ինքեթ
եւ րալական լրտանիկները զրալ, այսպ
փալնիկն զիտանիկն էր միտանել է ին-
քեթ։

Իսկ այն, որ սիւրիւրեանի ինքեթ
չիտանիկ, պիտանակ այս աղալն եւ րալիկ
նիւրիկներ, պիտանակ որտ մարդկեան
եւ ուղարգութեան խոլըլք զրալ խոլըլք
նորարգութիւկ լրատուի րալում չիտան
ընթ, ըսուլ էր նախալնիկ արտեւանակ
նիւրի խոլըլքին կամ յայտնակ
լրտանակներ, էլ ինքեթիկներին Սի-
ւրիւրեանի տնտեսիկ կանիկ մը-
րալական արտելիկ մարտել, ինքին
անպատարտել մի գորտելիկներ
լրտանակներ, էլ ինքեթիկներին Աղային
միայն նախալիկ ծանաղարգով։

խորհրդաւորով մեծագոյն նպատակ
որտելիկ ուղարգութեան խոլըլք ին-
քեթիկներ, որպէս զարգաւոր, լր-
ալնիկ տնտեսիկ Մարց Հայրենիկ
Արտը արթէ, Հայաստանի արտել
եւ զրալըլքն է հնտաւորըլում արթն
եւ ուղարգութեան հարթելով։ Սա խո-
րդարգութեան անհանարաւոր ձեթը-
րտանիկն է, եթէ ոչ կարտաւորել

Աղային, Սիւրիւրեան ուղարգութեան
թեան կրտաւորական պատմաւորակ
թիւրիւր րարգաւոր էր նոր տնտեսիկ
մանիկ զիտանակ փալն եւ զանալով
համարակիկ չիտանուել։

Մենք տնտես զալ լրատան նիկ
հաստատան ենք, որ Հայաստանի Հայր-
եան անպալնիկ նախալիկն եւ Աղային
զալն կը խոլն Սիւրիւրեան ուղարգութեան
թեան կրտաւորանում պատմելին
լրտելին Շուրիկ Պալանյանի խոլըլք
է։ Այն լրալն հնարաւոր չէ։

ՍՈՒՐԲ ՄԵՍՐՈՊ ԿՐԹԱՐՈՆ

Սուրբ Մեսրոպ Կրթարանի ժողովուրդի հրավերով և անկեղծորեն որ դպրոցի հերթական ընդհանուր ժողովը (assemblée générale ordinaire) տեղի կունենայ Երասխ, Երասխ 15, Ժամը 15-ին, Սուրբ Մեսրոպ Կրթարանը

4, rue Komitas,
94140 Alfortville

Grande Fête Champêtre KHANASSOR

à l'initiative
du Comité F.R.A. ZAVARIAN
et de la C.B.A.F. de CHAVILLE

le Dimanche 7 juillet

— Parc BON REPOS —
78140 VIROFLAY
(Près Place Louis XIV, Nat. 10)

après la messe à l'Eglise Arménienne
de Chaville
recueillement sur la tombe
du Prince Argoutian
héros de la Bataille de Khanassor
Rassemblement à 13 heures
au Cimetière de Chaville

* Ambiance * Surprises * Buffet
* Jeux

Concours : Ping-pong, Boules, Volley,
Tavliou . . .

(Ծառ. Ա. Էլեյ)

կան զուգահեռներին մը կը նկատուի
այն երևույթը, որ այս յայտնած բուր
(ներկայացված տեղի ունենալից է Մա-
յիս 8-ին) կը հրապարակուի հնչող այն
պատճառով, որ ինչու որ զարգացող
Պարս Գիւն ժամանակը կը զարգացող
էր, կը զարգացող ուսուցանողներին հո-
կաններուն պատասխանատու էր, Մի-
լանիայի օրով:

ՍԵՐԳԻՆԵ ՄԵՐ, Ներքին նախարարու-
թեան մէջ պատասխանատու պատճառ-
տարը Պարս Գիւն պատճառած է Յու-
նիս 9-ին 10-ը զինքը, կը զարգացող
մէջ պատճառով ինչու կ'ըլլէր: Պատճառ-
ները յայտնի չեն: Երբ ինչու որ զարգացող
Պարս Գիւն ժամանակը կը զարգացող
էր, կը զարգացող ուսուցանողներին հո-
կաններուն պատասխանատու էր, Մի-
լանիայի օրով:

ԹՈՒՐԿ ՄՍՈՒՈՐԱՆԻՍ, հետախույզի
աշխատակից, զարգացող ժամանակը կը
զինքը Արիւս Երասխ կ'ըլլէր զարգացող
բաշտի, որովհետեւ զարգացող հոկաններին
կ'ըլլէր է քրտական ՓԲԲ անդամագրական
լարժանքին պատճառով: Պատճառը մը զին-
նուրին ըստով է Երասխ (Յունիս 8) որ
ճաշած զարգացողներին զարգացողներին:
Այդ օրը, զարգացող ինչուին մը աստի
Մարցիս քրտական զարգացողին մը զարգացող-
րդը, որ որ զարգացողին մը զարգացող-
մէ քամին մը ունի: Երկրորդ ընդհան-
ու պատճառն է ըստով, հետախույզին
յարգանքը չէր ունենալ ՓԲԲ-ին մը զարգացող
պատճառով զարգացող հոկանը: Բայց,
մինչեւ ճաշը պատճառն էր ճաշողներին
իրաւանքը:

ԵՐԱՍԽԱՆԻ ՄԵՐ ճաշարանն արդէ մը
ճաշը ստանձնելու ուսուցանող ժամանակին
զինքը: Երասխ 50 ճաշարաններին կը
ստանան են, որով մէջ ստանան Փա-
րիսի մէջ: 150 արիւսին ճաշարաններին
ստանան են կը զարգացողներին 300
հաշարանն ալ արիւսին տակ ստանան են
Երասխին, ճաշարանը ինչուին մէջ:

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83, rue d'Hauteville, 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 55935

ՍՐԴՈՆ ԲԱՐՈՒԿԱՆԱՅ ՄԱՅՐ ԵՆԵՆԵՐ ՄԱՐԿԵՐ

Հանգիստը Սուրբ Պատարագ
(Երասխ) ինչու ընդհանուր
Մայր ընդհանուր մէջ:

Կիրակի, Երասխ 23-ին

ՏԱՐՈՆ ԵՐԱՍԽԱՆԻ ճաշարանին
Հայրապետական ընդհանուրին
Հայրապետական ընդհանուրին
Մայր ընդհանուր մէջ: 15-ին, Սուրբ Մեսրոպ Կրթարանը

Կը պատարագէ կը կը զարգացող
ՏԱՐՈՆ ԵՐԱՍԽԱՆԻ ճաշարանին
Սուրբ Կրթարանին ընդհանուրին
կը ընդհանուրին կը ընդհանուրին
Մայր ընդհանուր մէջ: 15-ին, Սուրբ Մեսրոպ Կրթարանը

Պատարագի կը ընդհանուրին կը կը
տարէ:
ՍԱՐՈՆ ՄԵՍՐՈՊ ԵՐԱՍԽԱՆԻ
կը ընդհանուրին ընդհանուրին
կը ընդհանուրին ընդհանուրին
կը ընդհանուրին ընդհանուրին

Սուրբ պատարագի ժամը 9-45-ին:
Ձեռնարկներին ժամը 11-ին:
Փողոցական ընդհանուրին Մայր
Երասխ մէջ ժամը 12-15-ին:
Պատարագին հաջ. հրապարակ ժամը
13-15-ին:

MAISON ARMÉNIENNE DE LA JEUNESSE ET DE LA CULTURE MARSEILLE

12-14, rue St-Bazile — Marseille 1re
☎ 04 91 50 15 09

Concert classique

Jeudi 13 juin à 20 heures 30

Haik DAVTIAN Arthur AHARONIAN
(violin) (piano)

Au programme :
Brahms — Mendelssohn —
Massenet — Saint-Saëns —
Baghdassarian — Khatchatryan

P.A.F. : 12 Euros — Etudiants : 8 Euros

CHAVILLE

FÊTE ONOMASTIQUE

La traditionnelle fête de notre église,
dédiée à son patron
St Grégoire l'illuminateur,
aura lieu dimanche 16 juin
10h30 : Messe solennelle célébrée par
Mgr KUDE NAKKACHIAN
12h : Requiem à la mémoire des bien-
faiteurs et serviteurs de l'Eglise.
13h : Repas convivial dans le cadre
champêtre du parc «Bon Repos» à Viro
flay.
(Participation de 25 Euros tout compris.
S'inscrire auprès des membres de l'é-
phorie ou en téléphonant
au 01 47 09 23 18)

Durant ce rassemblement, nous ren-
dons hommage au travail accompli par
le Père Haroutioun Tachjian
durant les dix années passées au ser-
vice de notre communauté et qui est
appelé à d'autres fonctions.
A l'issue du déjeuner, les élèves de
notre école «Lévon Chanth» feront une
prestation préparée par Rosine Tach-
jian.

La Commission Culturelle de l'Eglise
arménienne de Chaville vous invite le
Samedi 15 juin à 20h45

à la «Salle Balabanian»
6, rue du Père Komitas, 92370 Chaville
à la présentation et à la dédicace
d e l'ouvrage récemment paru
«DICTIONNAIRE DE LA CAUSE
ARMÉNIENNE»
par ARA KRIKORIAN

— Entrée libre — Collation

TEBROTZASSERE

EN FÊTE

DIMANCHE 23 JUIN à 11 heures

SPECTACLE DES ENFANTS DE LA MATERNELLE

Buffet — Brochettes — Bar

Après-midi animée par le Disc-Jockey JEAN - JACQUES

CHORALE DE L'ECOLE TEBROTZASSERE

Sous la direction de HAIG SARKISSIAN

Mini-Spectacle des enfants de l'Ecole

encadrés par leurs professeurs

Distribution des prix

Tombola — Jeux divers — Concours de nard

ECOLE TEBROTZASSERE

1, Bd du Nord — 93340 LE RAINCY — Tél. : 01 43 81 01 72

(accès par le RER E (Eole) jusqu'à Bondy - changement direction Gargan)

Gare de Pavillons sous Bois

URGENT

L'ECOLE TEBROTZASSERE

RECHERCHE

2 CHAUFFEURS

A TEMPS PARTIEL POUR LA RETRENTE

DE SEPTEMBRE 2002.

Contactez l'Ecole Tebrotzassère :
1, Bd du Nord, 93340 LE RAINCY,
TEL. : 01 43 81 01 72

Association Arménienne d'Aide Sociale

77, rue La Fayette, 75009 PARIS

Le Conseil d'Administration dans
le cadre de la restructuration de la
Direction des Maisons de Retraite

CHERCHE
pour l'Etablissement de Montmorency
UN DIRECTEUR

ou
UNE DIRECTRICE
chargée(e) de la gestion complète du
site (Organisation, Personnel, Budget,
Finances).

— Contrat à durée indéterminée
— Logement de fonction neuf assuré
Envoyez C.V. à l'attention de

M. Yedikardachian
Président de l'A.A.A.S.
77, rue La Fayette
75009 PARIS

HAMASKAÏNE 8ème FORUM

(Pour la première fois en Arménie)
DU 13 AU 27 JUILLET 2002

Réservé aux étudiants
de 17 à 26 ans

Activités éducatives et culturelles :

• Conférences par d'éminents
spécialistes
• Visite d'institutions arméniennes,
de musées et de sites historiques
• Concerts et représentations
théâtrales

Frais de séjour : 660 Euros
(pension complète)
Transport aérien exclu

Renseignements et inscription :
— Paris : Hourig Baghdassarian
Tél. / Fax : (33) 01.42.29.10.24
E-mail : navasti@wanadoo.fr

— Londres : Sella Tenjoukian
Tél. : (44) 20.76038452
Fax : (44) 20.76039518
E-mail : stenojouk@aol.com

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

RECHERCHE

La Croix Bleue des Arméniens de
France recherche des animateurs pour
son séjour du mois d'août pour son
centre de vacances de Bellefontaine.
Ecrire à :

C.B.A.F. - Conseil d'Administration
17, rue Bleue 75009 Paris

ՑՈՒՆԵՍԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՐՄԵՆԻԱՆԵՐԻ ՄԵԼՈՒՆԻՔԻ
15, Ժամը 14-30-ին Հայ Մանկ.
Քի Տան մէջ
17, rue Bleue — 75009 PARIS

ՀԱՄԱԶԳԱՆՈՒՆ — ՓԱՐՏԻՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՐՄԵՆԻԱՆԵՐԻ ՄԵԼՈՒՆԻՔԻ

Կը կարգաւորեն աշխարհին մը

ԷՏԿԱՐ ՇԱՀԻՆԻ

ԳԼԽԱՎՈՐԱԿԱՆԱՐԱՐ

Կը կարգաւորեն աշխարհին մը

Մեկուսի՝ Արիւսին Ապարան
Հրապարակին, ստանալով ժամը 9-ին

Արիւսին Ապարանին մէջ տեղեկութիւն-
ներուն համար դիմել՝

01 45 93 00 25

AU CENTRE CULTUREL SAHAK-MESROP
339, avenue du Prado - 13008 Marseille

Vendredi 14 juin à 20 heures

L'ASSOCIATION POUR LA CREATION
AUDIOVISUELLE D'ARTISTES
D'ORIGINE ARMÉNIENNE

ET

LES FILMS DU SOLEIL

présentent

LES HABITANTS DU PALAIS ROYAL

Un film de
EDOUARD SARXIAN

avec

Karem DJANIBEKIAN (Arménie)

Jacky NERCISSIAN

Jean-Clauza NIETO

Gérald APAZIAN

Anita SARXIAN

Monica THOROKHIAN

Scénario: Edouard Sarxian
Assistant à la réalisation: Jean-Pierre Franchi
Chef opérateur: Jacques Hubinet

Entrée libre

ՆՇՄԱՐՆԵՐ՝ ՊԱՐՄԱԽԱԳՐԻ ՄԸ
ԼՈՒՍԱՆՑՔԻՆ ՎՐԱՅ

**ԱՄՆ ԻՆՉՈՒՒ Կ'ԱՐՏՕՆԷ
ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ**

ԱՐԴԱՆ ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

«ՄԵՆՔ ՍՓՅՈՒՌՔԱՀԱՅ
ՄՏԱՎՈՐԱԿԱՆՆԵՐՍ»

Համացանցի վրայ՝ որևա՞նիս մը կը ըլլի: Բաց նմանիկ մը ձեւը ունի, ուղղութեամբ Հայաստանի Կիւրորդիքներու Անշտայի Այլադիման նախաձեռն Յաղթէ Սարգսեանին, որուն պատճառը զրկուի տն է(ր) Հայաստանի նախագահին, Արշալոյս Ժողովի նախագահին, վարչապետին, Հայազգիական կեդրոններու, եւ մտպիւններու ղեկավարներուն, Հայաստան - Սփիւրք Համադղովի տնայնայն կիցներուն, Հայաստանի եւ Սփիւրքի քաղաքական բնիւցիւններուն:

Իմականով մեր ստացած օրինակը կ'ընէ՝
«Message: The following open letter
was signed by numerous intellectuals»:
Ստորագրողներուն ինքնութիւնը յայտնի
չէ մեզի: Անշուշտ, նմանակը առ ի գե-
տնութիւնը դրական է մեզի եւ ո՛չ Թէ ըս-
տորացուցուեալ Համայն (*) :

Նամակը այսպես կը սկսէ. - «Ենթով
Հայաստանի պետականութեան հոգեւոր
մշակութային անվտանգութեան շահե-
րէն, մենք՝ սփռութեան մշակութական
ներս...»: Օրը պիտի դար, չէ՞, երբ
մեր՝ սփռութեան անվտանգութեան, նա-
մակ պիտի գրուէր Հայաստան՝ ոչ - մեն-
քայապա միջպատկերով համար...:

Կհատի ենձնալով, որ «միջին» պետի
երկայ համարը, կարելի է ենթադրել, որ
չաբարդուած է Լուս Անճրբու: Կիտեմբ
արդէն, որ «Հայաստանի պետականու-
թեան հոգար» - ղարկութեան անկախ
որդեան ղարկը» կարելի է ամենայն
հոգարեան ղարկը պարզաւ ու կարելի ղ
յարկութի ու Կիտեմբի փոդդներն,
իկեթեմբ ու ղեմեթեմ: Չարեան հեա-
տարի ղարկ, որ մեր ղարկը հեա-
մար, ղարկը ՉԳ մար ղարկը կուտայ ա-
մէն տեսակ տնճարակութի... ճար-
կը:

Ինչ է, որ այս անգամ այդ «Հոգեւոր-
ժաշկութեային անվտանգութիւնը» կը
խաղաղաբէ: «...Դասապարտում ենք լուս
նեկեւում (ԱՄՆ) քննիչուդ, UCLA հա-
մալսարանի պրոֆեսոր, Հայաստանի
ազգային ակադեմիայի փակեւան անդամ
Ռեւանդ. Յովհաննիսեանի ազգայնաս
պրոֆեսորութիւնը (sic) ...»:

Կը խորհնէք, որ ընթերցողը գիտէ ո՞վ է պատմարան Ռիչըրտ Յովհաննէսեանը եւ ո՞րն է իր վաստակը: Տեսնենք ուրեմն ի՞նչ է վր «ազգայնաս» գործունէութեանը:

«ԿԵՂԾ ՀԱՅԱԳԷՏՆԵՐ» ՈՒ ՀԱՐՑՐ

«Պր. Ռիչարդ Յովհաննիսյանը մինչև այսօր ծախ չի քարոզելու Հայոց հին իշխանապետն ու նոր պատմութիւնն ազատագոյց կեցող Հայադէտեմերի (Ռոնալդ Սթինը, Ջէյմս Ռասսելը, Ռորերթ Քոմսն, Պրիմրո Քառնը, Լեւոն Աւգոյանան, Երեսն Գաբրիւսյան, Ռորերթ Հիւան եւ միւսները) դէմ, ընդհակառակը՝ ստիճիբաց չի իջնուել նրանց ղոյճաբանելու եւ նրանց հետ Համաժողով գործունէութիւն (sic) ծառայուն համարու։

[illegible]

Մեր գրադատականը փորձած էր ցոյց տալ, որ անՀիմն վերագրումներու եւ չփաստուած ենթադրութիւններու գերակշիռ քանակ մը կար: Արդարեւ, երբ Հեղինակը գտաւ ու դատաստան կը տեսնէր վերոնկէսէն չափազանցական հետքեր:

Իսկ նա, որ իր բերան փառսերը պնդեց ի թմուկներ՝ մեղադրանքներին արդարացիությունը չճշդեցուց: Մեր նշանակալից արձեղանքը, թե քաղաքական կենդանությանը զրոյանում էրան ասելու, որ զոտուկներ թե՛ պարզապէս դէտաճան արդարանում էնտուկ արտերը յաւանքները բաւական դէպ յոտուկները չէնք զմեռնում: Եւ ինչպէս իրար կ'ընդունեն պաշտօնական առարկայական կեցուածքով՝ Արեւելքային ծաղկոտները փառսերները նմանք զարեւուն ճամբը: Եւսմէր իր (ստորագրելով) 50 առարկայից, Քաղաքականը 2000-ի թիւին մէջ յայտնաւան է), որ Եւսմէրը դիտուող թիւներուն կարգին, դիտուող թիւներին ճամբարտուկները դառանք է Կարեւորագոյն յարեւանում՝ «Եւսմէրտուկները չէնք զմեռնում» զարեւուն ճամբին, որ իրար թաղանթները փառսերները ու անհայտ մեղադրանքները յաւանք թաղանթները:

Տարբարուն ճամբարաւորութիւն մըն է, որ գտնուած զիտաւորութիւն, եւ զմեզ պարտաւոր չիմէ՝ հաշտութիւններէ պէտք է ծառայանք զիտական ճամբարաւորութեան յաշտնապօր-
ծումին։ Այլապէս, կրնանք անդանալով ծանօտութեամբ մը ըմբռնել այն զիտական տերու, որոնք թրքադիտութիւնը, օրինակ, կը ծառայանանք թուրք լազգային շահէ-
րուն եւ, ինչպէս շատ արագ գիտեսնը, ա-
տիկա զիտութիւն չէ, այլ... կը կը գի-
տութիւն։

Անշուշտ, անդամ մը որ ձկնէն գնդակը
դուռիտը կը դառնէ, գրեթէ կանգնելու
մեծ չկայ: Այնպիսեանքի հարկէն հնազադա-
րը ԲԻՔԷՆԷ ի վեր, քաղաքիցս քաղաք
խօսակցութիւնը ետեւ — ետեւ լաւորդա-
նէն, լաւախօսէն չափրեմի մամուրի մէջ,
դրեթիկ տարեց քաղաքապետին (միակը)
կուրեն Եղեղբունար, եր ճառասուր տա-
սաց է), եւ հետեւ կարգը հնառաւ է, որ
Միկիտը կը մտարկէ զվեր կարգին,
սարքասին եւ, տառաց ապրիլիսեանքն դի-
մարը, առանց զրպէ մը մտածելու ի-
րեն կարգադասեմէ մտախ, Բամբ-Բամ-
Շնչեղանէ:

Յիշելով, եօթը հալաղահաները և, դանձր
զգլարանոցն՝ դատաւարան Յովհաննէս
եանքի կ'ապրէր՝ բացառելով Քոմարից,
որ այժմ Մարգարէն է Միլլիգաւլ է՝ նա-
նանդեղեղով մէջ, երբեք մը որ, ինչպէս
նամակին հեղինակները պէտք է զիտան,
մարդը արտայայտուելու համահանդիս-
կան իրաւունքը կ'ապագովէ՝ ծայր աստի-
կան կեկզով։ Հնետեաքայ, ապաւ են այդ
հասարակ. ամենահոգեւոր։

Բայց մասնաձև, հատրեն ընկերու-
թեան մը մէջ, արեւմտեանը, ուր դիտա-
կան տարբարութիւններ կ'ընթաց-
աւորուին մասը մը կազմին ստորակա-
րելակարգին: Ուր չեղանակ Ողջակեր
կտավարան մը կ'ընայ զգրք մը գրելի
կտավոյն կրօնքը դիտաւորուի, օրինակ,
որ ուր օրոքամ չ'«shoah-business»,
ու հարկաւ ընդունուի քանակի մը
հանդիպելի: Բայց ոչ ոք զինքը պիտի
անբաստանի... ճացիկ ըլլալու մեղա-
դարձնը:

Ծարադրողները, իրենց կոյր մորույքին մէջ, ի Հարկէ մտածած չեն, որ Ռ. Յովհաննէսեանը «Ճայն չի բարձրացրել», թրեւս, որովհետեւ իր համոզումով այդ

Մարդիկը «աղաղապարզ» չեն։
Յիշատակ ամմերը ունին իրենց ուրդին
կարծիքները մեզ պատմության շատ
հարցերու մասին, երբեմն՝ ընդունելի
երբեմն՝ լինելի, բայց ամէն պարագայի
իշխումը ունին իրենց կարծիքները ար-
տաւարյալօր, ինչպէս եւ ուրիշներ՝ տա-
րակարծիք րլլալու։ Միայն մէկ պարյա-
նով՝ փաստերը չենդախիւրել եւ պատ-
շաճութիւնն ստամանսնունու մէջ մնալ։

Այս խնդրին մէջ ո՛չ միայն փաստերու խեղաթիւրում էր պատշաճութեան ոտնակոխում նկատելի են վրայ - վրայի կիզերուդ յորտաճններուն եւ դրկիտաւ կանխերուն մէջ, այլ մանաւանդ արուեստական ու օրտպական վէճ մը Հարստանին եւ արտառանձմանի Հայազգաներուն միջեւ որմէ բնիկ ունեն - ասեւեւ:

Յիշատակ պատմաբաններին երկուքը՝ Սյունի եւ Աւստրեան, բառ նամակազիր ներուն, «Հայաստանի պատմազիրու թիւին անուանարկում են որպէս «ազգայնամոլական», «շովինիստական», «ամբողջ առ ինկապառ երեւեաբանին ա

[illegible]

Երևան - Երեքեան դրական երկշարթա-
թերթի մը մէջ Հատուածներ լոյս տեսած
են այդ Հատորէն, թարգմանաբար տեղ
տուած է «Գուռիէ կնիէնասիրոնալ» շա-
րթաթերթին Յունիս 6 - 12-ի թիւով:

Ի. Փոփոքը նախ կ'ըլլէ թէ Ի. զարթ
ցեղատպանութիւններու գործ եղաւ
ԱՄՆ-ը, նաեւ այդ ցեղատպանութիւնն-
երոց զորքանքը երկիրներու դրացի եւ-
րոպացի երկիրները անտեսելի կատար-
ւածը: Անտարազանակ մտնողմով մը
կարելի է թելէ թէ Ուղեւորները ամառ-
այն ժամանակ Սփիւրջախիւրդներն զիտա-
յալ լինան մէջ արաբացի այրնալ գիտար
Համեմակ տեղը մը դրանով մը որ բոլոր
նախ ցեղատպանութիւնները անոր Հեռ
Համեմատած, նուազ ծանրակշիւ էր
Ժամանակ:

Բռնակող Բորգոլեան զինքն ընաճեցան
1 սիբուր Նալբեյ, Փոյ Փոթը 2 սիբուր
զորհրդ. Բորգել շարքի Նապոյ Բորգոլե-
ան իր կառուցողը, Նալբեյի ՀՀ Արեւել-
ան 200 Նապոյ Նալբեյանցին ու
Արապյանցին, Հայաստանի Նալբեյ
Բորգոլեան, Հեղինակող Կտն թէ ցնչ-
նից 4 ԱՐՆ ու Կնկարներ, ու Իրանի ա-
նոց Նապոյ ու Բորգելեան թոփ գեմիւ,
Հեղինակող Նալբեյան արժանացնում
Հայաստանի Բորգոլեան, աշխատող Նալբեյ
ու Բորգել զինքն ընաճեցան ապր. ուղղու-
թյանը: Անոց գերատնտեսարանի Բորգել
ու Իր ու Իր նշանակ. գերատնտեսարանի Բորգել
ու Իրն ապրանքային ԱՐՆ, ապրանքի
Կնկարներն աշխատում:

[illegible]

Անդիտու թեամբ պատճառաբանուած
է զօքոս թիւնը կ'առաջնորդէ դահճէին
անպատճէի մնայուն: Թայտաթ փաշա

ռաջագրող», «բունիաթովական», «օտա-
րատեաց (քսենոֆոր)» եւ այլադան նսե-
մաբույժ, ակտակաւոր փնտռել

[illegible]

դիցա՞մք ըլլալու անոնց գործերը:
Դեւ ալդ իսկ պատճառով, երբ կը կա-
պանք, որ ի. Յովհաննէսեան «Հայաս-
տաբուն»-ը, թէ ԱՄԴՆ-ի կիցը - «Հայագի-
տութեան դէմ» (...) ահաբանդ - քննա-
ման ժամանակները՝ «անհեթեթութիւն» են»,
կարող եմ ձեր համակարգը իմ ԷՍՈՒ

որ ներքին զործերու նախարար էր, մեծ
ուշադրութիւն ցրած էր որ ոչ ոք այս
կէքը եղած էր Ազատիւ Համախիտ
անհաղթելուն: Եւ եթէ Հիթլէր այնքան
անհաւատարմութեամբ չարեցեալ, զան
հարաւ այն էր որ «ՆՆ nf կը միշտը ձայն
ընէ»:

ԱՄՆ-ը եւ անոնց դաշնակիցները
սխալներ ունենին ցեղասպանութիւնն
աւանդելով: Բայց չբըխն: Եւ գտնէ լա-
ւարարներէն մասնը այն ապաւորութի-
ւունց թէ իրենք անդադարէն
շխարհը մարդադոծելու այապա-
րդ տանէին եւ ամերիկեան լուծի-
վաւարացումի, նոյնիսկ զօրակցութե-
ան էր:

Իսկ երբեք չհաղադարձող պարզա-
 խոսքի ԱՄՆ հաղադարձելը, մեզան-
 իստի հիշ կոչելը՝ Գերատեսուցի զեմ ի-
 նախորդ կայսի գործածությունների համար
 ու ապառաջների պատիժների գործած-
 ում, Ս. Հրկույի փրկալիս հաղադ-
 արձակումը մեր զինքը կրկին գործածելու
 կարող փառա մքն է թէ նորից փրկ-
 ապառաջը նախաձեռնություններ
 իրականացնող հաղադարձող կեանքի
 թիվ չի դարձնում թիվները կանխա-
 ռոմը ԱՄՆ-ում նախապատվություն
 ունենալը, ինչպես նախապատվու-
 լիս չեն զույգը, անխաղաղություն է ք-
 թել սնանկություն թիվով հեռանքի փրկու-
 լիս լիս։

[illegible]

քր. անար էր ևս ասորիցացի պառ-
 թաւորներէն Բիւր շարժագիւղի
 անտառներուն անտառէ իմալիբը, պիտ-
 ր է թէ առաջադրած ընտանտնիկ
 ան կայա նա ձեռով անտառոյ մայր
 աստապապարտուած է, վառաշուն
 քր. քր. լամտառն էր իտալական էր
 աստապառնիկուն բառէ գործածան
 ր օրինակով, բարձրական, աստի նա
 աստապական պարտաւորութիւնը էր
 քր. միլանտը: Բաւարական
 աստապարական նա իտալական
 քր. այն պատարթը տալով ր. քր.
 քր. քր. քր. քր. քր. քր. քր. քր. քր.
 աստառն Սիմիան ունիւն:

Անշուշտ սխալ է միայն նախագահի
1. Արտաքին գործերու նախարարին կա-
նի տու քաղաքականութիւնը: Ժողովրդ-

էս բրած է, նոյնիսկ եթէ, հակառակ
բն վերադրուածին, անպայման չմտա
լս ԵՏ Թե. ճիշտը

[illegible]

Ի դեպ, տեղեակ ալ չեն, որ նոյնիմանակ հասնելու որոշ օտար պատմաբաններու կողմէ (ն'չ անպայման Թուրք կաթաւիք) «nationalist» պիտուկուա

(1960-1961)

(*) Նոյն նամակին ակնարկում է Թուրքիայի «Նեմեսիս» լիտերատուրական երկրագրքի դարձմանը՝ յօդվածին մեջ:

Ի ՅԻՇԱՍԱ

Գայիման է և Կոստանտին Գաբրիելյանի
իշխանական խորհրդի քննարկում և Լե-
փան Տարածան 50 երթ և Կոստանտին
«Յառաջ»-ին:

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

RECHERCHE

La Croix Bleue des Arméniens de France recherche des animateurs pour son séjour du mois d'août pour son centre de vacances de Bellefontaine. Ecrire à :

C.B.A.F. - Conseil d'Administration
17, rue Bleue 75009 Paris

ՅՈՒՇԱՏԵՐ

ԿԱՊՈՏ ԽԱՐԵՐ ԿԱՐԱՅՈՒՄ ԲՈՒ-
դեման ամառային ժողով՝ Շաբաթ
Յունիս 15, ժամը 14-30-ին Հայկ. Մշակու-
թյան Տուն 4-ը
17, rue Bleue — 75009 PARIS

Association Arménienne d'Aide Sociale

77, rue La Fayette, 75009 PARIS

Le Conseil d'Administration dans le cadre de la restructuration de la Direction des Maisons de Retraite

CHERCHE

pour l'Etablissement de Montmorency
UN DIRECTEUR

ou

UNE DIRECTRICE
chargée de la gestion complète du site (Organisation, Personnel, Budget, Finances).

— Contrat à durée indéterminée
— Logement de fonction neuf assuré
Envoyez C.V. à l'attention de

M. Yedikardachian
Président de l'A.A.A.S.
77, rue La Fayette
75009 PARIS

CHAVILLE

FETE ONOMASTIQUE

La traditionnelle fête de notre église, dédiée à son patron
St Grégoire l'illuminateur,
aura lieu dimanche 16 juin
10h30 : Messe solennelle célébrée par
Mgr KUDE NAKKACHIAN
12h : Requiem à la mémoire des bien-
faiteurs et serviteurs de l'Eglise.
13h : Repas convivial dans le cadre
champêtre du parc «Bon Repos» à Viro-
flay.

(Participation de 25 Euros tout compris.
S'inscrire auprès des membres de l'é-
phorie ou en téléphonant
au 01 47 09 23 18)

Durant ce rassemblement, nous ren-
dons hommage au travail accompli par
le Père Haroutioun Tachdjian
durant les dix années passées au ser-
vice de notre communauté et qui est
appelé à d'autres fonctions.

A l'issue du déjeuner, les élèves de
notre école «Lévon Chanth» feront une
prestation préparée par Rosine Tach-
djian.

La Commission Culturelle de l'Eglise
arménienne de Chaville vous invite le
Samedi 15 juin à 20h45

à la "Salle Balabanian"

6, rue du Père Komitas, 92370 Chaville
à la présentation et à la dédicace
de l'ouvrage récemment paru

«DICTIONNAIRE DE LA CAUSE
ARMÉNIENNE»
par ARA KRIKORIAN

— Entrée libre — Collation

VOYAGE en ARMENIE

OECUMENIQUE, CULTUREL, HUMANITAIRE

du 23 octobre au 4 novembre (prix: 1.065 euros)

(Extension possible au Karabagh — avec supplément de 160 euros,
et le retour le 7 novembre)

organisé par SOLIDARITE PROTESTANTE FRANCE-ARMENIE.

Accompagnateur: Pasteur Samuel SAHAGIAN

S'inscrire d'urgence (avec acompte de 155 euros)

à SPFA

1, rue Cabanis, 75014 Paris

☎ 01 47 35 30 23 ou 06 83 09 08 19

(Programme détaillé sur demande)

UNION GENERALE ARMENIENNE DE BIENFAISANCE

Colonie de Vacances

Colonie mixte pour les enfants de 7 à 14 ans
(1988 à 1995)

du mercredi 3 au mercredi 24 juillet

à Ancelle (Hautes Alpes) dans un nouveau cadre

SEJOUR ADOS

séjour mixte pour les jeunes de 15 à 17 ans
(1985 à 1987)

du samedi 27 juillet au samedi 10 août

Activités: tennis — équitation — randonnées — rafting — vtt etc...
Animations arméniennes: chants — danses —
histoire et traditions etc...

La Colonie de l'UGAB cherche des Animateurs
pour juillet — BAF obligatoire
envoyer C.V. + photo

Pour tous renseignements veuillez contacter
UGAB — Centre de Vacances
11, square Albani, 75016 PARIS
☎ 01 45 20 03 18 — 06 76 48 58 73

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՄՈՆԻՏԵՐԱԿ «ՄԱՆԱԽԻՆ» ՄԱՍՆԱԶԽԻՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Կր խորհրդի քաղց չեղեցիկներն
և Հրատարակչական Հաստատու-
թյուններին, որ քաղցարարին նույնին
իշխան Հրատարակչությունները, Հա-
յերեն կամ օտար լեզուներով և ուղ-
ղարկին հետևյալ հասցեին՝
HAMAZKAYIN LIBRARY,
3401 Olivar Asselin, Montréal,
Quebec H4J 1L5,
Tél.: 514-337-7753

ՀԱՌԻՐ ԵՆԿԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՄՍԻՆ ՌԻՆԵՐԱԼ

Շաբաթի «Նախապես» Յուլյանյանի
պատմական թանգարան, Ներկայումս
Գիտա Արք. Կաղապարի և քաղաք-
պետ Պ. Ժան Լավիե:

Շաբաթ, Հուլիսի 5, ժամը 11-ին
Chaville R. D.

Կաղապարին հանդիպեցե՛ք հրատարակչ-
Մանրամատուցիկները յետագային:

DATE A RETENIR

20 SEPTEMBRE

Soirée exceptionnelle
au profit de la construction
de l'Ecole HAMASKAINE
de Marseille

URGENT

L'ECOLE TEBROTZASSERE

RECHERCHE
2 CHAUFFEURS

A 2 MOIS PARTIEL POUR LA RETENUE
DE SEPTEMBRE 2002.

Contacteur l'Ecole Tebrotzassère :
1, Bd du Nord, 93340 LE RAINCY,
TEL. : 01 43 81 01 72

Grande Fête Champêtre KHANASSOR

à l'initiative
du Comité F.R.A. ZAVARIAN
et de la C.B.A.F. de CHAVILLE

le Dimanche 7 juillet

— Parc BON REPOS —
78140 VIROFLAY

(Près Place Louis XIV, Nat. 10)

après la messe à l'Eglise Arménienne
de Chaville

recueillement sur la tombe
du Prince Argoutian
héros de la Bataille de Khanassor

Rassemblement à 13 heures
au Cimetière de Chaville

* Ambiance * Surprises * Buffet
* Jeux

Concours : Ping-pong, Boules, Volley,
Tavoli...

Ա. ՅՈՒՇԱՅԻՆՆԵՐ — ՄԱՐԿԵ

ՓԱՐԴԵ

ՇԱԲԱԹ, ՅՈՒՆԻՍ 15
ՏՈՒ Գիտա Նշանակում
Սրբայն Գիտա Մերայ Լուսավորչին
Ժամը 10-ին պատարագ և Ժամացոյ:

ՀԻՆԳ-ԴԱՐԻՆ, ՅՈՒՆԻՍ 20
ՏՈՒ Սրբայն Թարգմանչայն Մերայ
Մատուց և Մերայաց
Ժամը 10-ին պատարագ և Ժամացոյ:

ՄԱՐԿԵ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՅ ՄԱՐԿԵ ԵՆԿԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆ ՄԱՐԿԵ

Հանդիսար Սար Գառարագ
Մարկային Սրբայն Թարգմանչայն
Մարկ Ենկեցոյ մէջ

Կրակի, Յունիս 23-ին

ՏԱՐԿԵ ԵՐԿՈՒՄՈՒՄ ՆԵՐԿԱՆԱՆ
Հայրապետական Գառարակի Ժողովարագ
Հայրապետին Յիմանային Հայոց
Դիման 65 և Կոստանտին Ժողովարագ
40-ամանկարտ աղիքով

Կր պատարագ և Կր քաղցը՝
ՏԱՐԿԵ ԵՐԿՈՒՄՈՒՄ ՆԵՐԿԱՆԱՆ
Սրբայն արարողութեան ընթացքին զգի-
ր ձեռնարարի և ուրար Կր ստանայ
Մարկ Ենկեցոյ տիրացուններն՝ Գր-
նարարի Քեռական:

Գառարագի Երկեցոյութեան Կր Կր-
տար:

ՄԱՐԿԵ — ՄԵՐԱՐԴ ԵՐԿՈՒՄՈՒՄ
Կոմիտեական քառանկի Ենկեցոյութեան
Կրակարարութեան Կր-
Կրակի ԵՐԿՈՒՄՈՒՄ ՆԵՐԿԱՆԱՆ

Սիրի պատարագի ժամը 9-45-ին:
Չեռնարարութեան ժամը 11-ին:

Ժողովարագին Ենկեցոյութեան Սար
Ենկեցոյութեան մէջ ժամը 12-15-ին:

Պաշտօնական ճաշ հրատարակ ժամը
13-15-ին:

AU CENTRE CULTUREL SAHAK-MESROB
339, avenue du Prado - 13008 Marseille

Vendredi 14 juin à 20 heures

L'ASSOCIATION POUR LA CREATION
AUDIOVISUELLE D'ARTISTES
D'ORIGINE ARMENIENNE

ET

LES FILMS DU SOLEIL

présentent

LES HABITANTS DU PALAIS ROYAL

Un film de

EDOUARD SARXIAN

avec

Karem DJANIBEKIAN (Arménie)

JACKY NERCESSIAN

Jean-Claude NIETO

Gérald PAPAZIAN

Anita SARXIAN

Monica TCHOROKHIAN

Scénario: Edouard Sarxian

Assistant à la réalisation:

Jean-Pierre Franchi

Chéf opérateur: Jacques Hubinet

Entrée libre

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ — ՓԱՐԴԵ

և

ԿԱՊՈՏ ԽԱՐԵՐ ԵՆԿԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՄԱՍՆԱԶԽԻՆԻ

Կր Կաղապարարին աղիքարարին մէջ

ԷՏԻՍԻՆ ԴԱՐԿԵ

Կրակի, Յունիս 30-ին

Մերկար՝ Արարողի Կաղապար
Հրատարակչին, առաւանտ ժամը 9-ին:

Արարողութեան և տեղեկութեան
Ներու համար դիմել՝

01 45 93 00 25

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83, rue d'Hauteville, 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 55836

(*) *Nightsnow*, jusqu'au 27 juillet;
Galerie Chantal Crousel,
40, rue Quincampoix, 75004 Paris

**«ԴԱՇՏՈՑ» ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ
ՄՐՑՈՒՄԻ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ**

[illegible][illegible][illegible]

Օրէ որ տակի ուղարկութիւնը դրաւ
 ձեռն Ռուսաստանի վրէ յեղաշարժական
 արարքները: Մայիսի 21-էն Մոսկովայի
 մէջ «Մէշ» Հրեօրոշման» արձանագրութեան
 թիւարդ տպագրակի մը խախի դիտողութեամբ
 ուսումը մը երկտառարութիւնի մը ծանօթելով
 վերադարձուող պատճառ եղած է: Ռուս-
 սական ժամուրդ շարքերէն է վեր նիւթի
 կէրէ յեղաշարժութեան եւ հակահեղու-
 թեան երեւոյթները: Նորիկի գրութեան է
 ի վերջի վերադարձուող, Հիմիթի
 ծննդեան օրը նոր նայելներու հորմէ ճար-
 քի տակի ուղարկած են:

[illegible][illegible]

Երկրորդ մրցանակ՝ 70 ՍՄՆ տոլար .

ԱՆԱՀԻՏ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

Երեւանի Պետական Համալսարանի
Բանասիրական Ֆակուլտետի
Բ. Լսարանի ուսանողուհի:

— Բանտի բարեկամներ, — քսաւ Արշա-
ւեր: — Լաւադոյն բարեկամները անոնք են:
— Ինչ որ ալ լլլայ մեր տեսակցութիւն-
ներ, մի՛ ստիպիր, որ պատմեմ, որովհե-
տեւ տեսակարարի է, արդիւնքը կը տեսնեմ
մէկ — երկու օրէն:

- Այդչափ չո՞ււմ :
- Թեքեւս նոյնիսկ աւելի չոււմ :
- Բայց դիւ չափազանց կը հետաքրքրէ :

Բ. ՀԱՏՈՐ

ԳԼՈՒԽ ԽԵ՛:

ԻՐԱՆՈՍԵԱՆ ՀԱՃԻ ԱՂԱՆ
ԲԱՆՏԻՆ ՄԻՋ

- Պէշ ինձի շատ սիրալիք ընդունելիքն էր զքեզ:

- Բայց ի՞նչ բանք վրայ խօսեցաք:

- Շատ կարեւոր խնդիրներու վրայ, լաւ լաւ կարելի խորհրդներու ձեռով վրէժ:

- Դե՛ր յայտապահ կանգե՛ք զիցի:

- Զ՛ի, եւ ի՞նչ գրեցի եւ ի՞նչ գրեցի, ո՞րքա կանգ, որպէսզ ի՞նչ կարեւոր խնդիրներու ընծա:

- Արեւշտակաւորէ՛ք աշտիւն ըլլա՛մ:

- Գտաւորապէս լուսաւորելիք:

- Ի՛նչպա՛հուն բան չի կար, - գտաւորապէս խանց Պարսի, - նամակն զիստ առի՞նք զիցի եւ ոտովիսին լամեմքից:

- Հի՛նք զո՞ք զո՞ք ինչորեւ, ի՛նչ խօսութիւնք ըրէք, տեսնե՛ք:

- Արեւիկա չի՛ք ինչոր զան:

- Ինչո՞ւ, մե՛նք փարաք հիւս մտար խօսելուքն ինչո՞ք:

Իր օրը չէր գտար քաղաքից եւ չէր
 գնացել 40 կմ հեռու մէջ աւելի տարբեր-
 անք, որտեղ գտնուէր մարդ մը: Մտաւ
 հետեւէ դրոշմակի գեղեցիկ տուն մը:
 Այս տնոտանին երեսօթիքը ամբողջ հ-
 րապետութիւնը շարժեց:
 Բաւորաբանները զրպաշտեցե՞նք
 քիչէ՞ք: Հարցաւորեցին ու հաւանք,
 տակաւին է՛կեր: Ի՞նչպիսիւսներ
 էինք ձե՛ր տարբեր լիպոյ, ձեր դիակը,
 ձեռն գտնուողներէ միայն յայն մարդ-
 պետը կը փափէր այլ լիպոյ:

Մայրիկանք փառելի տառով ուրիշ
 ուշեր գնեցին: Տկնուող տարբեր դը ու-
 ղեցեալ գեղիկ դուրսը եւ քանի՜ ըր
 սովին զրպաշտեց:

Ոստիկան մը քաջաւ դուրսը: Ստի-
 անդիակաբար սակի ըր տաւաւ: Նորիմ
 եւ հրամայեց, որ խալոյ ամանով կը
 քիչեւն ինքնէ:

Յոյն վարդապետներ թարգմանեց եր
խոսքերը սուրբախոսքի մեջ։
— Այժման դրամը բնիկ եր նուրբեմ,
բաւտ սոպիլալիկ խաւքը սոսկիախոսքի
ուրդիլիկ։
Այս վերջինը շնորհաբարութիւն թաւ
նեց եւ Հնադաս։ Քիչ եր հարց տոսի
կարն վերադառնալ խոյր ամսոնով ձեւ։
Մարքը ամանը գիտիլքը գլաւ եւ լոսն
կանիւղով կարէ անոր խոյրը մինչեւ
ընկնալն յոյնացի։ Երբ խոյրը մինչ
սակեալն, դէս քառասուն քանդակիւն
կոսի կար։ Անկախից ամանը բերնիկ
տարաւ եւ մնացած կարէ ալ ինքն խոյր
է։
Այս տարբերակը արարք ամանը
հաւտնիկն պատահանեց, ուրինքը գլաւ
թաղիպնեց։
— Ինչ տարբերակ մալք է,— գիտե
տաւ։ Հանի ապաւ,— նախ չաւր ինք
ցուց, խոյրը ձեւ խոյրը, է՛ր կրնալ
թիւ խոյր խոյր եւ խոյր մտացողը չաւր տալ։
Յոյն վարդապետներ ինքն ալ անտեղի
գանձելով ետա՛րք թաղաւորութիւն ուղեց։
— Շունն ինչ խոյր անոթի եր,— պա
տահալեց անկախիկ։
— Հնու ուղիք հարցաւ։
— Զո՛հ ճիւղաւորակեցաւ։
— Այլ,— պատահանեց անդիպացի
սիրտով մը խոյրով։
— Ինչ, թանգան եր վերադարձն կոր ձե
ղի։
— Իրեք լրտես ամբաստանած եմ։
— Շատ չաւր ամբաստանութիւն։
— Բնաւ։ Կարտաւորութիւն չունի, ապա
հայտարար վաղը արտաւ գլխաւորով
եղածը պարզ թիւքնաւորութիւն է։ Ինչ
նախնիւն Հաստատող Յուլիոսի միակ

[illegible]

ՅՐԱՆՍԱՅԻ մէջ յանցադործութիւնը կ'
չարունակէ վտանգաւոր համեմատու
թիւններու հասնիլ: Միայն տարւոյն հին
ստաճնէ ամիսներուն, ոճիր եւ յանցա

Haigashen Ouzounian
13 Markou Drakou St.
6011 Larnaca, CYPRUS
AZG Daily Newspaper

URGENT
L'ECOLE TEBROTZASSERE
RECHERCHE
2 CHAUFFEURS
A TEMPS PARTIEL POUR LA RENTREE
DE SEPTEMBRE 2002.

Contacter l'Ecole Tebrotzassère :
1, Bd du Nord, 93340 LE RAINCY.
TEL. : 01 43 81 01 72

ՇՈՒՐԱՀԱՄԻԷ
Շաբաթ և Կիրակի Գրեյթեր Լուսաթուրքի
Եկեղեցու Հոգաբարձությունը, Գրեյթեր
Մարտիրոսյանի, Չորհապարհեանքի աստ-
ցած և հետևանք իրենցից չբացառելով
Հայաստանի մասնաճյուղի անդամները և
Տեղի և Տեղի Այլ Գաղութներում 150 եւ-
րո, Օր - Մեր Երեւանում 30, Տեղի և
Տեղի Տեղի Տեղի 45, Տեղի և
Տեղի Տեղի Տեղի 150, Տեղի և Տեղի
Տեղի Տեղի Տեղի 150, Տեղի և Տեղի
Տեղի Տեղի Տեղի 80, Տեղի Տեղի Տեղի
Տեղի Տեղի Տեղի 80, Տեղի Տեղի Տեղի
Տեղի Տեղի Տեղի 45 եւրո:

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE
Section de Vienne

GRANDE FÊTE CHAMPÊTRE
ANNUELLE

Animée par l'orchestre «SEVAN»
Dimanche 23 juin à partir de 12 heures
Au Parc de Gemens

Avec la prestation «Chants et Danses»
des enfants de l'école arménienne
Buffet — Buvette —
Ambiance Arménienne — Tombola
Salle couverte en cas de pluie

**
RECHERCHE

La Croix Bleue des Arméniens de
France recherche des animateurs pour
son séjour du mois d'août pour son
centre de vacances de Bellefontaine.
Ecrire à :
C.B.A.F. - Conseil d'Administration
17, rue Bleue 75009 Paris

(Շաբ. Ա. Էդն)
հեղափոխական տնտեսական գործա-
ցության վեհաժողովի ղեկավարին մեջ:

ԵՐԵՎԱՆԻՆԻ,
(Յունիս 15 / 17)
Վ. ՕՍԿԱՆԵՆԻ
ԻՍԼԱՄ ԱՅՏԸ

Արտաքին գործերի նախարար Վ. Օս-
կանյանը Յունիս 14-15-ին աշխատանքի
այց մեկնում է Հունի: Հանդիպում
ներում նախարարը և Արտաքին գործերի
նախարար Մ. Պալմանի, Երեւանում
արտաքին գործերի նախարարին հա-
յաստանի Վ. Օսկանյանի հետ: Նախարար
Վ. Օսկանյանը և նախկին վարչա-
պետ Ֆ. Արտաքինի հետ: Տեսակցու-
թյունները գլխավորում էր նախարարը:

TEBROTZASSERE
EN FÊTE
DIMANCHE 23 JUIN à 11 heures
SPECTACLE DES ENFANTS DE LA MATERNELLE
Buffet — Brochettes — Bar
Après-midi animée par le Disc-Jockey JEAN - JACQUES
CHORALE DE L'ECOLE TEBROTZASSERE
Sous la direction de HAIG SARKISSIAN
Mini-Spectacle des enfants de l'Ecole
encadrés par leurs professeurs
Distribution des prix
Tombola — Jeux divers — Concours de nard

ECOLE TEBROTZASSERE
1, Bd du Nord — 93340 LE RAINCY — Tél. : 01 43 81 01 72
(accès par le RER E (Gare) jusqu'à Bondy - changement direction Gargan)
(Ecole de Pavillons sous Bois)

U. C. J. A.
Communiqué de Presse

L'Union Chrétienne de Jeunes Arméniens (U.C.J.A.) d'Issy-les-Mou-
lineaux organise pour la cinquième année consécutive un grand tournoi
sportif inter-jeunes arméniens, sur le thème : **SPORT — FOI — ARMENITE.**
Nous invitons tous les jeunes Français d'origine arménienne et leurs
supporters, amateurs de FOOTBALL, VOLLEY BALL et TENNIS DE TABLE,
les samedi 22 et dimanche 23 juin 2002 au Complexe sportif Alain Mimoun,
rue Rabelais à Issy-les-Moulineaux.
Cet événement se déroulera sous la présidence d'honneur de **M. André**
SANTINI, Maire d'Issy-les-Moulineaux, et le parrainage de Vanessa RAKE-
DJIAN, championne internationale de ski alpin.
— Samedi 22 juin : —
* des 9h : accueil et début des épreuves sportives.
* à 19h30 : concert en plein air du groupe «KARIAG», avec la chanteuse
de jazz vocal Houry Aparian.
— Dimanche 23 juin dès 14h : demi-finales, finales, remise des prix.
Grand tirage : 1er prix : 2 billets d'avion Paris - Erevan AR en avion, offerts
par LITOUR; nombreux lots.
* Le photographe Max SIVASLIAN dédicace son livre «Le Jardin noir».
Renseignements & inscriptions :

SPORT — FOI — ARMENITE
Union Chrétienne de Jeunes Arméniens
28, avenue Bourgain — 92130 issy-les-Moulineaux
☎ 01 46 44 20 10 — Fax : 01 46 44 64 04
e-mail : organisation@sfa.fr.st
site internet : www.sfa.fr.st

Հայաստանյան յարաբերությունները
կարգավորում է միջազգային կարգավոր-
ությունները մեջ գործադրության սահ-
մանները ընդլայնելու կարելիություննե-
րը:

Երեւանյան Համալսարանը գործա-
ծելու հետահարները: Համադրողին
ներկայ գտնուած է Փոխադրութեան
նախարարութեան ներկայացուցչներու
պատուիրակութիւն մը: Փոխ - նախարար
Հ. Բեկլարեան լեւոած է Հայաստանի
աշխարհադարձական գիթին կարեւո-
րութիւնը որ կարելի կընէ իւրաքանչեւ
սեղ գրաւելու հիսխա - հառաւ ու արեւ-
ելքը արեւմուտքը քաղաքներուն վը-
րաւ:

Համադրողին ներք կըած է Մեղրի -
Գիւղարանի փայտաշէն շէնութեան խն-
դանայ: Նրոյն կողմէն ալ փախաք յառա-
նուած է որ լիութիւնները արագացին:

Ինչո՞ւն է մէջ Յունիս 11,12 տեղի ու-
նեցած է մերայն թրմութիւնը 2002 թիւա-
պալին համաժողովը: Գլխաւոր նպատա-
կը կըած է Իրանի ներկայացուցչի արդէ
Էրեւանյան փոխարարութիւններու մե-
հաճախ: Եր զոյր կարելիութիւններով
դրութիւն ունեցող Էրեւանյաններով
նաեւ զնախկին ղեկավարին ապական է:

Ա. ՅՈՒՆԱՆԿԱՆ - ՄԱՐՏԻ
ՓԱՐԻՅ
ՀԱՅԿԵՆԻՍԻԻ, ՅՈՒՆԻՍ 20
Տօն Սրբոյ Թարգմանացի Մերոյ
Սահակոյն եւ Մերոյացի
ժամը 10-ին պատարագ կը մատուցուի:

ՍՐԱՐՏ ԹԱՐԳՄԱՆԱՅՍ
ՍՐԱՐՏ ԵՆԻՆԵՍ
ՍՐԱՐՏԻՆ

Հանդիսարար Սրբոյ Պատարագ
Մարտիրոս Սրբոյ Թարգմանացի
Մարի եկեղեցու մէջ
Կիրակի, Յունիս 23-ին
ՍՐԱՐՏ ԵՐԵՎԱՆԻՍ ԶԻՐԵՆԵՆԻՆ
Հայաստանյան Պատարագին փոխանցող
Հայաստանի ժողովարարի Հայոց
Երեւանի 65 եւ հազար ժողովարարներ
40 անակներու առիթով
Կը պատարագի եւ կը շարունակ
ՍՐԱՐՏ ԵՐԵՎԱՆԻՍ ԶԻՐԵՆԵՆԻՆ
Սրբոյ Թարգմանացի Պատարագին զոյր
կը ձեռնարկուի եւ ուրար կը ստանայ
Սրբոյ Եկեղեցու արեւադարձակէ՞ Գր-
նադարէ՞ Քեօնեան:
Պատարագի Երեւանյանները կը խ-
տարի
ՍԱՀԱ - ՄԵՐՈՐԱՐ ԵՐԶԱՆԻՆԻՐԸ
Կոմիտասի քաղաքային եղանակու
դեկադարութեամբ
ԽՍՀՄԻ ԵՐԼՍԱՆԻՆ
Սիկը պատարագի ժամը 9-45-ին:
Ջնոնարարութիւն ժամը 11-ին:
Փոխարարական ընդունելութիւն Մայ
Եկեղեցու մէջ ժամը 12-15-ին:
Պատարագին հաշ. հրաւերով ժաւ
13-15-ին:

Մ. ՄԵՐՈՐԱՐ ՄԵՂԱՆԻՐԱՅԻՆ ԿԵՐԱՐՈՒ

ԲԱՆԱԽՈՍԻՒԹԻՒՆ
Ձերեքաթիքի՞ Յունիս 19,
ժամը 20-30
ԳՐԱԿԱՆ - ԳԵՂԱՐՈՒՆԵՍԱԿԱՆ
ԵՐԵՎԱՆԻՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀՐԵՇՏԱԿԸ
Կարձ
ԱՅՍ ԱՆԵՐԱՐԻՆ ՄԵՂ ԳՐԱՅԻՆ
ԱՅՍ ԱՆԵՐԱՐԻՆ ՄԵՂ ՎԱՆ
Երեւանի քաղաքային կաթողի-
կոսական տնտեսական հաստատութեան
նախարար
ԱՆԱՀՅՏ ՍՈՒՐՈՆԵԱՆ
Դրամատիկական Պատարագի
գլխաւորահերթ
ՍՐԱՎԱ ԶԱՐԵՆԵՆԻՆ
եւ
ԼԻԼԻԹ ՍՈՒՐՈՆԵԱՆ

Մուտքը ազատ է:
10 bis, rue Thouin, Paris 5^e
Me Cardinal Lemoine — Monge

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH»
83, rue d'Hauteville, 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire N° 55635

VOYAGE en ARMENIE
OECUMENIQUE, CULTUREL, HUMANITAIRE
du 28 octobre au 4 novembre (prix: 1.065 euros)
(Extension possible au Karabagh — avec supplément de 160 euros, et le retour le 7 novembre)

organisé par **SOLIDARITE PROTESTANTE FRANCE-ARMENIE.**
Accompagnateur: **Pasteur Samuel SAHAGIAN**
S'inscrire d'urgence (avec acompte de 155 euros)
à SPFA
1, rue Cabanis, 75014 Paris
☎ 01 47 35 30 23 ou 06 83 09 08 19
(Programme détaillé sur demande)

UCAB — MARSEILLE
327, Boulevard Michelet
13009 Marseille

Dîner de Bienfaisance
Samedi 29 juin à 20 heures
au Sofitel Palm Beach
200, Corniche Kennedy 13007 Marseille

au profit de l'installation
d'une maison d'accueil pour enfants à Massis (Arménie)

en présence de **M. BERGE SETRAKIAN**
Président Mondial de l'UCAB

et de **M. DENIS KETCHEDJIAN**
Président de l'UCAB-France

Renseignements et réservations
au 04 91 76 10 17

Նամակը կ'աւարտի այն հաւաստումով որ Հայկական Հետազոտութիւններու Հիմնարկը միշտ պատրաստ է նման երկխօսութեան :

(Դար. Ա. էջ 68)

այ որ նորից չէ կրկնում ներկայ գտնուել, ինչպես Արմենիայի առաջնորդը:

Համապատասխան ժամանակը մեզ են փոխվել Ռ. Հաստիճեան, Ջահրան, Կե. Երզնկեան, Զարման, Պէշրուսի, Սարգիս, Կիրակոսեան, Պապու Մանուկեան, Թիֆլիսեան, Բենիկ Սեյրանեան, Թեմուրյան, Լուսին Գաբրիելեան:

Յուզիս 17-ին Գիտութիւններու ակադեմիային կրկ քննիչին մէջ սկսած է համապատասխան գրական հարցեր քննարկման առաջին կայանում ծիրարկ, նախագահ Յ. Սարգիսեանի քաջամե խառնով: Յետոյ, Գրողներու Միութեան նախագահ Լ. Անանեանի տաղարկով վարչկեան մը լուսինյան պահում է Պ. Սեւակի յիշատակին որուն մասունք 31-րդ տարեկիցը դրոշմակար է նախ օրում:

Օրուան առաջին դիմադրանքով հանդէս եկան Լեւ Ներսիսեան Արտուր Գաբրիել (Հայ գրական - գիտական համաժողովի քարտէսի սահմանադրում) և Պէշրուսի Ե. Կիրակոսեան (ՀԱՄԳՊՐ, գրական մարտահրաշխան):

ԱՐԽԵՆԵԱՆ, ԵՐԿՐԻՍԵԱՆ

Նախկինների մէջ մարդկան համայնքի մը բացումին երկին ունեւորով Արքիւսեանի նախագահը ըստ է թէ մարդը տնտեսական և ընկերային ծանրակշիւ կազմակերպման մէջ է, Հայաստանի կիւրաքանչեւ զբոսաշրջական հետաքննարկ: Այդ իմաստին առ պատասխանում, նոր կառուած է Պարսիկայի Միութիւնը որ տնտեսական դասեր, սկիզբին աղբիւրնական պատմական լրտես Զանգեզուրը խնամում է Հայաստանին: Պատեղով Գարսալի մասին այլ Հ. Արքիւսեանի որակած է իր երկրին վարած արտաքին քաղաքականութիւնը:

ՀԱՅ ՄԼ

ՆԵՐՍԻՍԵԱՆԻ ԵՐԿՐԻՍԵԱՆԻ ԳՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԳԵՏ

Արտասանի հայրանակ լրտեսներին Ներսիսեանի ներքին գործերու վարչկեան պետին համարեւել ենք, Ներսիսեան գործերու նախագահը Սուտիկ Իրիկեանը նշանակած է ստոր խմբի: Ս. Իրիկեանի մինչ այդ կը վարէ վարչկեան պետի տեղակալի պաշտօնը:

«ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԻՐ»Ը 70 ՏԱՐԵԿԱՆ

Յուզիս 17-ին Գրողներու Միութիւնը նշած է իր թերթին 70-ամեակը: Ետնահաշուական ուղեւորներ լրտես մարդկան, Արքային Ժողովին նախագահը, Մշակույթի նախարարը: Երկրորդն ունեւոր են խորապից Գաբրիէլ Պաղիկեան, Գրողներու Միութեան նախագահ Լեւոն Անանեան, գրողներու համագումարին մասնակից քաղաքին գրողներ, մասնակի ղեկավար: Նշանակելով խառնում են երկու կողման համերկով մը:

Պ. ՍԵՆԻՍԻ ՄԱՀՈՒԹԻ 31-ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ

Յուզիս 17-ին, ինչպէս ամէն տարի, տանգրական ուխտագնացութեան մը զգույ իր ձեռնարկային դիմար որ կը կոչուի այսօր իր անունով, նշում է Պարսիս Սուտիկի մահուն 31-րդ տարեկիցը: Այնչեւորներ, մարդկանից զանգեղ են քան նախաւորներ իրիկին, ապա երկրներ ունեւոր են գրողներ, Արարատի մարզային արք: Ընթերցողները կրնան Սուտիկի էջերին: Արարատի մարզային տարածքում գիտութեան մասնակցի ընտրել ի պատիւ ընդունելութիւն մը կազմակերպում է:

2000 ԵՐԵՎԱՆԻ ԹՎՈՒՄԻՆ

Յուզիս 17-ին երեւանի արդարեւոր թաղում է մտնում 1000 վաճառատանի վարչկուսում տակից 2000 շէտ աղբիւրներ խմելով: Պատասխան տակ է որ այդ շէտերը մարտահրաշխական տարածքում նշանակում են: Պետական կոմիտեանի նախարար Մ. Նշանկեան ըստ է թէ տակիցն անպատմ է որ այդ կիրարկումը կըլայ, նախապես վարչկուսի է աղբիւրն անտեսութեան ղեկ:

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH»
83, rue d'Hauteville, 75010 Paris
Siret: 571 027 317 000 15
Commission Partitaire: N° 55935

ԳՐԱՆ ԿԱՆԱԶԱՆՆԵՐՈՒՄ ՈՐԵԿԱՌՈՒՄ

Կազմակերպութեան Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան:

Հովանաւորութեամբ Սոցիալ Դեմոկրատ Հեղինակ Կուսակցութեան Յրաժամայի Երանի վարի: Մարմին: Յարաթ, Յուզիս 21, երեւան 20-30-ին, Հայ երեսփոխարանի կերպարն արանին մէջ, 2 պիս, Անտարակ հրապարակ: Արքայիկ:

Օրուան քանակութեամբ Մ. Գ. Նշանկեան Կուսակցութեան կերպարն արանին վարչկեան տանգրակ: Ընդ. ՏԻՐԱՆ ԱՅԻՆԵԱՆ

ՀՈԳԵՆԱՆԳՈՍ

Բաւան անձն է Ներսիսեան իշխանիկը: Հոգեհաշուական պաշտօնի կիրակի, Յուզիս 23, Փարիկի Երեւանի Հայ Առաքելական Եկեղեցիներու մէջ:

ՀԱՄԱՎԵՐ ԲԱՐԳԱՆԱՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԵՐԱՐԱՎԱՆՈՒԹԵԱՆ ՍՏԱՅԱՆՔ

Միւնիսթր. Բաժնի Գաղտնիկան 40 Երա:

ԱՐԱՎԵՐԶԻ ՀԱՆԴԻՍ

Կազմային Միւսի Առաջին Առաջին մասնակցի ամառիկի հանգիստ Եարթ, Յուզիս 20-ին, Ժամը 20-30-ին, Espace «Charles Aznavour»

Սերով կը հրապարակի ձեռնարկն ու քաղաքները:

ԵՐԱՐԱՎԱՆԻ

Կազմային Միւսի Առաջին մասնակցի ձեռնարկային ամառային կանգնում է հետեւի նախկին: Պ. Կազմային մասնակցի Տեղի Տեղի Գաղտնիկան 60 Երա, Արքայիկ Յարմիւնիկ մասնակցի կը հրապարակի 100 Երա:

UGAB — MARSEILLE

327, Boulevard Michelet
13009 Marseille

Diner de Bienfaisance

Samedi 29 juin à 20 heures

au Sofitel Palm Beach

200, Corniche Kennedy 13007 Marseille

au profit de l'installation

d'une maison d'accueil pour enfants à Massis (Arménie)

en présence de M. BERGE SETRAKIAN

Président Mondial de l'UGAB

et de M. DENIS KETCHEDJIAN

Président de l'UGAB-France

Renseignements et réservations
au 04 91 76 10 17

UNION GENERALE ARMENIENNE DE BIENFAISANCE

Colonie de Vacances

Colonie mixte pour les enfants de 7 à 14 ans

(1998 à 1995)

du mercredi 3 au mercredi 24 juillet

à Ancelle (Hautes Alpes) dans un nouveau cadre

SEJOUR ADOS

séjour mixte pour les jeunes de 15 à 17 ans

(1995 à 1997)

du samedi 27 juillet au samedi 10 août

Activités: tennis - équitation - randonnées - rafting - vtt etc...

Animations arméniennes: chants - danses -

histoire et traditions etc...

La Colonie de l'UGAB cherche des Animateurs

pour juillet — Bafa obligatoire

envoyer C.V. + photo

Pour tous renseignements veuillez contacter

UGAB — Centre de Vacances

11, square Alboni, 75016 PARIS

☎ 01 45 20 03 18 — 06 76 48 58 73

ԳՐԱԳՐԱՆ

ՀԱՄԱՎԵՐ ԵՐԱՐԱՎԱՆԻ ԲԱՄԱԿ

2002

ԳՐԱՆ ԶԱՓՈՆ

Ուղեւորող տարածքային ժողովին մը: Երաժամային տեղի ունեւորելու երկուստեք, Երաժամային, Յուզիս 17-ին և 18-ին, երկուստեք, Միւսիկ Երաժամային 2-0 անտարակից լրտեսներ մը տարին Մեքսիկայի վրայ և արտաքին քաղաքային առաքելութեան համար: Նորից 2-0 լրտեսներ մը տարու Պարիկի Ան:

Ժող. ղեկ և կը մասնակցի քաղաքի առաքելութեան:

Երաժամային օր, Յուզիս 18-ին, առաջին մը: Երաժամային տեղի կ'ունեւորուի Բուրբուրի և Ժամիկի մէջ, մինչ անձին, կը տեղի ունեւորուի Գաղտնիկ Ժողով: 11-րդ ժողովներին իսկ, Բուրբուրի կը նշանակուի անտարակից օր և աղբիւր պիտի ըլլայ լրտեսներին կ'ունեւորուի Ժողով 1-0 և Բուրբուրի օրուսում կը տարող տարածքային համար: Ետնապէս, Բուրբուրի կը մըցի Սեւակիկի հետ:

Նոր օրը Իտալիա կը հանգիստը Հայաստանի Գրաքիկ:

Ա. ՅՈՒՆԱՆԿԱՆ - ՄԱՐԿ ՓԱՐԿ

ՀԻՎԵՐԱԲԻ, 8000-ի 20
808 Սոցիալ Բարգմանային Միւսիկ
Սոցիալային և Միւսիկային

Ժամը 10-ին պատարակ կը մասնակցի:

ՄԱՐԿ ԲԱՐԳԱՆԱՆ ՄԱՐԿ ԵՐԱՐԱՎԱՆ

Հանգիստային Սոցիալ Գաղտնիկ Մարկային Միւսիկ Բարգմանային Միւսիկ Երաժամային

Կիրակի, Յուզիս 23-ին

ՏԱՐԿ ԵՐԱՐԱՎԱՆ ձերեւան

Հայրապետական Գաղտնիկի Ժողովը

Հարապետային Ժողովին մը

Երաժամային 65 և Կազմային մասնակցի

4-րդ պատարակ և կը բարգման

ՏԱՐԿ ԵՐԱՐԱՎԱՆ ձերեւան

Սոցիալ արտաքին քաղաքային ժողովին

կը ձեռնարկուի և ուրախ կը տանայ

Միւսիկ Երաժամային արտաքին Գրաքիկի Բուրբուրի

Գաղտնիկի երկուստեք կը տար

ՍԱՀԱ - ՄԵՐԱՐԿ ԵՐԱՐԱՎԱՆ

Կազմային քաղաքային կազմակերպութեան

Կազմային ԵՐԱՐԱՎԱՆ

Սոցիալ պատարակ Ժամը 9-45-ին

Սոցիալ Երաժամային Ժամը 11-ին

Ժողովներին Երաժամային Միւսիկ Երաժամային մէջ Ժամը 12-15-ին

Գաղտնիկան հայ հրապարակ Ժամը 13-15-ին

MOUVEMENT DES ARMÉNIENS DE FRANCE POUR LE PROGRÈS

Sous la Présidence d'Honneur de ses amis Henri Karayan & Arsen Tchakarian

Survivants du Groupe Manouchian

Dimanche 23 juin à partir de 12h30

DEJEUNER-DEBAT

LES ELECTIONS PRESIDENTIELLES ET LEGISLATIVES

LA RENCONTRE ARMÉNIENNE - DIASPORA

Quelles conséquences? Quels enjeux?

Le Déjeuner aura lieu le dimanche 23 juin à partir de 12 heures 30 dans une ambiance fraternelle au Restaurant «Vartan», 52, Bd St Germain, 75005 Paris

Métro: Maubert-Mutualité.

Inscription Participation: 25 euros par personne - chèque libellé à l'ordre du MAP et à envoyer impérativement avant le 20 juin à l'adresse ci-dessous.

Si besoin, tél./fax: 01 53 17 06 49 ou 01 39 98 95 38

Mouvement des Arméniens de France pour le Progrès

Siège: Salle «Missak Manouchian» 3, rue de l'Abbé Roger Derré - 94400 Vitry-sur-Seine

URGENT L'ECOLE TEBROTZASSERE

RECHERCHE 2 CHAUFFEURS

A TEMPS PARTIEL POUR LA RETENUE DE SEPTEMBRE 2002.

Contacteur l'Ecole Tebrotzassere: 1. Bd du Nord, 93340 LE RAINCY.

TEL.: 01 43 81 01 72

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

Section de Vienne

GRANDE FETE CHAMPEONNE ANNUELLE

Animée par l'orchestre «SEVAN»

Dimanche 23 juin à partir de 12 heures

Au Parc de Gemens

Avec la prestation «Chants et Danses des enfants de l'école arménienne»

Buffet - Buvette

Ambiance Arménienne - Tombola

Salle couverte en cas de pluie

Յունիս 30-ին հայկական օդային զորքեր պերժական քննիչություն չէ հանգրվանագրությամբ կը սկսին երևանի օդուհիւն իւր ինքնաթիռներէն, երևանի օդուհիւն իւր ինքնաթիռներէն, երևանի օդուհիւն իւր ինքնաթիռներէն, երևանի օդուհիւն իւր ինքնաթիռներէն: Այս նոր զինքներէն համար նախատեսուած են Ա - 330 օդանոսներ:

ԾԵՆՈՒՆԴ

Տիրեր և Գեանեան ընտանիքները
և իրենց զուգակները՝ Վահան և
Մովսէսը, ուրախութեամբ կը ծա-
նուցանեն Ալֆորթի բոլորը՝

ԱԼԻԻՒՒ

Ճիւղեր, Փարիզ, 2002, Յունիս 1:

ՆՈՒՐ

Արմենուհի Գեանեան իր ճնշեցեան 100-
ամեակին և թուան զարկին՝ Ալիծի ծը-
նդեցեան առթիւ 80 եւրո կը նուիրէ «Մա-
նաշին»:

MAISON DE LA CULTURE ARMÉNIENNE
D'ALFORTVILLE

Pour la 26ème année consécutive

Gala M.C.A.

Sous la Présidence d'Honneur
de Monsieur René ROUQUET
Député-Maire d'Alfortville

le Samedi 29 juin à 20h45 précises

Salle des Fêtes, rue Voltaire

Au programme :

— Arts martiaux —

Démonstration des élèves
(en association avec l'ABBA)

— Langue arménienne —

Elèves de l'une des classes collège

— Ecole de Danse Arménienne
de la M.C.A. —

Présentation des classes d'enfants,
adolescents, jeunes adultes

Participation aux frais

9, rue de Madrid — 94140 Alfortville
tél: 01.43.76.55.89 - fax: 01.43.78.66.64
e-mail: mca.alf@wanadoo.fr

**ԳՐԱՆ ԿԱՆԱԳԱՆՆԵՐՈՒ
ՌԵԿՐԵԱՆՏՈՒՄ**

Կարգադրութեամբ նոր Սերուր
Մշակութային Միութեան:

Համապատասխան Սոցիալ Դե-
մոկրատ Հայաստանի Կուսակցութեան
Յարմարի Շրջանի Վարչի Մարմինը:
Ուրախ Յունիս 21, Երեւոյեան
20-30-ին, Հայ Երեսօտարդեան
Կեդրոնի սրահին մէջ, 2 պիտ, Աշ-
տարալի կարգադրած, Ավարովի:

Օրուան բանախօս՝ Մ. Գ. Հրաչ-
եան Կուսակցութեան Կեդրոնական
վարչութեան անդամ
Ընկ. ՏԻՐԱՆ ԱՅԻՆԵԱՆ

ՀՈԳԵԱՆԳԻՍ

Բաւ անմահ հերոսներու յիշ-
ատկին՝ հոգեւորական պաշտօն
կրտսէի, Յունիս 23, Փարիզի և
Շրջակայի Հայ Սոցիալական Եկե-
ղեցիներու մէջ:

ՅՈՒՇՏԵՐ

ԱՅՈՒՅՏ ԽԱՅԻ Մարտիկ զաւարի Սոսի-
մարիկ ժամանակի քննադատ ժողովի
երկու անգամ, Յունիս 1, ժամը 17-ին,
Հայ Մշակութային Տան մէջ
12-14, rue St-Bazile — 13001 MARSEILLE
Օրակարգ. — Տեղեկատուութիւն 2001-ի
մասին, նոր դիտարկութեան և ծը-
րարներու ու զանազան հարցեր:

ՄԱՍԻՍ ՌԵՆԵԱՆ

Շաբաթի հետադարձ Յունիս 23-ին
կաշտման ժամը, ներկայութեամբ
Գիւտ Սթը. Նազարեանի և զաւար-
պետ Գ. Փան Լաֆլէի:

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 5, ժամը 11-ին
Շաբաթ, Հոկտեմբեր 5, ժամը 11-ին
Կարգադրած Նազարեանի հրապարակ:
Մանրամասնութիւնները յետագային:

URGENT

L'ECOLE TEBROTZASSERE

RECHERCHE
2 CHAUFFEURS

A TEMPS PARTIEL POUR LA RETRENTE
DE SEPTEMBRE 2002.

Contactez l'Ecole Tebrotzassère :

1, Bd du Nord, 93340 LE RAINCY,
TEL. : 01 43 81 01 72

**CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE**

ԱՄԱԿԵՐՁԻ ՀԱՆԴԻՄ

Կարգադրած Նազարեանի Սոցիալի-
ստականի ամսագրի հանդէպ Շա-
բաթ, Յունիս 29-ին, ժամը 20-30-ին
Espace «Charles Aznavour»

Միտք կը հրապարակեն ծնողներն ու
բարեկամները:

RECHERCHE

La Croix Bleue des Arméniens de
France recherche des animateurs pour
son séjour du mois d'août pour son
centre de vacances de Bellefontaine.

Ecrire à :
C.B.A.F. - Conseil d'Administration
17, rue Bleue 75009 Paris

HAMASKAÏNE

8ème FORUM

(Pour la première fois en Arménie)
DU 13 AU 27 JUILLET 2002

Réservé aux étudiants
de 17 à 26 ans

Activités éducatives et culturelles :

- Conférences par d'éminents spécialistes
- Visite d'institutions arméniennes, de musées et de sites historiques
- Concerts et représentations théâtrales

Frais de séjour : 660 Euros
(pension complète)
Transport aérien exclu

Renseignements et inscription :

— Paris : Hourig Baghdassarian
Tél. / Fax : (33) 01.42.29.10.24
E-mail : navasti@wanadoo.fr
— Londres : Sella Tenjoukian
Tél. : (44) 20.76038452
Fax : (44) 20.76039518
E-mail : stenjouk@aol.com

Imprimé sur les Presses

du Journal «HARATCH»

83, rue d'Hauteville, 75010 Paris

Siret : 571 027 317 000 15

Commission Paritaire : N° 55983

U. C. J. A.

Communiqué de Presse

L'Union Chrétienne de Jeunes Arméniens (U.C.J.A.) d'Issy-les-Moulineaux organise pour la cinquième année consécutive un grand tournoi sportif inter-jeunes arméniens, sur le thème : **SPORT — FOI — ARMÉNIE**. Nous invitons tous les jeunes Français d'origine arménienne et leurs supporters, amateurs de FOOTBALL, VOLLEY BALL et TENNIS DE TABLE, les samedi 22 et dimanche 23 juin 2002 au Complexe sportif Alain Mimoun, rue Rabelais à Issy-les-Moulineaux.

Cet événement se déroulera sous la présidence d'honneur de M. André SANTINI, Maire d'Issy-les-Moulineaux, et le parrainage de Vanessa RAKE-DJIAN, championne internationale de ski alpin.

— Samedi 22 juin :
* dès 9h : accueil et début des épreuves sportives.
* à 19h30 : concert en plein air du groupe «KARIAG», avec la chanteuse de jazz vocal Houry Aparian,
— Dimanche 23 juin dès 14h : demi-finales, finales, remise des prix.
Grand tirage : 1° prix : 2 billets d'avion Paris - Erevan AR en avion, offerts par LITOUR; nombreux lots.

Le photographe Max SIVASLIAN dédicacera son livre «Le Jardin noir».

Renseignements & inscriptions :

SPORT — FOI — ARMÉNIE
Union Chrétienne de Jeunes Arméniens
28, avenue Bourgain — 92130 Issy-les-Moulineaux
☎ 01 46 44 20 10 — Fax : 01 46 44 64 04
e-mail : organisation@sfa.fr.st
site internet : www.sfa.fr.st

UGAB — MARSEILLE

327, Boulevard Michelet
13009 Marseille

Dîners de Bienfaisance

Samedi 29 juin à 20 heures

au Sofitel Palm Beach

200, Corniche Kennedy 13007 Marseille

au profit de l'installation

d'une maison d'accueil pour enfants à Massis (Arménie)

en présence de M. BERGE SETRAKIAN

Président Mondial de l'UGAB

et de M. DENIS KETCHEDJIAN

Président de l'UGAB-France

Renseignements et réservations
au 04 91 76 10 17

**CENTRE DE VACANCES
DE LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS
DE FRANCE - Bellefontaine (Jura)**

Près de la frontière suisse et à proximité de Mors, Morlier et les Rousses, le village de Bellefontaine abrite, depuis plus de 40 ans, le centre de vacances de la CBAF. Implanté dans un domaine verdoyant de 2 hectares, en lisière de forêt, le centre accueille chaque été, en juillet et en août, 350 enfants, encadrés d'une cinquantaine d'animateurs et de directeurs diplômés.

Les enfants évoluent dans une ambiance arménienne, rythmée par des activités variées et enrichissantes (sports, randonnées, travaux manuels, éveil à l'arménité, musique, danse, chant...)

Le séjour du mois de juillet étant complet, nous vous invitons à inscrire vos enfants pour le mois d'août en téléphonant au 01.48.24.46.57 où l'on vous dirigera auprès de la section la plus proche de votre domicile.

La colonie organise une fête traditionnelle pour les parents le dimanche 11 août.

դիմեն Իսապէլէի բնակիչներուն դէմ, որ վերաճախէին իրենց թաղապալանութիւնը: Ըստ իրեն, աղ արարեցինք աւելի իր ծառայանքն կայսութիւնը, կը հրաւրեն Պաղեստինցիներու դէմ առեւտրի իրենց և արարաբարձներ կուսան Եւրոպի կառավարութեան որ աւելի մեծ պաղեստինցիներ զիսկէս վրայ: Միև կողմէ, Երկու Պաղեստինցիներ յաղորդած

(Եսթ. Դ. Էջ)

ՁԻՆԱՄՏԱՆԻ ՄԷՁ, 19 դաւաններ վր-
տաններ կրած են ողողումներու հետե-
անքով եւ 550 մեռելայ կայ:

ԳՈԳՆՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՆԱՆ

ՃՊԵՏ

- ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ -

ԱՐԽԻԲ ԹԵՖՈՐՁԱՆԻԲ

Գաղա՛ն լայնին տերեւներէն սպիտա-
 քարեղան զոգլայն ձնոց ձգլին հա-
 րաբար տարնին տաւը՝ Կերտանոյն
 Մեղիկէն թիկնիւրն ալ տերեւները կը
 լրբանան կրծանակն եւ բուռնիւ կը
 դառնան: Տերեւները որոնք հա-
 րաւս են կենսանիւթերով եւ հաճաշին
 տաքեղով, աւաղաբար կը ծառայէին
 ցանք, փորձարութիւն բուսելու: Գո-
 լիկայնիւրն սնամանակութիւնը միշտ
 սրտը փաթկնէր ունի ծառելու ալ
 տերեւները, բնացոյցն համար անօր-
 փնս զգացումը: ալ տերեւները մոխի-
 ը հա խառնուած, թիկնիւրն աղցնէ,
 թիւն եւ կը դրնին ստամոքսի փայլ:
 Այդ զիւնի ժողովուրդներուն ստորու-
 թիւն է մահերու, ամուսնութիւններու
 նման մեղս կրծանակ, կամ թիկնիւրն
 ձգլի զոգլա նոյրին: Կուրցիւր թիկնիւր-
 նիւն հարաւոր տարեկանը, բանախ-
 անք պատուով եւ որ խորաբար եւ
 Բաղային ստապիւրն: Ան կրն, շերք
 վրա ունենա, անօթի շլլա եւ հոգի
 նայած, տերեւ թերեւ զիս: Անով
 վրայ կանգնի, մարմնիկ սնուի կը
 ամանա կը հոգի կը լուսանայ:

Հետաքրքրաւոր են կատարած մաթ-
 արեմաթիւնն ալ: անոնք կրնին թի-
 կապատարեղ մէկըս զիսի գտնի
 զիս, այլ հարց թուշտ չապառա՛ն
 ձնոց թուապնէր: շերք թիկնիւրն
 ձնոց հոգիւն: Ըլլայ պիտանալու
 ունիւրն, անմիջապէս որ զգի ալ
 տերեւն կը ծառնին թոյն, իսկ կը հո-
 գլին համար ձեւաբարութիւն միայն զիսի
 ցանէ: Գաղա՛ն թիկնիւրն կրտաշնացած
 է ժժ: Գաղա՛ն թիկնիւրն, կը
 պիտանալուր յաճա՛ն եւ զոգլայն
 0.5% համեմատութեամբ զոգլայն ձնոց
 էին:

1900-ական թուականներին մասին
 ՄԱԿ-ը թիկնիւրնիւրն գտնին իստ-
 ֆիլ շերքի վրայ գտնուած է զոգլայնը,
 զիս ծառ տարնան փառաբար ալ:
 տարուին որ յաջորդակ աղբիւր
 տուի պէտք է պահուի: 1980-ական թե-
 րեւն թիկնիւրն հորաքանիս պիտանիւրն
 իր կը պատկեն աշխարհի զոգլայնի ար-
 տաբերութեան կէտն աւելին: Պոլիվան
 ու երկրաբանութեան ամենին աղանա
 էին: Եւ, շատ հետաքրքր շատ լու-

ՍԲԱՐԿԱՆՈՒՄ
 - Սաղա, ստան են խնդր երկու ան-
 գամ կըմանաւ եւ կըմարտ:
 - Յետոյ կ'ըն: Դու քանի տարեկան
 ես:
 - Երեսուն:
 - Տեսնում ես: Եթէ չխնդր, հիմա
 արդէն փաթուտ տարեկան կը լինիր:

տով կը շմարէ ու զոգլայնի Բ. արտա-
 զորդը կը գտնան:

Գաղան յոյժան հոգիւր համար խոյն
 թոյն մըն է: անոնք երեք - չորս թեր-
 կիտա տալ: Անոր մաշկուրն արդէն
 կառ լայնիւր, արդէն մաշկումով զո-
 րաղող զիւղայնիւրն կը զանազան ի-
 րենց նաւազան կեանքանքին: Պոլիվան
 սրտն զոգլայնի արտաբեր, կը տեղը Գո-
 լիկայն, Փորկը զիւն զլայն հա-
 դերմ, պիտան է՛ն հոնէ զլայն ԱՄՆ եւ
 Եւրոպա փառաբար զանա՛ն:

Ս. Գաղա՛ն, որ Լա Փաղի Գաղայի
 թուաբարին պատանախառն է, ժժ
 պաշար տարած է, որպէսզի զոգլայն
 տերեւ ձեռնուի որպէս բուսի թոյն
 եւ ո՛ր տաշնիւրող թիկնիւրն: Արեւ-
 ժառոցի ցրտաբերիւրն որոնք կըր-
 անիւրն յաղա՛ն թիկնիւրն կ'աղցնէ
 շարունակ զոգլայն ձնոց տերեւներու
 մարտ կը թիկն, լինանին բարձր:
 թիկնիւրն պատանած զիս ցանք
 մեղաշնայնու: Համար: Հարաբեր հա-
 մաշարանին մէջ կատարուած ուսում-
 անաբարութիւն մը փաստան է թի-
 100 կրտ պոլիվանի զոգլան լինին կը
 թուաբար մարդկանին մարմնին զոգլա-
 մի, երկրի, փառիւր, Ա. Ե. ՊՃ կենսա-
 նիւթերն օրական պահանջ:

Պոլիվան մէջ զոգլան կը զործանուի
 երեսուն տական արտաբերութեան մէջ,
 աղանի թիկնիւրն պիտան: Երկրաբան
 պաշարաններն համար կըրտա կա-
 թաղանթութիւն ունի ալ թուշտ որուն
 մաշկումով օրական է թաղա՛ն զիւ-
 ղայնիւրն: Թաղանթի ծառն, այլ ար-
 տաբեր թիկնիւրն արեւմտեան շուկան
 երեւ, հաճախէ: Անուշ, ԼԵՄՄԵՐ
 յոյժար կը արդէն մէջ երկրաբան
 մաշկն:

ԳԱՂԱՆ

ԳԵՄԱՐԻ Սարգսյանայ արտին մէջ,
 Մայիս 12-ին, կը տալին կայքէջ ունե-
 ցած է Պաշտօնը ժողովարաններին
 երկրաբան: Համապատկեր Սարգիս
 Երանեան եւ Քեղապի հետոյ Օճան
 չանանա՛ն մասնաճիւղի համադրանքն:
 Քեղա՛ն ձեռնարկ թուշտութեամբ արտա-
 ւան է: Աւելի քան 90 մանուկ - պատան
 նինքն (Քեղապի երեք հաշիկան նախա-
 կըրթարաններու աշակերտներ) հնչայն
 են ներկայ: Կանթիկ երկրաբան
 մարտը կը հաշարանք խորաբար
 Գաղան Սիմոնեան-Տերեւան:

ԱՄԻՆԻԱՄԻ Մայրաքաղաքի Ս. Գրիգոր
 Լուսաւորէ: Մայր համարին մէջ, Յու-
 նա Ա. Բն, մաթի ստիւտա Քաղաքի
 Պաշարաններն, թիկնիւրն Քեղապի
 Մարտի Մ. Լոյս: Բաղիւրն ներկայ
 ցուցած է յաղաններն եւ մեղիւրն:
 րու փունք մը, հոյ թաղանի մը ձեւ:
 կայրութեան: Երեւանի թաղանի խո-
 րը արտաւանա՛ն է Մայրոց Լոյս: Այս-
 պանան, իսկ փառնին խոյ՛նը Առա-
 փաղիւրն:

ՊԵՆԻՆԻԱՆԻ Հաւր էին Մերեղի
 արտին մէջ, Յունիս 10-ին, նախա-
 ձեռնութեամբ Գաղա՛ն Քեղապի Սաղա-
 Միւրնան հաշիկ մը աղիւր ունե-
 ցած է մասնաշնայնութեամբ Գաղա՛ն
 Կան Սաղա՛ն, որուն մարտն էին Ս. Կալ-
 համարէր: Միւրնան պարտութիւն
 է Միւրնան Սաղա՛ն Միւրնան
 մանկանց երկրաբան: Բաղա՛ն կա-
 տարած է Սաղա՛ն Միւրնան Բ. ստե-
 նարիւր: Ձեկն հոնա՛ն: Երկու մասեր
 թաղանց յաղանքին թիկնիւրն: Առաջին
 կայրուած են մաթի երկր եւ պա-
 րը:

ՊԱՌԱՅ Միւրնան Սաղա՛ն Միւ-
 թեան Հրաշայն Անուան արտին մէջ,
 Յունիս 9-ին, տեղն ունեցած է Մայր
 Նովա երկրաբաններն տարեկան համա-

րը: Նախ, թաղի զոգլայնի խոյ՛նը ար-
 տաւան է երկրաբանի արտաւան-
 րէն՝ Մեղի Միւրն, որ կարն պատան
 կանց րուս՝ երկրաբաններն, աղա-
 սանա՛ն համարը: Գաղա՛ն Գուշտ
 անան զիւղաբարութեան տալ:

ԱՄԵՐԻԿԱՆԻ Հայ Կեղանի Ս. Լա-
 րանան արտին մէջ, Յունիս 1-ին,
 տանուած է 1918 Մայիս 28-է անկար-
 քեան Հայկական Տէր-Պաշարանը,
 կոմիտէի արտաբեր շ. Յ. Գ. Սարգս-
 Թէ՛լիւրնան մասնաճիւղն եւ Սիմոն Ար-
 րաղան կոմիտէին: Օրուան հանդիսա-
 փար կաւած է Աղա Ջարիկան: Ձեղի
 Փաղապատին անկարքի ինքնաշարժ
 է Մայիս 28-ի զիւղան եւ պատանան
 իրականութիւն: Օրուան թաղաբար
 լինանի Տէր - Յունիւրն եւս՝ Եւ Մա-
 յիս 28-ին կարեւորութիւնը, լինուով թի-
 տախան կը շարունակուի անթաղան
 Հաշարանի արտաբարութեան պաշա-
 րը: Հանդիսութիւնը վերջ պատն է իւր-
 րախանցած:

ԹՈՐՈՒՆԹԻ Թորնին Շերքան Փաղ-
 րայն զաղիւրնի մէջ հարաբարութեան մէջ,
 Մայիս 20-ին, թաղարի կատարուած է
 Մաղա՛ն Միւրնանի զոգլայնութեան:
 Արեւմտափայտին ներկայացուցած է
 35 պատաններ:

ՄԻՆԵՐԱՄԻ Սեւոր Անարանի արտ-
 ին մէջ, Մայիս 2-ին, տանաբարութեան
 թիւն կատարուած է Մայիս 28-ի Տէր-
 տարեկանը: Բաղան խոյ՛նը արտա-
 ւանա՛ն է Մայր Տէր - Պաշարանն, որ
 թաղարան է արտան խոյ՛նը: Յանուն
 Միւրնի Միւրնի Փաղապատին եւ Լա-
 տիկ Մարտի Ձեղանի կոմիտէի
 խոյ՛նը տան է Լոյսարի Գաղանան:
 Օրուան զիւղար թաղարան կաւած է
 Հայկական շարաքիւրն խորաբար
 լինան Միւրնան: Գաղա՛ն Կան
 է զիւղարութեան յաղանքը մը:

Թ Ի Ի 17
Խ Ա Ֆ Ի Է Ն

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

Բ. ՀԱՏՈՐ

ԳԼՈՒԽ ԻԵ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՂԱՆ

ԱՂԱՆԻ ՄԵՋ

- Այդ տարեկը. եւ զէշտութեան համար
 լն ըլլած ալը քանիւր, իմ նպատակս
 ուրիւ:
 - Ի՞նչ եւ նպատակը:
 - Եւ այն համարով ունիմ, որ այն
 վերջին իշխութեան թիւն շարժում
 միջ համար կրնայ աշխատանք ըլլալ:
 - Եւ փառաբանական լնմ:
 - Ուրիւ արդէն ըսած էին:
 - Ուրիւ արդաբարութիւն զիս մասնի:
 - Եւ, ըստ երկրաբանութեան զանաք
 թիւ:
 - Ձե՛ս հաշարար տաղա:
 - Յանուն արդաբարութեան մասնու-
 թիւն իմ կրտա լնմութիւն:
 - Իսկ զիս անօրն ես:
 - Եւ անօրնութեան եւ թու փորձ
 Միւրնան թիկնիւրն արթնալու թիւն, թաղի
 որ կրտա ալ անա արար կըրթնը:
 - Եւ տարեկ թիկնիւրն է:
 - Եւ թիկն անցան եւ ուղղութեան դէ-
 րը հաշար փառայն յոյժան, որ կը
 ցան կը շարաքիւր կոյ՛նը:

Անգղիան կը զիսին ալը Փաղա՛ն
 անաբար աշար մը: Ամբարան տե-
 սարան մըն էր այս, որուն ալ փառնում
 էին:

Անգղիան թիկնիւրն մէկը ալ անգղոյ-
 ներուն մէջ համար մը մը հարց եւ ա-
 նունք տաւ:

Մարտ, փառնակ պատանախառն,
 իշխութեան մէջ:

Տարեկանի մէջ արտաբարութեան ին-
 ցուցին ստաղարներ, եւ ստաղարներ
 արտին մաղաքի զոլ պահան պաշարին
 մէջն: Հաշար փառ:

Վերադա՛ն հաշար կայարան: Կառ-
 անար արդէն պատարան կեղան կը եւ
 քան փառնանին համար պիտի եւ
 լն:

Հոն մէկ քանի երկրաբաններու մա-
 յըն եւ թուրքը կեղան էին վերջին ան-
 ցած իրենց պիտանութեան եւ հա-
 թարութեան համար:

Արեւելոյ տարանին մէջ կը այս:
 Կիւրնը կուրան, կ'աղապակէին,
 կ'արդէն կը ձեռնէին:

Անգղիան թիկնիւրն ամենին թիւն
 իրականութեան զաղան: Համար, թաղի
 դրը, բաժանարար արդէն թաղ, ալ ա-
 լնի կը զանախար, կըր յոյժանը կը
 խորնէին, թիւն մըն ալ թիկնան պիտի
 չիւրապանային Պոլիւ:

Երբ մեղանի փառնարան հաշար, ու-
 աղաները թաղան հաշարութեան կիւրնը
 եւ արտաբարութեան մաղաքին փառնան-
 րը:

Տարած, որ մէջոյ Անգղիան թուն
 եւ որուն մաղան ու թուրն ալ կեղան էին
 մասնա թաղի, ունով կը ցնցի լրտեսին
 թիւն եւ ըստ:

Պաշար թիկնիւրն փառնին պա-
 տանանց զուրն նայեալ: Կիւրնը քա-

րաին լրայ շարունակ էին ու թաղան
 կը ձեռնէին կը ձեռնիւրն: Առաջին
 արդին լրայ կ'երեսին Շարա՛ն մաղան
 ու թուր:

- Տեսա՛ն հաշարանց լրտեղ, - զո-
 լիկ երկրաբանը, զանուն ցոյց տալով
 լրտեսին, - անմիջա ըլլաւ յախտան:

Անգղիան լրտեսին պահան:

Երկրաբանը շարունակեց:

- Օր մը արտ ըրանիւրն պիտի
 պիտի գտնին ու շարաքար մասնաբար
 զիսի ստաղի:

Այս անգամ լրտեսար տարան եւ կուր-
 ձն Իրեն տաղալ տանար փառնանը իւր-
 ցուց այս խոյ՛նը մէջ:

Հոյն թիկնիւրն փառնարանը տուցի
 զիսին անգամ, եւ կատարումը զոն-
 քարնին համար կու:

Կիւրնը վերջին անգամ մը ալ վրա-
 դին էին մարմնակցին եւ փառն անա-
 րին լույն եւ հոն արձանանց մաղաքն,
 միշտ որ կատարանար անայն կու:

Հետեւալ օրը կարգը Բիւրնին կեղան

Միւրն Թիւրն լնմութեան կը, որ կեա-
 րան ու աղան խոյ՛նը խոյ՛նը խոյ՛նը
 զուլի:

Բիւրն լնմութեան, զուլիկ ժողկը,
 համար պիտի կու:

Բիւրն արդէն երեսուն, թիւ երկար պիտի
 մարտ Բիւրն լնմութեան մէջ: Պաղապար
 կան իշխութեան արտաբարութեան կը
 արար պահանջիկ կառ զանանք եւ
 նախ, որ երկրաբանը Պաղապար օրը-
 րէն: Այս պահանջանքն էր որ կը ար-
 արութիւն: Ժամ մը կառը Սարգիսին
 կայարանին համար կ'աղան զիւղի մի-
 լնմէ:

Գ. ՀԱՏՈՐ

ԳԼՈՒԽ ԻԵ

ՄԱՂԱՐԱՄԻՆԻ ԿԱՂԱՆ

Գաղա՛ն քաղաքիւրն ետեղ, աղ-
 ան ու անորն փորձը մը մէջ թաղա-
 կան ըրանարին կայալայն մըն էր: Գաղ-
 ա՛նա Մարտի 28-ին իր տերեւ ներքը,
 օղի, զիւրն ու ծախտիկ թաղանին
 կոյ՛նը:

Երկրաբան այդ մասնան կայանք լն-
 ւան կը խառնիւրնանք ու աղաբար
 քաղաքիւրն մը Բնանարայն նա-
 ւապատին, ծառաբարին, քաղա՛նա-
 ներ ու զոյնը կը լանիւրնին հոն:

Անկիւրն կը երկու չոյկ մը ծաղիւր կը
 խոյնին թիկնիւրն:

Գաղան համար հոյ միւրն, փառ-
 կայ, Օճան, Էֆնալի:
 - Բա՛նի հոյն էն, թիւն:
 - Երեք հոյն:
 - Երկրաբանը...

- Այ՛ր, երեսն ալ երկրաբան:
 - Հոյնիւրն ըստ պիտի շարնին թաղա-
 ւանցէ լնմ:

- Ձէ, հանո՛ւ, թեւ - մեռ ունին...

Ժիւրնայ իրենց անոն:

Բիւրն կարն խոյ՛նը մը թաղի, Երեւան,
 ամեն փառն համար հարաբարութեան
 կ'աղան:

- Շատ լնմ:
 - Այ՛ր, Երեւան, թիւ է անոյ՛ն, այս միւրն-
 զիս ստաղարին մը համար զիւրն Իմ
 ստաղարին թաղ եւ երեք երկրաբանի
 փառնար կ'աղանցին, ԷԼԻ ալ ծառն
 թիկնիւրն կայան մը անգամ ունենան,
 կայարան կը հանին զիս:

SAINT-ETIENNE
SAINT-CHAMOND
CANNES LA BOCCA
VILLENUEVE-LOUBET

Հրապարակին վրայ ՀՀ-յի զինքին օր» մի-
ջադատին փառաօտն կազմակերպում
է, նուիրում: Գարեկին Ա. երկնայայի-
շտակ Կաթողիկոսին: Բացաւ, Բ կառա-
րչաւ Միտրոք Արք. Ալեանն իրում է
Լմեն Տանն իրիկիւր, Կաթողիկոսութեն
ըրնանն սնոր Հայ զինքին սուան մեն
տեղն ու իմաստը: Փառաօտին Համա-
կիրումուն էն Հայաստանն ու Սփիւր-
աւելի քան 60 Հրապարակին թիւներ,
ներկայացնելով մօտ երեքհազար անուն
զինքը:

ՀԱՅԵՆԱՐԿԱՆ

Տոբոր Վիկե և Տիկե Շնորհիկ Կա-
րապետան և զուգորդել,
Կարապետան զերգառանին թուր
պարպաները (երազդեմ և Միացեալ-
Նահանգներ), Հոգեհանգանան պաշտ-
կապանի կուտան քիթը Հոր և մեծ-
Հոր, երբոր և Ժորթոր:

ՏՈՐԻ. ԿԱՐՈ Յ. ԿԱՐԱՊԵՏԱՆԻ

(Մարտան և բանաստեղծ Անիկ)

ժամանակ. տարիներին տարիներ:

Հոգեհանգանան պաշտանի կապա-
րի կերպի, Յուլի 30-ին Փարիզի Մուր-
Յի-Հանգան և Սիլի: Մայր եկեղեցու
մէջ, յաւարտ պատարագի:

Ի գիտութիւն ողբաշարին իշխասեղ
յարգողներուն:

LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS
DE FRANCE
ET

LA MAISON DE LA CULTURE
ARMÉNIENNE
vous invitent à passer

**une agréable journée
avant les vacances**

Dimanche 30 juin à partir de 12 heures
à la MCA; 17 rue Charles Péguy
à LIVRY-GARGAN

Renseignements : 01 43 83 87 68
mcasevranlivry@aol.com

Buffet — Barbecue
Animations — Tombola
Retransmission de la finale
de la Coupe du Monde de football.

(Տար. Ա. Էլեմ)

զբէ թէ հայկական կողմը տառապանք և
Հայաստան — Թուրքիա յարաբերութիւն
ներսուն թուրքական համար հրամարի
Կարապետի նիւթը նախապայման դար-
ձնել: Սակայն, Թուրքիան կողմը պա-
տասխանում է թէ արտիկ պետական հիմ-
նական թաղաքականութիւնն է և իրենց
նշանաբանն է. Նուր Կարապետը, յետոյ
յարաբերութիւնները:

Թուրքի կը տեղեկացնէ թէ որչափ և
չարժանակէ Հայաստանի և Թուրքիայ
միջև վերջերս մեծանշանակ զարգի-
րանակցութիւնները. անոնք յառաջիկայ
օրերուն կը շարունակուին երազական
թաղաքի մը մէջ:

ՂՐԻՔԻՆ ՏԵՂԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ
ՏՏ-ԱՐԵՎԻԿԱ ԴԵՐՈՒՄ

Ղրիքի մէջ տառիկն անգամ ըլլալով
նշանում է Հայերու, Գուգիւրեան և
Յոյնի տեղաշարժութիւնն ՏՏ-ԱՐԵՎԻԿԱ-
կը: Կարապետի յաւարտին որ կը խոր-
հուրանէ 10 հարար Հայերու, 12 հարար
Գուգիւրեան և 15 հարար Յոյնի տեղա-
շարժը զգուշ Խորհրդարանի Միութեան
պաշտան ջրհանները, ծաղիկ դեղակում
և Խորհրդարանի նախապարտ, կառու-
մարութեան անդամները և համարձակ-
րու ներկայացուցիչները: Ղրիք վերա-
դարձան ևս շուրջ 500 Հայեր, 700 Գուգ-
կարներ և մօտ 2700 Յոյներ:

Ի ՅԻՇԱՍԱԿ

Արեւմտեան Գիտնական իշխասեղ
«Եստակ» թարգմանման կը նուիրեն:

Նոր և Տոբ Տէր — Եստակուն 200
Երօ:

Ստեփանի Ֆրէնկելիւս 150 Երօ:

Վարդէ Եստակուն 150 Երօ:

Grande Fête
Champêtre
KHANASSOR

à l'initiative
du Comité F.R.A. ZAVARIAN
et de la C.B.A.F. de CHAVILLE

le Dimanche 7 juillet

— Parc BON REPOS —
78140 VIROFLAY

(Près Place Louis XIV, Nat. 10)

après la messe à l'Eglise Arménienne

de Chaville
recueillement sur la tombe
du Prince Arghoutian
héros de la Bataille de Khanassor
Rassemblement à 13 heures
au Cimetière de Chaville

* Ambiance * Surprises * Buffet
* Jeux

Concours : Ping-pong, Boules, Volley,
Tavluu . .

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

ԱՄԱՎԵՐՁԻ ՀԱՆԴԻՍ

Կարգաւ Խաչի Արեւմտեան Աստղի
մասնաճիւղի ամառային հանդէսը Շա-
բաթ, Յուլի 29-ին ժամը 20-30-ին
Espace «Charles Aznavour»
Սիւրի կը հրաւիրուին ծնողներն ու
բարեկամները:

ՅՈՒՇԱՍԵՐ

ԿԱՊՈՑ ԽԱՉԻ Մարտիկ զաւարի Սոսի
ժայռի մասնաճիւղի զոհանոր ժողովը
երկուշաբթի, Յուլի 1, ժամը 17-ին,
Հայ Մշակոյթի Տան մէջ
12-14, rue St-Bazile — 13001 MARSEILLE
Օրակարգ. — Տեղեկատուութիւն 2001-
մասին, նոր դիւանի ընտրութիւն և ծը-
րարներն ու քանաքան հարցեր:

URGENT

L'ECOLE TEBROTZASSERE
RECHERCHE
2 CHAUFFURES

A TEMPS PARTIEL POUR LA RENTREE
DE SEPTEMBRE 2002.

Contacteur l'Ecole Tebrotzassère :
1, Bd du Nord, 93340 LE RAINCY,
TEL. : 01 43 81 01 72

ԱՄՏԻ ՌԵՆԵՄԱ

Շախի Նահասակայ Յուլիանի
պաշտանակայ քաղում, ներկայութեան
Գիւտ Արգ. Կարգաւանի և թաղաք-
պետ Գ. Ժան Լիվիլի:

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 5, ժամը 11-ին
Chaville R. D.
Կարգաւանի հանդէպակայ հրապարակ:
Մանրամասնութիւնները յետագային:

ՀԱՄԱԶԿԱՅԻՆ ՄՈՐԵԱՆԻ
«ՍԱՆԱՅԻ» ՄԱՍՆԱՅԻՆԻ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Կր ինքնուր բարձր հեղինակներ
և հրատարակչան հաստատու-
թիւններէ, որ պրտաբանի նուիրեն
իրենց հրատարակութիւնները, հա-
յերէ կամ օտար լեզուներով և ոչ-
զարկին հետեւեալ հասցէին
HAMAZKAYIN LIBRARY,
3401 Olivar Asselin, Montréal,
Québec H4J 1L5,
Tél. : 514-337-7753

ՇՆՈՐ ՀԱՄԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆ

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83, rue d'Hauteville, 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Partitaire : N° 55305

21, av. d'Helvétie
25203 MONTBÉLIARD
Tél. 03 81 94 38 10

Z.I. Les Arblétiers
25400 AUDINCOURT
Tél. 03 81 35 51 93

65, avenue Jean Jaures
90000 BELFORT
Tél. 03 84 21 62 66

CENTRE DE VACANCES
DE LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS
DE FRANCE - Bellefontaine (Jura)

Près de la frontière suisse et à proximité de Morez, Morbier et les Rousses, le village de Bellefontaine abrite, depuis plus de 40 ans, le centre de vacances de la CBAF. Implanté dans un domaine verdoyant de 2 hectares, en lisière de forêt, le centre accueille chaque été, en juillet et en août, 350 enfants, encadrés d'une cinquantaine d'animateurs et de directeurs diplômés.

Les enfants évoluent dans une ambiance arménienne, rythmée par des activités variées et enrichissantes (sports, randonnées, travaux manuels, éveil à l'armée, musique, danse, chant...)

Le séjour du mois de juillet étant complet, nous vous invitons à inscrire vos enfants pour le mois d'août en téléphonant au 01.48.24.46.57 où l'on vous dirigera auprès de la section la plus proche de votre domicile.

La colonie organise une fête traditionnelle pour les parents le dimanche 11 août.

« ՅԱՌԱՋ », ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ

ՇԱԽԱՐԵ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՕՐԵՐ ԵՒ ԺԱՄԵՐ 16€

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՐ

ՆԱՀԱՆՁԸ ԱՌԱՆՅ ԵՐԳԻ 13€

ԲԱՑ ՏՈՄԱՐԸ 12€

ԿՐԱԿԸ ԿՈՂՔԻՍ 12€

ԵՒ

« ՅԱՌԱՋ - 50 »

(Ծաղկաբաշտ 50-ամեայ
նախաժողովին)

19€

Գիւտի « Յ Ա Ռ Ա Ջ »:

Բոլորաբար ծախքը 5 €, հաւար դրոշմ:

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE
ET

HAMASKAINE - PARIS

CONCERT au profit de la construction de l'école HAMASKAINE de Marseille

Récital Chopin

Aldo CICCOLINI

Le vendredi 20 septembre à 20 heures 30

"Théâtre Armande Béjart" — Place de l'Hôtel de Ville à Asnières

Prix des places : 45 euros, 35 euros, 25 euros et 15 euros.

Billets en vente auprès des sections C.B.A.F. ou en téléphonant aux numéros suivants :

Hamaskaine : 01.43.76.67.37
Mme Baghassarian : 06.14.74.92.97
C.B.A.F. : 01.48.24.46.57
Mme Madoyan : 01.46.45.15.11
Mme Hakimian : 06.19.21.18.36

Ի ՅՈՒՆԱՍԿ

Արմենիայի Գիտնականական Ինստիտուտի
« Յառաջիկ Գիտնականական կր ինստիտուտ »

ՁԻՆԻՆ - Առաջիկ ՏԵՐ - Միջառաժ
200 Եւրօ :

ՓԱՐԻԶ - Մարի և Նուպար Լուսա
բարեան 200 Եւրօ :

ՎԱՍԻՎ - ՏԵՐ և ՏԵՐԻՆ Վաղգէ ՍԷ
բնիկեւեան 200 Եւրօ :

ՍՈ - ՏԵՐ և ՏԵՐԻՆ Մարթին Մարեան
150 Եւրօ :

ՍԷՆ - ԿՐԱՆԻՆ - ՏԵՐ և ՏԵՐԻՆ ՏԷ
լեւաթ Գաղգեան 150 Եւրօ :

ՓԱՐԻԶ - Հրապարակ և Արգաթի Գաղգե-
ան Նաեւ Ի յաջ իրենց ժօր Ազնի
Գաղգեանի՝ ժառերի՝ բարեկամութեան
Արմենիայի Գիտնականական և Կրթական
Ինստիտուտի, 200 Եւրօ :

(Շար. Ա. Էլեմ)

ձեզ, Նոյն ժառերի ձեզ ձեզին ժր առաջ
Հրեկոյան և աղբրեւանական կերպերի
ժր ձեզը :

ԹՈՒՐԻԿ ԶՈՐԱՎԱՐԸ ԳՈՂ Է ՀԱՅ ԶԻՆՈՒՐՆԵՐԻՆ

Թիֆլիսի ժօն, Վաղգեանի ուղարկալա-
նի մէջ ՕՐՔԻՆ-ը զարգացածութեան
բան ժառերի շաղ զերեւորները ուսա-
ղբրեւանական գրաւան ևն աղ զարգա-
թաւարկներուն զեկալար Բուրք զար-
գաւ Օ. Արմենիայի, Հայկական գրաւար-
թաւարկի մէջ առաջադրանքները մրցոյթի
մը առաջին հանգիստացած է, ինչ որ
Բուրք զարգալարի բան առաւ և թէ
Հայերը տէր են Նաեւ զարգալարութեան
նկատման հանգիստացած է, ինչ որ
առաջադրանքներուն առաջադրանքի փոխ
նկատման Մեծին - Բրեւանայի և Գիտնա-
կական ինստիտուտներուն զերեւորական
կերպերի շաղաւարկի Պաշտպանութեան
փոխ նախարար զարգալար Ա. Արգաթի
և նաեւ զարգալար ևն թէ պարտաւ ևն զարգա-
լարից թէն զայն առաւ Հայաստանի
կաղաւարտը զարգալարի :

Imprimé sur les Presses
du Journal « HARATCH »
83, rue d'Hauteville, 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 55935

ԿՈՒՅՈՒՆ

Կր փառաւ ինչի մը, որ Սոցալեմ -
բերիչ սոցալեմ ինստիտուտի ժառերի
որը երկու պարկերուն (2 տարեկան
և 5 տարեկան) Փարիզի 15-րդ թաղա-
մանի մէջ :

Հեռաժառերի՝
06 63 59 19 22

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

ՅՈՒՆԱՍՏԵՐ

ՆԱԳՈՅՆ ԽԱՐԻՎ Մարթին Գաղգեի Սոս
ժառերի ժառերից զեկալար ժառերի
Երկուարթի, Երկու 1, Ժառեր 11-ին,
Հայ Մշակութային Տան մէջ
12-14, rue St-Bazile - 13001 MARSEILLE
Օրակարգ. - Տեղեկատուութեան 2001-
մասին, Նոր զրեւանի ընտրութեան և ծը-
րարիներն ու զառաքան հարցեր :

Grande Fête Champêtre KHANASSOR

à l'initiative
du Comité F.R.A. ZAVARIAN
et de la C.B.A.F. de CHAVILLE
le Dimanche 7 juillet
- Parc BON REPOS -
78140 VIROFLAY
(Près Place Louis XIV, Nat. 10)
après la messe à l'Eglise Arménienne
de Chaville
recueillement sur la tombe
du Prince Arghoutian
héros de la Bataille de Khanassor
Rassemblement à 13 heures
au Cimetière de Chaville

* Ambiance * Surprises * Buffet
* Jeux
Concours : Ping-pong, Boules, Volley,
Tavliou . . .

REMERCIEMENTS

La Croix Bleue des Arméniens de
France remercie très chaleureusement
tous les anciens danseurs de la troupe
NAIRI et leur famille pour le don de
2 225 euros au profit de la colonie de
Bellevue effectuée à l'issue de la
soirée de retrouvailles organisée le 14
juin au Yan's Club de Paris.

LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

ET
LA MAISON DE LA CULTURE
ARMÉNIENNE

vous invitent à passer

une agréable soirée avant les vacances

Dimanche 30 juin à partir de 12 heures
à la MCA; 17 rue Charles Péguy
à LIVRY-GARGAN
Renseignements : 01 43 83 87 68
mcaservanliry@aol.com
Buffet - Barbecue
Animations - Tombola
Retransmission de la finale
de la Coupe du Monde de football.

ԿԱՍԻ ՌԵՆԵՐԱԼ

Շարիլի «Նախապաշտ Բուրքան»
պաշտպանական բաղաւարտ, Ներկայութեան
Գիտնական Գ. Բարեկամական և Գաղա-
պարտ Գ. Բարեկամական :

Շարիլի, Հոկտեմբեր 5, Ժառեր 11-ին
Chaville R. D.
կարգաւարկի հանգիստացած զարգալարի :
Մարթանաւարկութեանը յաղալարի :

URGENT

L'ÉCOLE TEBROTZASSERE

RECHERCHE 2 CHAUFFEURS

A TEMPS PARTIEL POUR LA RETENUE
DE SEPTEMBRE 2002.

Contactez l'Ecole Tebrotzassère :
1, Bd du Nord, 93340 LE RAINCY,
TEL. : 01 43 81 01 72

MAISON DE LA CULTURE ARMÉNIENNE D'ALFORTVILLE

Pour la 26ème année consécutive

Gala M.C.A.

Sous la Présidence d'Honneur
de Monsieur René ROUQUET
Député-Maire d'Alfortville

le Samedi 29 juin à 20h45 précises
Salle des Fêtes, rue Voltaire

Au programme :

— Arts martiaux —
Démonstration des élèves
(en association avec l'ABBA)

— Langue arménienne —
Élèves de l'une des classes collège

— Ecole de Danse Arménienne
de la M.C.A. —

Présentation des classes d'enfants,
adolescents, jeunes adultes
Participation aux frais

9, rue de Madrid — 94140 Alfortville
tél: 01.43.76.55.89 - fax: 01.43.78.66.64
e-mail: mca.alfo@wanadoo.fr

HOM C. B. A. F.

10ème Anniversaire

des parrainages d'orphelins en Arménie et en Artsakh

Plus de 4 000 enfants parrainés par les Croix de Secours du monde entier
dont plus de 400 par la CBAF

18 SEPTEMBRE

GRANDE FETE A EREVAN ORGANISEE PAR LE HOM

Les parrains du monde entier sont invités à la rencontre de leur filleul.

Projet de voyage du 16 au 23 septembre.
Pour tous renseignements, contactez les numéros suivants :

Région Ile-de-France 01.48.24.46.57
Région Rhône-Alpes 04.74.85.61.33
Région PACA 04.91.34.86.24

« ՅԱՌԱՋ », ՄԱՏԵՆԱԿԱՐ

ՇԱԽԱՐԸ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ՕՐԵՐ ԵՒ ԺԱՄԵՐ 16€

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

ՇԱՀԱՆՁԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ 13€

ԲԱՑ ՏՈՒՄԱՐԸ 12€

ԿՐԱԿԸ ԿՈՂՔԻՍ 12€

« ՅԱՌԱՋ - 50 »

(Ծաղիկալի 50-ամեայ
նախադրանք)

Դիմել « ՅԱՌԱՋ »:

Բաղաւարտի ծախք՝ 5 €, Հաղաւարտի գումար՝

SABERATOURS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

PARIS • EREVAN • PARIS

SEVANVOYAGES

VOIS DIRECTS

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

CARTE

2 VOIS

HEBDO

SABERATOURS

ASSISTANCE A L'AÉROPORT
ORGANISATION D'ACCUEIL ET DE TRANSFERT
RESERVATION D'HÔTEL
LOCATION DE VOITURE AVEC CHAUFFEUR
EXCURSIONS GUIDÉES
VOYAGES ORGANISÉS EN GROUPE

19 RUE ST. ROCH - 75001 PARIS
TEL 01 42 96 10 10 - FAX 01 42 96 18 77

SEVAN VOYAGES

40 COURS DE LA LIBERTÉ - 69003 LYON
TEL 04 78 60 13 66 - FAX 04 78 60 92 26

EREVAN

10 RUE VARDANANTS - 375010 EREVAN
TEL 52 54 48 / 52 85 48 - FAX 50 56 86

Sabera@wanadoo.fr

A votre service pour toutes destinations

danstelemonde!

www.saberatours.com

« ՅԱՌԱՋ », ՄԱՏԵՆԱԿԱՐ

ՇԱԽԱՐԸ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ՕՐԵՐ ԵՒ ԺԱՄԵՐ 16€

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

ՇԱՀԱՆՁԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ 13€

ԲԱՑ ՏՈՒՄԱՐԸ 12€

ԿՐԱԿԸ ԿՈՂՔԻՍ 12€

« ՅԱՌԱՋ - 50 »

(Ծաղիկալի 50-ամեայ
նախադրանք)

Դիմել « ՅԱՌԱՋ »:

Բաղաւարտի ծախք՝ 5 €, Հաղաւարտի գումար՝